

Edita:
Fundació
Catalunya Cristiana
C/ València, 244.
08007 Barcelona
Tels. 215 27 39
215 27 84

Any X N.º 503

Setmana del 14 al 20
de maig del 1989

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar.

Preu: 100 Ptes.

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

"Hem reprimit el sentit de Déu i del transcendent. Quin silenci entorn de Déu en la nostra època!... Actualment és tot el sector espiritual que és reprimit. El resultat és el mateix: una nova neurosi, la del silenci entorn de Déu... Si ens volem guarir, ¿no caldrà que tornem a anomenar Déu ben alt, a parlar d'ell i a donar-li gràcies?"

Card. Danneels

AFINANT

L'Esperit
creador que ens
es donat

JOAN E. JARQUE
i JUTGLAR

El "pas" de Déu en la història, s'hauria pogut acabar amb el "pas biogràfic" de Jesús, el Verb de Déu fet "carn", és a dir "naturalesa d'home, història". La seva "anada enlairada" obre la porta a l'irrupció de l'Esperit. El "seu Esperit". Aquell que cobreix la Maria perquè concebés la humanitat del Verb; aquell que és l'Enamorament etern del Pare i del Fill; aquell que és Creador benivolent de tot. El "pas" de Déu en la història, malgrat l'Ascensió de Jesús —gràcies a ella— continua, però en una altra dimensió. Creadora i engendredora, sens dubte. I, una vegada més, deixada en les mans —oferta al cor— de l'home. El primer "posseïu i domineu la terra" de l'alba de la història s'ha doblat ara amb el convit "veniu a edificar amb l'Amor creador el cel nou i la terra nova".

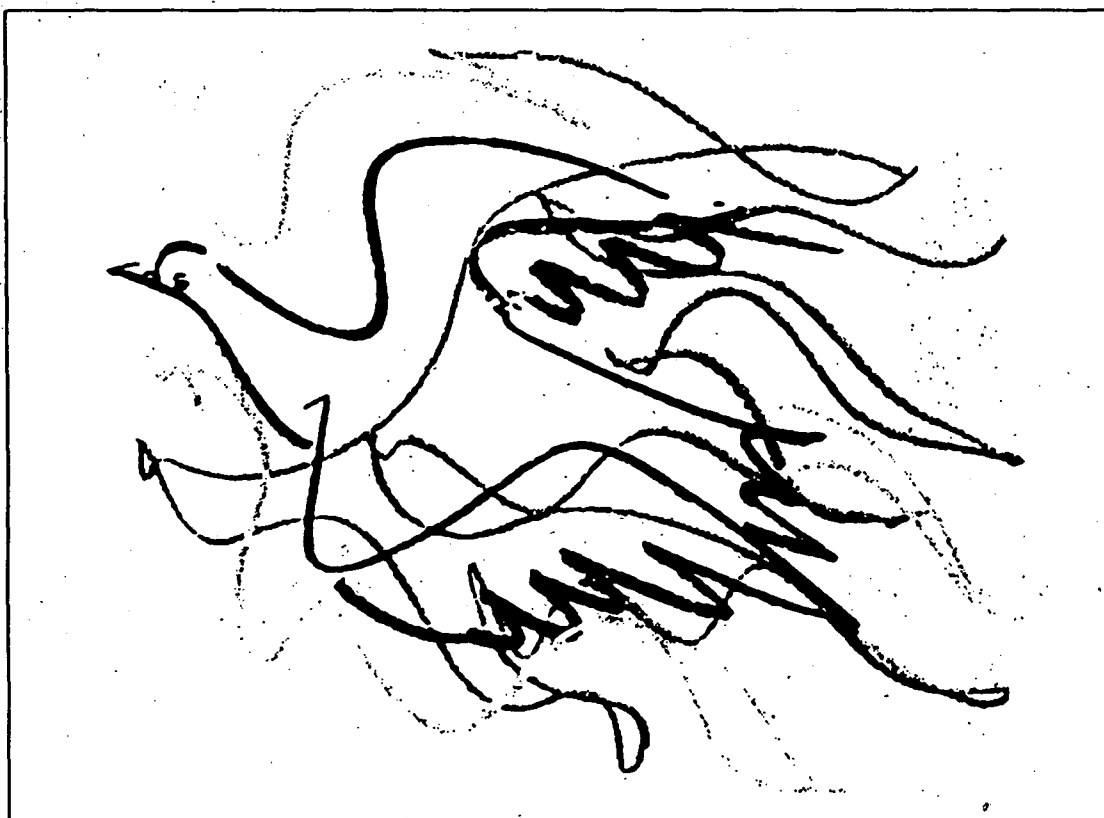
700 delegats a la Trobada Ecumènica de Basilea

"La justícia i la pau s'abraçaran"

La Trobada Ecumènica Europea PAU I JUSTÍCIA tindrà lloc a Basilea (Suïssa) del 15 al 21 de maig del 1989. És convocada per la Conferència d'Esglésies Europees (CEE), que agrupa 118 Esglésies evangèliques, ortodoxes i anglicanes, i co-convocada, en peu d'igualtat, pel Consilium Conferentiarum Episcopaliū Europae (CCEE), que integren 25 conferències episcopals catòliques.

La Trobada reunirà 700 delegats, designats a parts iguals per la CEE i el CCEE, més alguns delegats fraternals d'altres esglésies europees i de les esglésies dels Estats Units i del Canadà. Aquests cristians, arribats d'esglésies des dels Urals a Portugal, des d'Islàndia a Grècia, solidaris més enllà de les divisions en estats, en blocs, en esglésies, donaran als homes, enfrontats a una crisi mundial, una resposta basada en la fe.

La divisa bíblica de la Trobada és "La justícia i la pau s'abraçaran" (Psalm 85,11). Els delegats discutiran i adoptaran un document sobre la justícia, la pau i la integritat de la creació (vegeu El document de Basilea) Encara que la Trobada no s'inscriu, oficialment, en la preparació de la Conferència mundial de Seül (vegeu Cronologia), el seu document podrà ser considerat com una contribució europea a la Conferència de

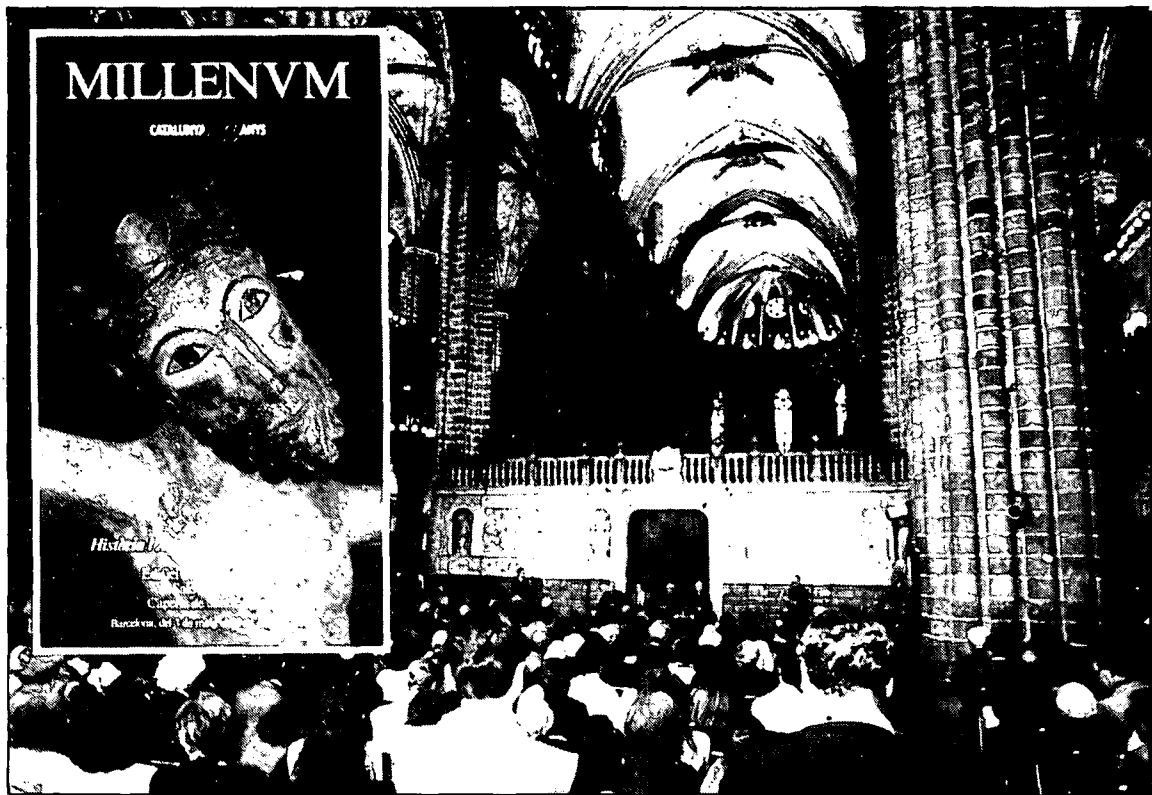
Seül.

La Trobada no és ni una conferència d'estudis, ni una assemblea eclesiàstica, tot i comportar elements d'ambdues; no està habilitada a parlar en nom de les esglésies participants.

La Trobada ha de ser un es-

deveniment espiritual, amb activitats diverses: estudis bíblics, serveis religiosos, pregàries, reunions plenàries, grups de treball, reunions d'informació i debat, tallers, taules rodones. Les deliberacions plenàries seran públiques.

A BARCELONA, es faran pregàries per la Trobada de Basilea a l'Església Evangèlica del carrer Tallers, 26, a les 8 del vespre, el dimarts 16, dimecres 17, divendres 19 i dissabte 20. Els cristians de totes les esglésies hi són convidats.

Acte important de la celebració del Mil·lenari de Catalunya

Inauguració de l'exposició MILLENUM

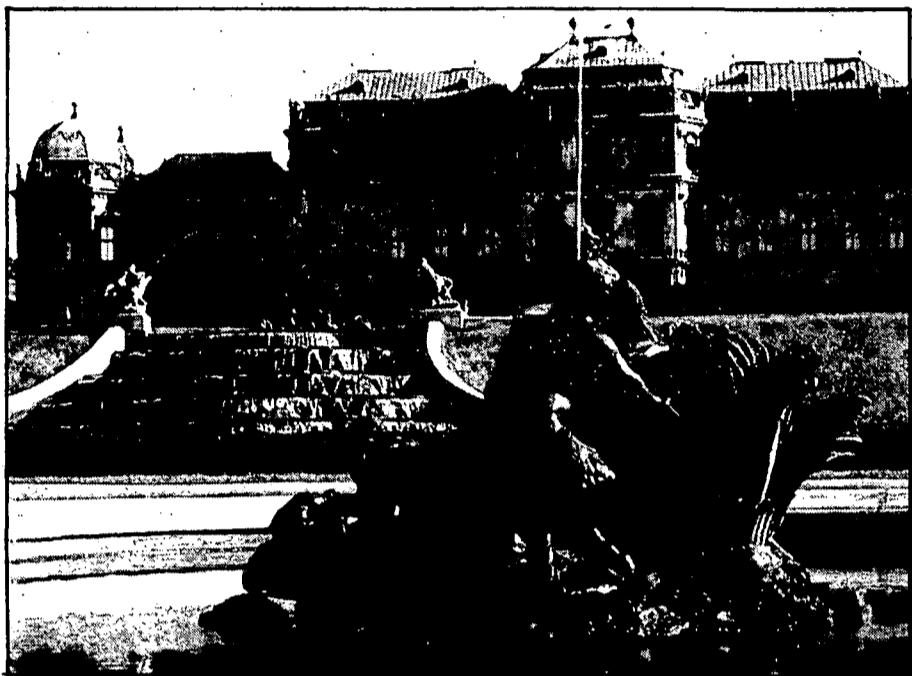
Aquesta exposició, que aplega més de 600 obres d'art i documents d'un gran valor històric, ha estat promoguda per la Comissió Eclesial del Mil·lenari de Catalunya i patrocinada per la Generalitat de Catalunya. Amb aquesta mostra l'Església catalana se suma als actes commemoratius del Mil·lenari. L'exposició MILLENUM restarà oberta fins el 25 de juny d'enguany als tres recintes que l'acullen: la Pia Almoina, el Saló del Tinell i la Capella de Santa Àgata.

Vegeu a la pàgina 5, el discurs pronunciat pel Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona, en l'acte inaugural.

Avui: ESPECIAL SOLSONA

ACTIVITATS DE "L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA"

PELEGRINATGE AUSTRIA - TIROL

Viena

SANTUARI DE MARIAZELL

del 26 de maig al 4 de juny del 1989

VISITANT:

Viena
Santuari de Mariazell
Salzburg
Innsbruck
Zurich

ÚLTIMES PLACES

II PELEGRINATGE A TERRA SANTA "especial joves"

del 4 a l'11 de juliol del 1989

VISITAREM: LA JUDEA I LA GALILEA

Viatge en avió i autocar
Allotjament en règim de mitja pensió.
Assegurança, visita a museus etc.

Joves de 18 a 30 anys amb una certa formació religiosa

Un grup de joves al peu del Benedictus.

PRÒXIMS PELEGRINATGES:

G.A.T.-48

CIRCUIT A FÀTIMA,
LISBOA
I OPORTO

del 18 al 23 de juny del 1989

VISITA A L'U.R.S.S.
PER COMMEMORAR
EL MIL-LENARI
DEL CRISTIANISME A RÚSSIA

del 11 al 25 d'agost del 1989

L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA · CONTRIBUEIX
ECONÒMICAMENT QUE CADA SETMANA SURTI AL CARRER
"CATALUNYA CRISTIANA"

PER A INFORMACIÓ:
Plaça Urquinaona, 11 - 3ª A
08010 BARCELONA · Telf.: 301 37 18

FES-TE AMIC...
T'esperem!

COM FER-SE AMIC DE

Catalunya
Cristiana?

L'INFORMAREM AL
TELÈFON 301 37 18

EDITORIAL

Recórrer l'exposició "Millenium" i omplir-se els ulls de la vivesa dels seus retaules, de la serenor adolorida dels seus santcrists, de la fina pietat de les seves marededús, de l'antiga claror dels seus calzes i de les seves custòdies... és un goig de l'esperit. No cal pas posseir la dada erudita sobre cada peça per a fruitar-ne. Són obres nascudes de la fe. De la fe que nosaltres també professem. Veure com imaginaven el Crist i la seva mare els nostres avantpassats, endevinar la invisible pàtina de pregàries que envolta les imatges, pensar en les eucaristies celebrades amb aquells vasos sagrats... suscita uns sentiments de comunió joiosa que transcendeixen tota erudició. Cal, de debò, que tots els creients passin per aquesta gran exposició la qual, d'altra banda, és plena també d'interès per als qui no comparteixin la nostra fe. Hi haurà, alhora, la història viva de la nostra pàtria.

Evocant ara el que ha estat la celebració del mil·lenari de Catalunya i, sobretot, la participació que hi han tingut els cristians, podem dir que aquesta gran exposició constitueix una mirada apassionant a les nostres arrels. L'altra esdeveniment cabdal, la peregrinació a Roma del desembre, va ser en canvi, una mostra de la fe

MILLENUM, Roma i el demà

dels catòlics d'avui, que resta viva i fidel a Pere. Feta aquesta consideració del passat i del present, salta tot seguit la pregunta: i el demà? Quin serà el demà cristià de Catalunya?

Aquesta és una hora propícia a la reflexió. Potser, tot i la defensa que han fet els nostres bisbes dels drets nacionals de Catalunya, i tot i la incorporació plural de tants cristians a l'acció pública dins del marc de la democràcia i de l'autonomia, resta alguna cosa encara a fer: una presa de consciència de l'espai humà precis que la nostra Església catalana és enviada a evangelitzar, i una adequació progressiva de la seva organització a aquest espai pastoral.

Estem molt habituats a un estil de reformes eclesials que consisteix a afegir allò que és nou, sense tocar allò que és vell. A vegades, aquest estil pot respondre a una saviesa, fruit de l'experiència, que aconsella d'avançar sense traumes. Però quan s'esdevé que el vell i el nou es contradueixen i fan que les persones o les institucions entrin també en contradicció... som lluny de la saviesa. Ens apropem, més aviat, al garbuix. Aleshores allò que cal es refer tota l'organització amb netedat de línies. No ens escamem a entrar en detalls. Però estem segurs que l'adequació del perfil de l'Església catalana a la nova realitat autonòmica —nacionalment prou modesta, d'altra banda— és encara allò que en diem una "assignatura pendent".

Ens va agradar allò que el President de la Generalitat va demanar, pensant en el futur, a l'Església de Catalunya, en l'acte d'inauguració del Millenium: que aportés al nostre país, avui en molts aspectes puixant, la vigoria moral que li manca, i que ho faci sense complexos. És una invitació a repensar algunes coses de la nostra Església, de cara a la nova evangelització de Catalunya.

La Història del temps - Del big bang als forats negres, és un llibre de divulgació sobre l'espai i el temps. Les qüestions ¿d'on ve el món?, ¿com i per què començà?, ¿tindrà un final? i en cas afirmatiu ¿com serà aquest?, són qüestions, —com diu Hawking— d'interès per a tots els homes. Però afegeix: "La ciència moderna s'ha fet tan tècnica que només un petit nombre d'especialistes són capaços de dominar les matemàtiques utilitzades en la seva descripció". Ara bé, per a Hawking, les idees bàsiques sobre l'origen i el destí de l'univers poden ser enunciatades sense matemàtiques. Això és el que ell ha intentat fer amb el seu llibre, fins al punt que n'ha eliminat tota equació, excepte la famosa d'Einstein: $E = mc^2$, on E és energia; m, és massa, i c, el quadrat de la velocitat de la llum.

Però el llibre de Hawking ¿és un llibre solament de pura física? Vegem què diu el prologuista, Carl Sagan, de la Universitat de Cornell, membre de la NASA i autor del famós llibre *Cosmos*: "També es tracta d'un llibre sobre Déu... o potser sobre l'absència de Déu. La paraula Déu omple aquestes pàgines. Hawking s'embarca en una recerca de la resposta a la famosa pregunta d'Einstein sobre si Déu tingué alguna possibilitat d'eleger en crear l'univers: Hawking intenta, com ell mateix assenyalava, comprendre el pensament de Déu. I això fa que sigui totalment inesperada la conclusió del seu esforç, almenys fins ara: un univers sense caire espacial, sense principi ni final en el temps i sense lloc per a

El contenciós de Hawking amb Déu

un Creador". Aquesta temàtica "teològica", potser una mica inconscient per l'autor del llibre i que no és el seu fort, però agudament observada per Sagan, és la que dona motiu i dirigeix aquest article, i no els forats negres, respecte als quals l'autor d'aquest article seria un d'ells.

La terra ha estat plana per a l'home durant molt de temps, i des de l'antic també es descobrí que era rodona. Aristòtil, entre altres ments gregues, demostrà la seva esfericitat i confirmà la seva immutabilitat. Aristòtil creia que era "estacionària" i que el Sol, la Lluna, les estrelles i els planetes es movien en òrbites circulars al seu voltant.

Aquest model fou el de Ptolemeu i l'adoptat per l'Església catòlica com la imatge de l'univers que estava d'acord amb les Escriptures. La terra, místicament, era el centre de l'univers. Aquesta imatge, vigent secularment, durà fins el 1514 en què un capellà polonès, Nicolau Copèrnic, propagà, encara cautament, la idea que el sol estava estacionari en el centre i que la terra i els planetes es movien en òrbites circulars al seu voltant. La nova idea sobre el moviment còsmic fou una veritable revolució; rebuda amb escepticisme, si no, fanàticament, rebutjada. Però dos astrònoms, l'alemany Johannes Kepler i l'italià Galileu Galilei, donaren suport públicament (Copèrnic no va gosar) a la

ANTONIO GARRIGUES DIAZ-CAÑABATE

teoria copernicana.

Però les òrbites el·líptiques plantejaven problemes tècnics. Una explicació cosmològica coherent només fou proporcionada molts anys més tard, el 1687, quan sir Isaac Newton publicà el seu "Philosophie Naturalis Principia Mathematica". Newton postulà l'anomenada llei de la gravitació universal, sota l'equació abans esmentada, segons la qual cada cos en l'univers era atret per qualsevol altre amb una força tant més forta com més massius fossin els cossos i com més a prop estiguessin un de l'altre. És estrany que ningú, ni el mateix Newton, no comprengué que un univers estàtic començaria tot seguit a contraure's sota l'influx de la gravetat.

Tant Aristòtil com Newton creien en el temps absolut; és a dir, que el temps i l'espai estaven totalment separats i eren recíprocament independents. Fou Einstein ja en el nostre segle qui, d'una banda, acabà amb la idea del temps absolut, descobrint que per a tots els observadors, fossin o fossin, la velocitat de la llum era la mateixa. I també que el temps no estava completament separat i independent de l'espai, sinó que es combinava amb ell per formar un objecte anomenat espai-temps.

Però la teoria de la relativitat no es pot resoldre en dues paraules ni és aquest l'objecte d'aquest article. Quan a Eddington li van dir que només hi havia tres persones que entenguessin la relativitat general, després d'una pausa digué: "Estic pensant qui pot ser la tercera". Aquest mateix advertiment és potser més extremat referit a la teoria quàntica de Plank i Heisenberg, amb la teoria dels "quants" i de la incertesa, o millor de la indeterminació, que s'aplica a les partícules la posició i velocitat de les quals no poden ser determinades simultàniament, sinó que cal optar per l'un o l'altre. El principi d'indeterminació no va plaure a

Einstein, que el rebutjà amb la famosa frase: "Déu no juga als daus"; però la indeterminació continua aquí viva.

Hawking té amb Déu una relació ambivalent: el cerca i el rebutja, i al contrari. Vegem: parlant dels diferents possibles universos diu: "El fet notable és que sembla que tot ha estat ajustat per fer possible el desenvolupament de la vida, que ha conduït des dels organismes més simples fins als que són capaços de mesurar el temps transcorregut des del "big bang". En aquesta reflexió ja no es tracta del què matemàtic de l'univers sinó del per què i del perquè, i aleshores apareixen la vida i l'home.

Però també emergeix de Hawking la versió contrària. Fou precisament en el Vaticà, en una reunió convocada pels jesuïtes, on per primera vegada exposà la idea, que ell mateix després reelaborà, que potser el temps i l'espai junts formen una superfície que sigui finita en grandària però que no tingui cap frontera ni cap caire. En tant com l'univers tingués un principi, es podria suposar que tingué un Creador, però si l'univers és realment autocontingut si no té cap frontera o caire, ¿quin lloc res-

ta per a un Creador? L'univers no seria ni creat ni destruït, només seria.

Però en aquesta relació ambivalent (ies comprèn!) amb Déu, el seu profund pensament pot resumir-se així: Entre les diverses hipòtesis sobre l'univers, Hawking es decanta per una teoria unificada, completa, assequible algun dia a la intel·ligència humana. Aquesta teoria no aniria contra la llibertat de Déu de canviar l'opinió i d'intervenir en el món perquè, com diu sant Agustí, això és imaginar Déu com un ésser que existeix en el temps, quan aquest és només una propietat de l'univers que Déu creà. I des d'aquí, Hawking acaba amb aquesta clara i bella confessió de deisme: "Tanmateix, si descobrim una teoria completa amb el temps haurà de ser, en línies mestres, comprensible per a tots i no únicament per a uns pocs científics. Aleshores tots, filòsofs, científics i gent corrent serem capaços de prendre part en la discussió de perquè existeix l'univers i perquè existim nosaltres. Si trobéssim una resposta a això, seria el triomf definitiu de la raó humana, perquè aleshores coneixeríem el pensament de Déu". Seria, diríem, una equació, no matemàtica —a part que aquestes es divinitzin com féu Pitàgores—, sinó misteriosa, que és la que cerca tot ésser humà.

(De "ABC")

RESPIR

FINAL DE COMPLEXOS

Encara me'n queden dos a la cartera que m'agradaria d'enllestir avui. El complex de la bicicleta, la qual, quan para de rodar, cau, seria la mania d'aquells que no saben estar-se mai quietes o parats, que es passen la vida canviant mobles de lloc quan ja no fa falta, o traient la pols de llocs d'on fa cinc minuts que ha estat treta; i només són exemples; és la fal·lera de fer feina, que pot dur a unes esclavituds terribles i a perdre's estones meravelloses. Finalment el complex de la mànega de regar: com el doll d'aigua que sortia quan jo era vailet del bec de la mànega i anava a parar en una elegant paràbola que sap els metres lluny sense que la quitxalla que hi passàvem per sota en sortíssim ni gota mullats, així sovint la meua compassió: mai no toca els qui tinc a la vora de tant que l'apunto a termes llunyans, on, a diferència del doll d'aigua, mai no arriba. Però jo quedo més tranquil!

MIGUEL ESTRADÉ

Catalunya Cristiana
 EL SETMANARI DE MÉS DIFUSIÓ DE CATALUNYA

MEMBRE DE LA UCIPI

Director: Joan E. Jarque i Juiglar Sots-directors: Francesc Malgosa i Riera, Joan Carrera i Planas Edita: Fundació Catalunya Cristiana Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós Disseny: Josep Samper i Aledo	Redacció, administració, publicitat i fotocomposició: Edifici de la Parroquia de la M. de D. dels Àngels C/ València, 244, 2on. Tels.: 215 / 27 39 - 27 84 FAX: 215 28 05 08007 Barcelona Impressora: Publiograf, S.A.L. Ptge. Valeri Serra, 30 Tels.: 254 / 16 30 - 17 77 Barcelona D.L. B.14.387/79
---	--

SUBSCRIPCIONS ANUALS
 Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 4.680 Ptes.
 Europa: 8.700 Ptes. □ Amèrica: 10.650 Ptes. □ Àsia, Àfrica: 11.400 Ptes. □ Filipines: 11.400 Ptes. □ Àsia (més oriental): 14.200 Ptes. □

Per enésima vegada m'estic empassant, molt de bon grat, la sèrie televisiva "Jo, Claudi", robant l'estona a la migdiada. I, ben repapat a la butaca, tornen a desfilant davant meu la corrua de personatges víctimes del seu tràgic destí, que la ploma de Robert Graves i la bona tècnica de la BBC han sabut re-crear amb gran mestria. Des de l'irreprotxable August, amb la seva malvada cónjuge Lívia, passant pel depravat i cagadubtes Tiberi, o el Calligula de totes les perversitats, i tota la innombrable sèrie de familiars imperials, cortesans i gent del poble, tots ells descrits des de la subjectivitat del bonàs de Claudi, amb la seva bonhomia accentuada pel guió.

Sens dubte, aquesta sèrie té "ganxo". Però, es deu únicament a la seva impecable realització, i el gran treball dels actors i actrius? Penso, que, a part això, hi ha un altre ingredient gens menyspreable, i que els cristians podem endeïnar de seguida: Des del regnat d'August fins al de Claudi, pràcticament hi van tenir lloc els fets més importants del cristianisme naixent. La mateixa al·lusió al Messies, que l'autor introdueix en l'obra, no és cap llicència literària, sinó que retrata una preocupació molt real d'aquella època.

Mai no he considerat una anacronisme tridentí confessar-me fidel d'una Església catòlica, apostòlica i... romana. És més, penso que aquest darrer atribut és el més comú de totes les esglésies cristianes, per més "separades de Roma" que pretenguin estar. Perquè la romanitat de l'Església no correspon a cap filiació territorial, o política, sinó que és la trasposició intrahistòrica de la Bona Nova de Crist anunciada en la "plenitud dels temps". Tot allò que, de lluny o de prop, va entrar en relació amb la història de l'home Jesús de Natzaret, forma part indissociable del "Temps ple", del *Kairós* de Salvació. I els avatars de l'Impe-

El principi "nostàlgia"

JORDI BASSAS i RIBALTA

ri romà, no en són pas aliens, sinó tot el contrari.

Contemplant les escenes de "Jo, Claudi", no puc deixar de proposar una reivindicació de la nostàlgia, en aquest temps que vivim d'imperialisme tirànic del futur. Si Ernst Bloch parlava del "Principi Esperança", com a constitutiu de l'ésser humà, ¿podem tenir altra "esperança", que retrobar en el futur allò que tots, sense excepció, hem perdut en el passat?

Permeteu-me parlar d'un "Principi Nostàlgia", com a complement indissociable del "Principi Esperança" de Bloch. Perquè, ¿què és allò que funda l'Església sinó l'enorme nostàlgia d'un Temps de Salvació, únic i irreplicable en la història? Si l'Esperit Sant, vivificador de l'Església, és el "Consolador" que Jesús ens ha enviat, de què serviria el Consol, si no hi hagués aflicció per consolar? El clam multi-secular de l'Església "Senyor, torneu", no tindria cap sentit si aquest "Senyor" no fes referència al Jesús de Natzaret històric i a la pròpia Història centrada en Jesús de Natzaret. Per això, Leonard Boff té tota la raó quan situa el Punt Omega, o culminació de la història, en la vida històrica de Jesús i no pas en el futur. Per això, quan diem que Crist ha ressuscitat, no és sols l'individu Jesús, sinó, amb ell, tot el "Temps de salvació" que ha ressuscitat d'entre els

morts".

I aquest "Temps de salvació" —com déiem abans— arrossega tot allò que li es contemporani, incloses les peripècies de l'Imperi romà. La importància que els quatre evangelistes donen al diàleg entre Jesús i Pilat al pretori és més que significativa, i, personalment, mai no m'he empassat del tot allò de l'anomenada "església constantiniana". L'imperi es va fer cristià perquè estava minat de cristians —de bons i de dolents, com sempre; i els mateixos vencedors bàrbars de l'Imperi no van parar fins a refer-lo, no pas a honor i glòria dels déus de l'antigor, sinó a glòria i lloança del Pantocràtor, Crist Ressuscitat. I, d'aquell "Sacre Imperi", fet amb fang ben humà i imperfecte, a la llarga n'ha sortit tota una Civilització.

Tornem a "Jo, Claudi". Ben mirat, les intrigues de la cort imperial dels césars, han estat re-creades per Graves amb molt més de nostàlgia que no pas de ressentiment. Ignoro si el novel·lista anglès és creient o no, però només la tradició cristiana pot inspirar un tema així. Al final de l'obra, la dolentíssima Lívia, "reina del verí", no podrà escapollir-se del seu destí, com tampoc no van poder Judes, Herodes o Caifàs. Però, tots plegats van tenir el privilegi de ser contemporanis del "Temps de Salvació". El cristianisme és la història d'un Gran Enamorament, i quan s'estima és bonic tot allò que evoca la petja de l'estimat, o de l'estimada, ni que sigui un niu d'escurçons. A la nit de Pasqua —com diu el pregó— tota creatura retroba la seva innocència; fins i tot el malvat és alliberat de la seva dolenteria, encara que cometi l'acte. Per això, l'Església no té cap escrupol d'anomenar-se romana, i ben romana: gràcies al triomf de la Pasqua. Perquè la Pasqua és el triomf de la nostàlgia, de la nostàlgia del Paradís.

Aquest any es compleix el bicentenari del primer text produït durant el procés revolucionari endegat el 1789, conegut com la Revolució Francesa. Després de la presa de la Bastilla, l'Assemblea Constituent redacta el document sobre el qual voldria transmetre algunes reflexions.

Em primer lloc cal tenir en compte l'esperit de fons dels redactors: el jusnaturalisme racionalista propi dels segles XVII i XVIII, reivindicant en aquest sentit un "ordre natural" de les coses, tant socialment com políticament. "Natural" vol dir que la llibertat i els drets que es declaren, es consideren parcel·les de llibertat, és a dir, exemptes de la intervenció estatal. Per això, els drets són revolucionaris, són manifestacions dels principis polítics defensats per la burgesia, que és la classe

El bicentenari de la declaració de drets de l'home i del ciutadà

JOAN LL. PEREZ-FRANCESCH
Professor de Dret Constitucional

social que dirigeix tot el procés revolucionari. En aquest sentit afirmem que el fonament dels drets declarats és: "que la ignorància, l'oblit o el menyspreu dels drets de l'home són les úniques causes dels mals públics i de la corrupció dels governs... (per la qual cosa) han determinat exposar en una Declaració solemne els drets naturals, inalienables i sagrats de l'home". D'aquesta manera hom entén que a partir d'aleshores "el fi de tota associació política és la conservació dels drets naturals i imprescriptibles de l'home" (art. 2), en un plantejament que recor-

da les tesis del Contracte social de Rousseau.

Des de la fonamentació esmentada, l'article primer diu que "els homes neixen i romanen lliures i iguals en drets" i l'article 16 estableix el principi de separació de poders dins l'Estat com una condició indispensable de la llibertat social. Els dos elements —separació de poders i garantia dels drets dels ciutadans— són la

base de l'Estat Constitucional que vol edificar-se.

L'àmbit de la llibertat social, ve conformat per tres grans esferes; a) Les llibertats concretes, amb l'únic límit de la conculcació de les llibertats dels altres, la qual cosa haurà de determinar-se sempre per Llei, és a dir, que es propugna la seguretat jurídica enfront de l'arbitrarietat. Hem de destacar aquí la llibertat de pensament i la llibertat religiosa, la llibertat d'expressió i de lliure comunicació, la llibertat d'acceptació dels tributs; b) la igualtat, entesa com a generalitat de drets, com a igualtat da-

vant de la llei, com a no discriminació; c) la propietat, considerada fins i tot un dret sagrat.

Amb aquestes característiques, la Declaració de Drets de l'Home i del Ciutadà de 1789, ens permet concloure que en el seu moment històric era força progressista, però que els esdeveniments futurs potser van produir una reinterpretació o, si més no, un cert oblit dels seus postulats. Sigui com sigui, penso que sempre està bé recordar que ara farà dos segles uns revolucionaris, certament utòpics com tots, plasmar en un document una sèrie de pensaments que caldria recuperar i tenir presents a fi d'aconseguir una societat millor. No m'atreveixo a dir quin ha de ser el primer pas però sí que crec que és un bon exercici meditar què fem nosaltres, des de la nostra ètica cristiana per avançar en aquest camí.

ARA MATEIX

El temps corre... Ja fa tres anys que Barcelona va ser designada seu olímpica.

El temps corre... però els homes no tant. Vam ser més de quatre els qui —també des d'aquesta columna— en aquell moment d'eufòria popular, vam expressar la nostra esperança que l'entusiasme olímpic generés col·laboració, treball compartit, bona entesa per damunt de les fronteres de partit. No podem pas dir que l'esperança s'hagi complert, ni de lluny...

La gràcia de l'esport és que organitza el gust, tan humà, del joc i encarrila cap a nivells raonables l'esperit de competitivitat. La seva desgràcia arriba quan del gust del joc es passa a la cobejança de la victòria a qualsevol preu, i d'una competitivitat raonable, a l'agressivitat més primària. Les imatges de sang als estadis que, fa poc, hem tornat a veure són una trista i eficaç contribució al pessimisme sobre l'espècie humana.

Però això encara no ho és tot: darrera, hi endevinem els fils del negoci: la comercialització de l'esport arriba a manifestacions escandaloses, només que aquests són d'aquells escàndols que la societat tolera bé. I més enllà, o al costat, de la comercialització, la utilització política, els interessos de poder. La barreja

Dels jocs a la ira

J. CARRERA PLANAS

de tot plegat, quan té lloc amb les proporcions pròpies d'uns jocs olímpics, deu ser realment intoxicadora, si la mesurem per les actituds esquerpes i les paraules aspres que hem vist i sentit, aquests dies, en algun polític notable. L'esperança era de passar dels "Jocs" a l'entesa, però heus aquí que hem passat dels "Jocs" a la ira...

Cal que els ciutadans no ens deixem endur per aquest mal corrent. Més aviat hem de recordar als polítics que, si no ho havíem entès malament, l'ale-

gria de la designació olímpica ens venia de saber que els jocs olímpics eren per a la nostra ciutat i el nostre país, i, a través d'ells, per als homes de totes les ciutats i de tots els països. No podem ara invertir els termes i dir que la nostra ciutat és per als jocs olímpics...

Que tinguin la bondat d'asserrenar-se els nostres polítics més nerviosos. Si volen comptar amb el suport de la societat i que no s'estronqui l'alegria suscitada pels "Jocs" —aquesta és la paraula, jocs— del 92, que situïn la propera olimpíada en el marc que en justícia li pertoca. Es comprèn que la seva complexitat i el seu volum demanin esforços i àdhuc sacrificis, però mai fins al punt de posposar les necessitats bàsiques de Barcelona al seu èxit i al negoci d'una minoria. I mai, tampoc, fins al punt d'oblidar les comarques que no tocan pilota... Som una vella ciutat i un vell país, que no comencem la nostra història ni l'acabarem amb aquesta olimpíada. No ens escarria gens, a hores d'ara, d'evocar les remotes facècies de "Bienvenido Mr. Marshall"...

Encara som a temps de corregir l'òrbita i, qui sap, potser fins i tot de retrobar aquella esperança d'una entesa olímpica...

Discurs del Sr. Cardenal-Arquebisbe de Barcelona en la inauguració de l'exposició MILLENUM

Tots els qui som aquí tenim consciència que el que ens aplega avui és la celebració del Mil·lenari del naixement polític de Catalunya. D'entrada vull remarcar que el lloc on ens reunim (l'església Catedral) és alhora temple de culte cristià i també un alt exponent de l'art i la història de la cultura d'aquest nostre país. Us dono la benvinguda. Per altra part la convocatòria d'aquest acte porta també la veu i el segell de la Generalitat de Catalunya, sota el qual ens apleguem tots els catalans, sense cap distinció. Voldria que aquesta circumstància posés una altra vegada de manifest aquesta unió de tots els catalans en la tasca de construir dia a dia la nostra nacionalitat, i alhora, pel que fa als que som i ens confessem creients, la urgència de donar testimoniatge de la nostra fe enmig d'aquesta terra que és Catalunya.

Amb motiu de la inauguració d'aquesta magna exposició sobre l'art i la història de l'Església a Catalunya, voldria convidar-vos a reflexionar sobre el nostre present, tot contemplant el que Catalunya i l'Església en aquest país ha estat, al llarg d'aquests mil anys d'història que han viscut.

Del passat als nostres dies

L'exposició MIL·LENUM ens ofereix una magnífica ocasió de contemplar i estudiar el passat del nostre país, des de la seva remotíssima gestació, passant pel llarg procés del seu naixement polític, la seva consolidació i la seva marxa, no sempre lliure d'alts i baixos, fins als nostres dies. Es tracta certament d'una mostra parcial com no podria ser altrament, donada la procedència de les peces exposades i de l'organització d'aquest fet commemoratiu nascuda i impulsada des de la Comissió Eclesial del Mil·lenari. Els diferents documents i obres d'art exposats procedeixen en la seva immensa majoria de les diòcesis Tarraconense, d'altres diòcesis germanes, com també dels diferents ordes religiosos i congregacions que treballen pastoralment al nostre país. En poques paraules: procedeixen de l'Església, que les ha usades —i en força casos encara les fan servir— en la celebració del culte litúrgic, o les manté a la veneració del poble fidel.

Catalunya no s'ha fet sense l'Església

D'aquesta manera pot seguir-se a través de la història de Catalunya el que anomenem la presència de l'Església, encarnada i arrelada en aquest país, en la marxa pels camins de la nostra història. Catalunya no s'ha fet sense l'Església: vull dir sense l'aportació dels homes i dones cristians, que des del poble fidel —o des dels alts llocs de responsabilitat eclesiàstica— han ajudat a fer Catalunya. No vull oblidar que certament en aquesta empresa —la de fer Catalunya— junt amb l'Església hi han intervingut també, altres institucions i grups de formació i d'ideologia molt diverses. Entre tots, —malgrat no sempre hagim encertat el camí de la fidelitat i d'una vertadera eficàcia— hem fet i mantenim la nostra nacionalitat catalana.

Fóra una llàstima que ens perdessim en la contemplació del nostre passat i no aprofitéssim l'avenimentosa de treure'n les lliçons que la història ens dicta, de cara a fer un seriós examen de consciència que ens ajudi a veure clar quina és la nostra realitat d'ara com a catalans i com a cristians, i per encarrijar la nostra actuació en el present. Després de tot la celebració del Mil·lenari del naixement de Catalunya, no pretén pas posar punt i final al darrer volum de la nostra història, sinó que vol ser un impuls per marxar amb clariïtat i amb confiança vers l'esdevenidor. Amb aquella atenció que es mereix el nostre passat, mirem on som i on hem d'anar.

La vocació europea de Catalunya

Des del seu naixement, Catalunya s'obria a Europa. Començant pels nostres bisbes i abats, i seguint després pels comtes del que seria la nostra dinastia autòctona, tots acudien a Roma. Anaven a veure el successor de Pere, el Papa, perquè els confirmés en els seus drets i els protegís. Hi anaven també a trobar els Otons, que llavors regnaven a l'imperi carolingi. Entretant naixia i es cohesionava Catalunya. Seguiu l'empenta de la reconquesta contra els serraïns, que cedien el lloc a l'afer importantíssim de la repoblació catalana del país. Els monestirs florien per tot el territori i impulsaven la vida cristiana juntament amb les parròquies, i en els escriptors monàstics es conreaven les ciències i ajudaven a culturitzar la gent. Catalunya es convertí en focus cultural privilegiat pel veïnatge i intercanvi amb la cultura serraïna i alhora amb la de la resta d'Europa. El monjo Gerbert, proclamat després Papa amb el nom de Silvestre II, vingué a Vic i a Ripoll, atret per la fama dels seus estudis. Aquell gran pare de Catalunya Oliba bisbe de Vic i abat de Ripoll i Cuixà —fundador també de Montserrat— creà la institució de la "Treva de Déu", que s'escampà ràpidament per altres Nacions. I sorgiren els grans noms d'autèntics catalans universals de l'època: el beat Ramon Llull, que ensenyava les seves Arts a les millors universitats europees; Sant Ramon de Penyafort, un altre dels grans pares de la pàtria, amb la seva incansable activitat de jurista, de conseller de reis i de papes, d'impulsor d'obres missioneres, espirituals i culturals; Sant Pere Nolasc amb l'activitat de la Mercè de redempció de captius del nou ordre fundat per ell; la intervenció de Pere el Catòlic en el conflicte albigès, la comoció que causà a tot Europa la mort de Pere el Gran. I podríem anar seguint i veuríem com Catalunya sempre ha viscut de cara a Europa i sentint-se Europa. No renegà de la seva realitat hispànica

ca ans mantingué relacions polítiques amb altres pobles d'Espanya rescatats del jou dels serraïns. Era un país que marcà un corredor per on transitaren sempre les idees, la cultura, i els diversos moviments europeus. Així s'acentuà la vocació europea de Catalunya, que seria una constant en la nostra cultura i en el nostre fer com a poble i també com a comunitat creient i catòlica.

En els moments que vivim gràcies a la Constitució espanyola que ha configurat un Estat amb les diverses autonomies i nacionalitats, Catalunya va tenint un resó cada vegada més important a Europa. Convé que ho tinguem present, sobretot aquells que han estat cridats a conduir aquest país. I també convé que ho tinguem ben present nosaltres, els homes i dones que integrem la nostra Església. Perquè també l'Església que és a Catalunya és precis que aporti a la configuració que s'està forjant de la nova Europa el seu missatge evangèlic de salvació i d'alliberament, com ha fet en tot el curs de la història de la nació catalana.

Una nova evangelització d'Europa

És en aquest sentit que ens pertoca a nosaltres, cristians de Catalunya, escoltar la veu del Papa que demana una nova evangelització d'Europa. A punt d'entrar al tercer mil·lenni de la redempció és precis que siguem veritables testimonis en la nostra vella Europa, de la missió que Jesús encomanà a l'Església d'anar per tot arreu i ensenyar a tots els homes l'evangeli de la salvació. I això s'ha de fer amb la convicció de la paraula valenta que professa el que creu i amb el testimoniatge compromès d'una vida que estigui d'acord amb la paraula predicada. I encara cal fer-ho des de la nova cultura que està naixent. La fe cristiana no està en regressió ni l'Església s'està extingint com pensen alguns. Ara més que mai la nostra societat necessita portar la llum i la llibertat de Jesucrist a aquest món tan sofisticat i complex que ens toca viure. La nostra missió essencial segueix essent la d'acostar els homes a Déu i de fer visibles sobre la terra la voluntat i els camins de salvació divins. Però això no pot fer-se des de l'abstracció, sinó des de l'encarnació més compromesa. La revelació divina ens mostra a Déu parlant i actuant des de dins de la història de la humanitat, que no ho és mai, d'abstracta. I és aquest sentit que l'exemple dels nostres avantpassats cristians catalans ens ensenyen el camí. Salvades totes les distàncies històriques, els cristians de Catalunya hem de seguir les petjades dels grans pares de la pàtria antiga i moderna. Cito uns noms sense pretensions d'exhaustivitat: Oliba, Ramon Llull, Ramon de Penyafort, Pere Nolasc,

Josep de Calassanç, Joaquina de Vedruna, Maria Ràfols, Torras i Bages, com també els laics cristians, el poeta Joan Maragall, l'arquitecte Antoni Gaudí, el pintor Joan Llimona, el músic Lluís Millet. He volgut recordar només uns noms de ressó mundial. Són molts d'altres els qui vivint amb integritat i valentia la seva fe, la saberen encarnar a la societat que els tocà de viure, fent gran atenció a les exigències i a les necessitats de la gent de la seva època.

Els grans valors cívico-creients

Avui hem de ser especialment sensibles als grans valors cívico-creients que cal passar a la nostra societat: el respecte, la convivència, l'acolliment i l'assistència als pobres i necessitats, la veritat, la justícia, la solidaritat entre les persones i els pobles, la pau, la construcció de la personalitat dels individus i dels pobles, la llibertat i el progrés. Aquests valors il·luminats des de l'evangeli, poden i han d'arrencar del cor i llençar ben lluny dels homes i de les nacions tota mena de pors i d'esclavatges per implantar la civilitza-

ció de l'amor, de la pau i de la vida. Des de Catalunya podem i hem de fer-nos presents a Europa i, sense oblidar els altres pobles d'Espanya, cal treballar per la construcció d'una Europa unida, no sols per defensar els interessos econòmics, sinó, i sobretot, per tal que pels camins de la solidaritat més genuïnament humana i cristiana, sigui possible per a tothom viure en llibertat, justícia, veritat i germanor, que són els garants de la pau universal.

Vet aquí una de les grans lliçons que hauríem de treure de la celebració d'aquest Mil·lenari del naixement polític de Catalunya. Amb l'advertiment que ens dona el coneixement del nostre passat nacional, mirem amb lucidesa el present per tal de construir, entre tots, el futur d'aquest país nostre. Permeteu-me que imiti les paraules del Sant Pare Joan Pau II, quan digué a Europa: sigues el que sempre has estat. Us invito, doncs, també a vosaltres a dir a la gent del nostre país: Catalunya, sigues el que des del principi vas ser: sigues el que indubtablement ets cridada a ser.

He dit.
NARCÍS JUBANY
Cardenal-Arquebisbe de Barcelona

SORDESA:

Per fi una novetat

UN APARELL QUE HI ÉS PERÒ NO ES VEU

El somni dels dèbils d'oïda s'ha convertit en realitat? Avui hi ha "Timpans Electrònics" que funcionen meravellosament i sistemes per sentir, pràcticament invisibles.

Als darrers anys s'ha fet molt a favor dels dèbils d'oïda, però encara el problema continua, tantes promeses, tantes esperances i la realitat sempre la mateixa, un aparell acústic es veu massa. L'ideal seria un aparell petit, tan petit que resultés gairebé invisible, potent, que resolgui bé la sordesa de cadascú.

Doncs bé, joies com aquestes ja n'hi ha, tan petits que són invisibles, garanteix una audició segura, clara, confortable que els dèbils d'oïda amb aquest aparell miniaturitzat poden sentir les veus familiars, la televisió, el sacerdot durant la confessió i sobretot entendre bé les paraules, totes les paraules...

Aquests "Timpans Electrònics" són tan petits que queden completament amagats, tothom pot provar-los gratuïtament en els centres "GRIMOFON". N'hi ha prou amb uns segons per sentir novament amb alegria, clarament, sense nervis, les paraules amb veu baixa, totes les paraules de la televisió sense haver de pujar el volum; evitant així molestar els veïns.

GRIMOFON desitja que tots els dèbils d'oïda puguin per fi dir que el seu somni s'ha fet realitat; amb ocasió de les demostracions que es realitzaran en els centres GRIMOFON es farà un descompte o facilitats de pagament en còmodes terminis sense interessos.

Qui estigui ja utilitzant un aparell acústic "tradicional" podrà canviar-lo ell mateix amb unes condicions molt favorables.

DEMOSTRACIÓ ESPECIAL ELS DIES:

Del 15 al 31 de maig
de 9,30 a 13 i de 16 a 19,30 hores
(dissabtes tarda, tancat), a:

GRIMOFON
Pau Claris, 138, 1r, 4a - 08009 BARCELONA
Telèfon (93) 215 04 40

ES GRATIFICARÀ

Dia 1 de maig als voltants de Collserola perdut gos partor alemany marró clar, cara clara atén per DOC o per KUKI, porta medalla i número de telèfon (201 45 89).

Sisè viatge de Joan Pau II a l'Àfrica

"L'apartheid és contrari al cristianisme"

"Siguen intransigents en la defensa del dret a la justícia... Refuseu la violència, el menyspreu, la mentida, la manca d'honestat. Assumiu riscos, si és necessari, però sigueu fidels a l'amor pels més pobres i petits, respecte la dignitat de cada home malgrat que us hagin desil·lusionat", digué Joan Pau II als més de 20.000 joves reunits a l'Estadi Alarobia de la capital de Madagascar. En el seu discurs, el Papa presentà un exigent programa de vida i donà suport al gran tema de la inculturació de l'Església Africana i l'episcopat malgaix.

L'enorme superfície de Madagascar (més gran que la d'Espanya) només permet el Sant Pare tocar tres punts: La capital i les ciutats de Antsiranana i Fianarantsoa. El dissabte arribà a l'enclavament portuari d'Antsiranana, però la seva estada quedà limitada a una missa a l'aeroport per tornar abans de sopar a Antananarivo. A la missa assistiren un alt nombre de musulmans que predominen en la regió.

La tasca de la inculturació

Joan Pau II va sopar amb els 21 membres de la Conferència Episcopal malgaixa. Els recordà que: "en la tasca d'inculturació, el diàleg entre l'Església universal i les restants esglésies africanes és important a fi que l'originalitat del missatge cristià sigui salvaguardada amb la seva estructura teològica i ètica".

L'episcopat malgaix, des de la implantació el 1975 del règim de Ratsiraka (president de la República Democràtica Malgaixa) ha denunciat els abusos de poder. El Papa ha reforçat l'autoritat moral de l'episcopat dient: "Els responsables polítics han de reaccionar contra tot el que mina la valenta decisió de treballar i l'honestat, la seguretat i la pau, el sentit del bé comú, l'ètica del servei, el progrés social i la unitat nacional".

La beatificació

Mig milió de persones vibraren d'emoció el diumenge al migdia quan Joan Pau II beatificarà Victòria Rasoamanarivo, la primera malgaixa que entra en el santoral de l'Església. El Papa fou acollit amb la preciosa música tradicional, barrejada de ritmes africans i suggestives melodies asiàtiques. A més de tot l'episcopat malgaix, concelebraren els cardenals Casa-

roli (secretari d'Estat); Tomko (prefecte de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles) i el substitut de la Secretaria d'Estat, monsenyor Edward Cassidy. El cardenal Razafimahatratra, jesuïta i arquebisbe d'Antananarivo demanà al Papa la beatificació.

El Papa llegí l'homilia en francès amb algunes frases de salutació en malgaix i recordà com "en la nostra època ha semblat especialment important oposar-se a les excessives actituds negatives que han sofert i encara sofreixen les dones, i que no tenen res a veure amb l'Evangeli.

I demanà al quart de milió de dones presents que "se sentin plenament reconegudes en la seva dignitat i responsabilitat com a cristianes. Que no dubten a aportar la seva contribució específica a l'evangelització".

Crida per salvar el patrimoni ecològic

Una novetat del seu discurs ha estat la crida a una decidida i urgent acció internacional per salvar el patrimoni natural de tota la humanitat. Madagascar és un dels pulmons del planeta i una de les zones on el medi ambient s'està degradant amb més rapidesa. "Protegir el patrimoni forestal del globus —digué el Pontífex—, reaccionar contra la desertització i l'empobriment del terra, evitar la difusió de substàncies tòxiques perjudicials per l'home, la fauna i la vegetació; salvaguardar l'atmosfera. Tots aquests imperatius només poden ser presos en consideració amb una cooperació activa i lúcida, per a la qual les fronteres han d'estar obertes i superades les lluites d'influència".

Això significa —afegí— que és sobretot un administrador i no un propietari que actua a discreció. Ha de transmetre-la vivent i fecunda a les generacions futures".

El Papa saluda la multitud a l'aeroport d'Antsiranana

Acabar amb el tràfic de droga

També insistí davant els diplomàtics que no s'acceptés el tràfic mortal que és la droga: "Reprimiu-lo —assegurà— és indispensable, però cal anar més lluny: impedir una producció tan perjudicial, ajudar els camperols que viuen a una reconversió que els allunyi de la misèria. Les autoritats responsables no poden deixar d'actuar ja que hi ha en joc el respecte a la dignitat humana".

El dilluns al matí Joan Pau II

abandonà la bella illa de Madagascar per traslladar-se a La Reunión en visita pastoral de 24 hores.

La Reunió

El Papa arribà amb un quart d'hora de retard sobre l'horari previst, i fou rebut pel primer milers d'habitants de l'illa. Com que era la primera vegada que es traslladava a aquest país, Joan Pau II besà el terra. El dilluns al matí es traslladà a Fianarantsoa "la ciutat en la qual s'aprèn el bé". Tanmateix, no li fou possible arribar

fins a la leproseria de Marana per les dificultats per arribar-hi a través de la selva.

Malgrat tot, el Papa durant la missa evocà la vida del jesuïta polonès Jan Beyzym que fou el fundador de la leproseria de Marana. De tornada a Saint-Denis, sota un sol tropical hi va haver la cerimònia de beatificació del germà Scubilion de les Escoles Cristianes de la Salle, que dedicà tota la seva vida a la defensa dels esclaus negres i dels pobres de l'illa que aleshores (s. XIX) s'anomenava Bourbon. El germà John Johnston, superior

FILTRANT LA NOTÍCIA

Els benedictins "lefebvrians" i l'arquebisbe d'Avinyó

Fa unes setmanes escasses va córrer el rumor a França que s'havia celebrat amb summa discreció una benedicció abacial al monestir ultra-dretà de Santa Magdalena de Borroux, a Vaucluse. Aquest acte litúrgic marcaria la reintegració del monestir —bastió tradicional que durant molt temps ha seguit a monsenyor Marcel Lefebvre— a la Confederació benedictina.

Segons la informació que donà "La Croix", basada en una notícia de l'Agence Centrale de Presse (ACP), la benedicció abacial legítima definitivament la situació del monestir de Santa Magdalena, i fou impartida per Dom Gerard Calvet, acompanyat de Dom Victor Damerzt, de nombrosos representants de l'orde benedictí i de l'arquebisbe d'Avinyó, monsenyor Raymond Bouchex. S'inscriuria, doncs, com un triomf de la darrera etapa del procés obert per la Santa Seu, abans del cisma de Lefebvre, amb la finalitat d'aconseguir que la comunitat dels monjos de Barroux retornés al si de l'Església catòlica. El procés havia tingut lloc el 25 de juliol de l'any passat, signat —amb l'aprovació del Papa— pel cardenal Joseph Ratzinger, Prefecte de la Congregació per la Doctrina de la Fe, i Dom Calvet.

Últimament, però, l'arquebisbe d'Avinyó, monsenyor Bouchex, ha desmentit formalment la sensacional notícia. "No hi ha hagut cap benedicció abacial el dissabte passat a Borroux: és una informació totalment falsa i inventada", ha mani-

festat el prelat d'Avinyó. Bouchex demana a "La Croix" quin interès hi ha hagut en difondre aquella nota i amb quina finalitat. I afegeix encara: "El monestir de Barroux tampoc no se sap res de l'origen de la informació; ens trobem desconcertats, tant ells com jo mateix".

El que sí és cert és que els passos cap una reconciliació són lents però esperançadors. Ho ha declarat el mateix monsenyor Bouchex: "Nosaltres continuem veient-los de tant en tant i procurem ajudar-los a situar-se millor davant la diòcesi i la Santa Seu: es pot dir que apareixen elements nous en la relació, en el sentit que millora, que s'arriba a parlar i a dialogar". "Fins i tot hi ha un cert apropament amb les altes esferes vaticanes i una estima més positiva del Concili Vaticà II, per part d'ells", acaba dient l'arquebisbe francès.

Dom Gerard Calvet havia declarat públicament que el seu retorn a Roma es fes "sense contrapartida doctrinal, sense concessions de cap mena i sense una deslleialtat a monsenyor Lefebvre". D'aquella actitud reaccionària a la incorporació global i sobtada d'ara a Roma, hi ha una llarga distància. La intransigència ho va malmetre tot. Potser ara la pregària i el diàleg d'uns i altres aconseguirà continuar els primers passos de retorn que du a terme l'arquebisbe d'Avinyó amb tant d'encert i benvolença.

FRANCESC GAMISSANS

AMICS DE MEDJUGORJE

PELEGRINATGE MARIÀ A MEDJUGORJE (Iugoslàvia)

13-18 maig 1989

Informació

AMICS DE MEDJUGORJE

Tel. (93) 410 32 65

Inscripcions:

UE ULTRAMAR EXPRESS

Dpt. Religió
Ramblas, 109 08002 Barcelona
Tel. 301 12 12

general dels germans de la Salle, participà activament en la cerimònia.

Influir sobre les estructures socials

En la seva homilia Joan Pau II expressà la necessitat que "sense imposar la vostra fe, respectant els altres, visqueu la 'diferència cristiana' i que la marca de catòlic aparegui no solament en els comportaments individuals, sinó també en la trama de la vida comunitària i col·lectiva: en família, en els negocis, en la diversió, en la política. És una manera de ser i d'actuar que ha d'influir sobre les estructures de la societat.

Al matí havia rebut els joves en el bisbat i els alertà contra el greu problema del culte de la màgia i dels ritus esotèrics molt practicats pels cristians sobretot d'origen asiàtic. "Voler-se ensenyorir de Déu —els digué— és una temptació. És el camí de la màgia, un camí sense esperança. Crist ens ensenya no a posseir Déu, sinó a deixar-nos estimar per Ell.

També els digué que oblidessin els paternalismes socials: "¿És una cosa digna viure de la beneficència, rebent sense parar diners de l'estranger? ¿Veritat que és més digne ser responsables i fer-se càrrec de la pròpia vida?

Abans de partir, Joan Pau II féu una crida a la unió entre races i ètnies que hi viuen. Hi ha africans, gent de Madagascar, del Índia, el Pakistan, la Xina i alguns europeus.

Zàmbia: enèrgica condemna de l'"apartheid"

A Zàmbia començà la segona

Joan Pau II a La Reunió va demanar influir sobre les estructures socials.

part d'aquest sisè viatge a Àfrica, Joan Pau II arribà a mitja tarda del dimarts a Lusaka. Aquesta és una nació que limita amb Sud-àfrica i que experimenta un marcat refús contra el racisme. El Papa fou rebut pel president Kaunda, de seixanta-cinc anys d'edat, que no va poder contenir l'emoció. En les seves paraules de benvinguda Kenneth Kaunda es va referir immediatament al racisme sud-africà: "Afrontem —digué— l'afflicció de l'"apartheid", una total degradació humana, declarada per la comunitat internacional com un pecat de lesa humanitat. Li agraïm, Santetat, que vingui

fins a nosaltres per testimoniar davant de Déu contra aquesta plaga".

El Papa, que visità el passat mes de novembre una part del país, donà suport al discurs de benvinguda del president zambiana per fer front al racisme: "Com una de les nacions guies d'Àfrica, heu aconseguit, no sense fatiga, construir una societat d'harmòniques relacions entre persones de diverses races. Això i els vostres continuats esforços per promoure un diàleg constructiu entre les parts interessades ha de ser la vostra resposta a l'inacceptable sistema de l'"apartheid". El racisme ha de

ser condemnat. Han de desaparèixer les condicions que ho facin possible i ha d'aconseguir-se la reconciliació".

Joan Pau II tanmateix, no deixà de referir-se al greu problema dels milions de refugiats —uns cinc milions, segons les Nacions Unides— que han hagut d'abandonar el seu país a causa de la fam, de la guerra o de la persecució racial.

El cinturó de coure de Kitwe

El matí del dimecres, el Papa arribà a la localitat de Kitwe, se-

gona ciutat de Zàmbia, i que té l'explotació minera iniciada per la colonització britànica, especialment del coure, ara en decadència des de la crisi del 1975. En aquest lloc, hi treballen 10.000 miners que foren autoritzats a assistir a la missa del Papa, que se celebrà en un podi davant del qual s'amuntegaven els fidels asseguts a terra.

El Pontífex dedicà la seva homilia a recordar els cent anys de catolicisme en aquest país, i va estar impregnada d'un profund contingut religiós. En la cerimònia de les ofrenes es va poder admirar l'enginy d'aquest poble per transformar el coure en objectes molt bonics. Acabada la missa, Joan Pau II va posar la primera pedra de sis nous temples parroquials.

Una solució solidària

Des de Kitwe, el Pontífex tornà a Lusaka on es va reunir a la tarda amb més de 50.000 joves a l'estadi de la Independència. Demanà a la joventut de Zàmbia un compromís profund en la vida social i política per construir "un futur millor" gràcies al missatge de Crist.

Sobre el deute extern dels països del Tercer Món, Joan Pau II recordà que cal una solució solidària: "¿És, potser, una pregunta retòrica preguntar-se quants infants i nou-nats moren cada dia a l'Àfrica perquè els recursos d'aquests països són utilitzats per pagar els deutes? No és el moment de mirar el passat i els elements del marc financer i econòmic internacional que portaren a la situació actual. Ara és temps d'una nova i valenta solidaritat internacional, que no es basa en l'interès egoista; sinó que s'inspira per una autèntica preocupació per l'ésser humà.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

ASSEMBLEA GENERAL I TROBADA

Montserrat 20 de maig de 1989

Us esperem

PROGRAMA

- A 2/4 de 10 del matí — Acolliment a l'atri de la Basílica.
- A les 10 — Assemblea de l'Associació d'Amics de CATALUNYA CRISTIANA:
  - Benvinguda, pel Rd. Pare Abat.
  - Situació econòmica de l'Associació, projectes, etc.
  - 500 números de CATALUNYA CRISTIANA, per Mn. Joan Carrera i Planas.
- A les 11 — Missa Conventual.
- A les 12 — Trobada d'Amics i de Peregrins:
  - Les seves impressions sobre Terra Santa, per Mn. Josep M. Vidal.

- CATALUNYA CRISTIANA i els pelegrinatges, per Mn. Joan E. Jarque.
- Precs i preguntes.
- A 2/4 de 2 — Dinar de germanor.
- A 2/4 de 4 — Presentació de diapositives del pelegrinatge a Terra Santa per un grup de joves.
- Parlament del Pare Romuald Díaz.
- Comiat final.

NOTA: PER A UNA BONA ORGANITZACIÓ us preguem de telefonar al 301 37 18, abans del dia 15 de maig per fer la reserva al Restaurant i a l'autocar de CATALUNYA CRISTIANA, en cas de no utilitzar mitjans propis.

PREUS: Dinar 1.450 ptes.
autocar 500 ptes.

• **CONFIRMACIONS A LA CATEDRAL.**— El dia 16 de maig, dimarts; a les 5 de la tarda, se celebrarà a la Catedral de Barcelona el Sagrament de la Confirmació. Serà administrat pel Bisbe Auxiliar Dr. Ramon Daumal.

• **Aplec de la Mare de Déu d'Arboló, a Barcelona.**— El celebraran el dia 21, tercer diumenge de maig, a les cinc de la tarda, els pallaresos residents a Barcelona, a la Parròquia de Santa Anna, amb la celebració de l'Eucaristia i cant dels goigs.

• **Els devots del Sant Crist d'Arén de Ribagorça,** residents a Barcelona, celebraran Missa de la Festa Major, a l'església de les Germanetes dels Pobres, c/ Casp, núm. 73, el dia 28 de maig, diumenge, a 2/4 d'1. En acabar cantaran els goigs del Sant Crist.

• **Romeria del Ram al Sagrat Cor de Jesús del Tibidabo.**— Dia 14 de maig, diumenge de Pentecosta: A les 12.15 h., Missa concelebrada i ofrena del ram a l'Ermita Primitiva. A les 18 h., Sant Rosari, Vespres i Benedicció eucarística.

• **Mädchenkantorei (noies cantaires) de la Catedral de Würzburg (Alemanya Federal).**— Aquest cor actuarà a Sabadell, el dia 19 de maig, a l'església parroquial de Sant Felix, a les 10 del vespre. El dirigeix el seu fundador Herr Prof. Siegfried Koesler, president de la Federació Internacional "Pueri Cantores" i mestre de Capella de la catedral de Würzburg.

També actuarà a Barcelona, el diumenge dia 21, a les 7 de la tarda, a l'església de Sant Felip Neri, Plaça de St. Felip Neri, 5 (al costat de la Catedral). Motets de Preger, Liszt, Mendelssohn, Rheinberger, Kodaly, Caplet, etc. Venen convidats per la Coral Garbí, "Pueri Cantores" de Sabadell.

• **Centre Cristià d'Universitaris. CCU.**— CONFERÈNCIA. Dimarts, 16, a les 20 h. "Religions i fanatisme. El cas Rushdie". A càrrec de Josep M. Via i Taltavull, Professor d'Història de les Religions a les Facultats de Filologia i Teologia de Catalunya. —VI-

DEO-FORUM, divendres, 19 de maig, a les 21 h. Iniciem el Cicle sobre "Conflictes Església-Estat", amb la pel·lícula sobre la polèmica presència dels jesuïtes a Amèrica del Sud "La Misión". Director: Roland Joffe.— MUNTANYA; cap de setmana, dies 20 i 21. Sortida a Sant Martí de Montnegre (Vallès Oriental). Els que hi estiguen interessats, telefonau al CCU, de dilluns a divendres de 5 a 9 del vespre.

• **Unió Espiritual de Mares.**— Trobada mensual, dimecres, dia 17 de maig. Lloc: c/Riera de Sant Miquel, 1 bis. Horari: 2/4 de 5, Missa; 2/4 de 6 Conferència. Tema: "Reflexió entorn a la doctrina social de l'Església", a càrrec d'Antoni M. Oriol.

• **Parròquia de Ntra. Sra. de Núria. Excursió a Salomó.**— La Parròquia ha organitzat pel diumenge, dia 21 de maig, una excursió al poble tarragoní de Salomó, d'on fou sis anys rector Mn. Francesc, per assistir a la representació de l'acte sacramental "EL BALL DEL SANT CRIST", escenificador d'una secular tradició sobre la imatge del Sant Crist d'aquella població. Sortirem a les 8 del matí, celebrarem l'Eucaristia dominical al Santuari del Vinyet de Sitges; de 12 a 2, assistirem a la representació; dinarem en un restaurant de Salomó, de tornada, farem parada al Santuari de la Verge de Montserrat, de Clariana. El preu del viatge en autocar, dinar i entrada per a la representació, serà de 3.200 ptes. Com que la reserva que se n'ha fet és de 60 persones, recomanem la inscripció en el despatx, ben aviat.

• **125è Aniversari de l'Ermita de la Mare de Déu de La Salut.**— Dissabte, dia 20, a les 9 del vespre, a la Parròquia de Sant Miquel dels Sants, c/ Escorial, CONCERT per les corals "R. Lamotte de Grignon" de la Parròquia de la Mare de Déu de la Salut i "Gensiana" de la Parròquia de Sant Miquel dels Sants. BREU ESBÓS de la Barriada de la Salut, pel publicista i veí del barri, Josep Bagunyà. Diumen-

SABADELL

Els pròxims dies 14 i 15, se celebrarà el tradicional Aplec de la Mare de Déu de la Salut

Enguany les festes del Reial Santuari de la Mare de Déu de la Salut, tindran un caire especial. La Junta Administrativa ha fet una crida a la ciutat per a rehabilitar l'exterior de l'edifici que el 1882 quedà construït, ocupant el lloc de l'antiga ermita del s. XVI construïda al costat mateix dels fonaments i les restes ibero-romanes de l'antiga Arrahona.

El Patronat del Santuari, format per representants de l'Ajuntament, el Bisbat, les esglésies de la ciutat, el Gremi de Fabricants —com a entitat econòmica més antiga—, l'Acadèmia Catòlica i una de les veïnes proposades per l'Ajuntament, donà a conèixer als mitjans informatius el projecte de rehabilitació urgent d'un dels símbols de la ciutat més característics.

Es tracta d'arranjar les esquerdes —que de moment no són perilloses—, repicar la façana, impermeabilitzar la coberta, cosa que per-

metrà preservar les pintures del pintor sabadellenc Antoni Vila Arrufat, que el president de l'Acadèmia Catòlica com "un patrimoni cultural de la ciutat molt important", ja que els frescos pintats directament a la paret reclamen amb urgència ser restaurats, reforçar la fixació de les campanes del campanar —que és modernista—, i substituir el parاللamps radioactiu.

S'ha pressupostat la quantitat de 40 milions, que sufragaran a parts iguals l'Ajuntament, la Junta Administrativa —almoines— i la resta fent una crida a les entitats sabadellenques.

No dubtem ni un moment que el toc d'atenció que ha formulat el Patronat, sota la presidència de l'Alcalde Sr. Farrés, serà correspost pels sabadellencs que com cada any des de temps immemorials, pugem a la serra de Sant'Isle a venerar la nostra Patrona i Mare, la Verge de la Salut.

Pels pròxims dies 13, 14 i 15 hi ha programats diferents actes religiosos i socials, que fa que durant els dos dies tant el temple com l'explanada del Santuari, es vegin curulls de devots.

Els actes religiosos són: Dia 13 a 2/4 de 10 de la nit VIII vetlla de Pregària a Santa Maria "Mil anys de fe jove". Diumenge dia 14 misses a 2/4 d'onze i a la 1 del migdia. A les 6 de la tarda VESPRES solemnes votives de la Mare de Déu i Benedicció Eucarística. Cants a càrrec de l'Escola Cantorum. A les 8 missa vespertina.

Dilluns dia 15 Misses a les 8 del matí, i a les 9 votiva de l'Acadèmia Catòlica. A 2/4 de 12 missa votiva de la ciutat, presidida pel Bisbe Auxiliar de Barcelona Dr. Lluís Martínez i concelebrada amb els sacerdots de Sabadell. Se celebrarà una altra missa a les 8 del vespre.

DOLORS VINAS

ge, dia 21, a 2/4 de 10 del matí, a la Capella de la Mare de Déu de la Salut, c/ Salut-Escorial, SOLEMNE CON-CELEBRACIÓ EUCARÍSTICA. A la sortida, sardanes i elevació de globus. Repartiment de coca i vi bo. A 2/4 de 7 de la tarda, acte marí —Salutació a la Mare de Déu.— Dilluns, dia 22, a les 8 del vespre, celebració de l'Eucaristia presidida pel cardenal Narcís Jubany. Hi participarà la coral "R. Lamotte de Grignon". Després senzill refrigeri. S'acabarà la festa amb uns focs artificials. Durant aquests dies hi haurà una exposició de documents i fotografies de la història de la barriada.

• **Capella del Sm. Sagrament. Pas-**

satge Camps Elisís, 8.— Tridu al Sm. Sagrament. Dies 22, 23 i 24 de maig. Tarda, a les 7, estació al Sm. i Rosari; a les 7.20 Vespres i Exercicis del Tridu i Benedicció eucarística. A les 8, Missa amb homilia, presidida pel P. Luis Delsors s.j. **Diadel Corpus.** Celebració de l'Eucaristia a les 11, 12, 13 i 20. A la missa de les 12, processó d'ofrenes.

VIC

• **Igualada. 50 anys de la fundació del cor parroquial de Santa Maria.**— Aquesta prestigiosa coral, al Servei prioritari de la Parròquia-Basilica de Santa Maria d'Igualada, ha ce-

lebrat i continua celebrant les Noces d'Or de la seva fundació amb diversos actes durant els anys 1988-1989. Entre aquests actes hi ha programada pel diumenge, dia 21 de maig, una actuació a la Catedral de Barcelona; prendrà part a la Missa conventual de les 10, i obsequiarà seguidament amb un breu concert el Capítol Catedral i tots els amants de la música.

• **Pregària per la pau.**— Els dies 16, 17, 19 i 20 es farà una pregària ecumènica amb motiu de la trobada de Justícia i Pau a Basilea. Aquesta pregària tindrà lloc a l'església Evangèlica del c/ Tallers, n° 26 a les 8 del vespre. Tots hom hi està convidat.

P E T I T S A N U N C I S

VARIS

CERCO professora idiomes francès i anglès. Tel. 257 46 29 de 9 a 10 de la nit.

VENC matalàs d'aire. Tel. 239 23 81.

SENYORA gran amb un fill cediria compartir pis de franc i menjar a Sra. o Srta. que disposés d'un temps els matins per a petits quefers domèstics. Zona Meridiana. Fabra i Puig. Tel. 340 72 14. Pregunteu per la Sra. Maria.

SOLTER desitja relacionar-se amb Srta. 40-50 anys catòlica-practicant. Fi matrimonial. Tel. (977) 23 64 61 de 9 a 10 nit.

A SABADELL venc pis moblat, 3 habitacions; parket; prop FF.CC. Generalitat i autopista. 8 milions ptes. Raó: Tel. 726 34 51.

VENC "Enciclopedia de la Religión", editorial Dalmau Jover (7 volums) i números solts de Fundació Bernat Metge. Tel. 257 91 35.

VENDES

VENC àtic duplex, zona Diagonal, nou a estrenar. Màxima categoria. 4 habitacions, 2 banys marbre, cuina de luxe, 2 terrasses. Jardí-solarium. Molt de sol. Telèfons 253 31 28 i 254 32 95, millor a les hores de menjar.

LLICENCIADA filologia catalana amb experiència s'ofereix per a escoles. Tel. 387 06 56.

API - PLANAS

— Gestió i documentació de vendes de farmàcies i laboratoris.

— Compra-venda i lloguer de finques, pisos, solars i terrenys.

— Hipoteques.

C. BALMES 124, 2n. 2a.
Tel. 215 77 72
08008 BARCELONA

FINQUES GUANTER
(A.P.I.)

VENDA DE XALETS I APARTAMENTS en els millors indrets de l'Escala (Costa Brava). Preus interessants.

FINQUES GUANTER
(A.P.I.) Avinguda Ave. Maria, 7. Tel. (972) 77 02 72.

Pel nostre port passen mariners d'arreu del món. Molts d'ells amb greus problemes. ¿Vols ajudar-los?

L'APOSTOLAT DEL MAR DE BARCELONA

necessita persones voluntàries per cobrir els següents serveis:

— visites a vaixells (dies laborables, matins o tardes)

— guàrdies de recepció a la residència "Stella Maris" (diumenges de 9 a 15 h. o de 15 a 21 h.)

— guarda nocturn per a la residència (de 21 a 8 h.). Pot dormir i tenir habitació pròpia. Possible ajut econòmic.

Per a aquests serveis, especialment el de visites als vaixells, es convenien, encara que no imprescindible, tenir coneixements d'anglès.

Apostolat del Mar, c/ Varadero, 8 Tel. 319 23 89. (Trucar tardes de 6 a 9, demanant pel Sr. García).

Pelegrinatge amb el Papa a Oviedo

Dies 13 al 23 d'agost

13. Visita al Pilar. Dormir a Santurde (Logroño)
14. Santuari Ntra. Sra. Valvanera Patrona de la Rioja. Dormir a Santurde
15. Santuari de "La Bienaparecida" Patrona de Cantàbria. Dormir a Santillana del Mar
16. Platja de Comillas. Visita a la Verge del Rosari i Verge del Campo. Dormir a Santillana
17. Garabaldal. Dormir a Potés
18. Picos de Europa. Fuente De Sto. Toribio de Liébana (Lignum Crucis) Dormir a Potes.
19. Garabandal. Hora Santa. Dormir a Potes.
20. Oviedo. Trobada amb el Sant Pare. Dormir a León.
21. Catedral de León. Visita a la "Virgen del Camino". Dormir a Valladolid
22. Visita a la Catedral de Valladolid i Santuari de la Gran Promesa. Sória. Dormir a Agreda
23. Agreda. Visita al cos incorrupte de Sor M. Jesús de Agreda. Autora del llibre "La mística Ciudad de Dios". Barcelona.

Ens acompanyarà un sacerdot a fi de poder tenir missa diària.

Es prega la reserva al més aviat possible al Tel. 426 16 22 i 422 73 68.

Organitzat per "Legión de Almas Pequeñas".

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra, per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244. 2.º. 08007 - Barcelona

NOM .....

ADREÇA .....

POBLACIÓ ..... Tel. ....

PREU LÍNIA ..... SETMANES .....

	125 pts.
	250 pts.
	375 pts.
	500 pts.
	625 pts.
	750 pts.
	875 pts.

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA carrer València, 244. 2.º. 08007 - Barcelona

PER PRIMERA VEGADA, DES DEL CONCILI VATICÀ II, ÉS A L'ABAST DELS FIDELS DE PARLA CATALANA EL

MISSAL FERIAI

EN EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

Amb els textos eucològics i lectures de les misses de totes les fèries de l'any, de les celebracions del Propi dels sants, de les misses del Comú, rituals, per diverses necessitats, votives i de difunts. Ordre de la missa amb les pregàries eucarístiques del Missal romà, la pregària V (del Sinode suís), les de reconciliació i d'infants.

De venda a les llibreries

Format, 11x17 cms. - 2.208 pàgs. paper bibloprint - Impres a dues tintes Enquadernació de simil-pell - P.V.P. (amb IVA), 5545 ptes.

EDITORIAL REGINA, S.A. - Mallorca, 87 i 89 - 08029 BARCELONA

GIRONA

Dins d'un conjunt d'obres representatives del bisbat gironí

La creu de Vilabertran és exposada a "Millenium"

GIRONA.— La diòcesi de Girona participa en la gran exposició de documents històrics i peces artístiques que es realitza a l'edifici de la Pia Almoina, de Barcelona des del dia 3 al 25 de maig. La mostra està muntada concretament al saló de Tinell i a la capella de Santa Àgata i aplega en total uns 300 objectes d'art i 120 documents que formen part de la història de Catalunya durant més de mil anys.

La participació gironina consta de vint-i-tres objectes i obres del Museu Diocesà i algunes de la catedral. Entre aquestes peces gironines s'hi exposa la famosa creu processional de l'església col·legiata de Vilabertran, una peça del segle XVI construïda en plata i or amb nombroses pedres precioses.

A més s'hi exposa la custòdia d'Alfons Serrahima, de la Bisbal d'Empordà, el sepulcre d'alabastre de sant Narcís que es troba a l'església parroquial de Sant Feliu de Girona, la imatge "Ecce Homo" de l'escultor Ramon Amadeu, de la parròquia de Sant Esteve d'Olot, una figura del retaule major de Pau Costa que es troba a l'església parroquial d'Arenys de Mar i altres de notable valor històric i artístic.

Per últim, també participa en l'exposició de la Pia Almoina una reproducció del "Devot Crist", una imatge que es guarda a la catedral de Perpinyà que és propietat de la Confraria de la Sang d'aquella ciutat i que pertany a principis del segle XIV. Segons una nota del bisbat de Girona la participació de l'Església en l'exposició del "Millenium" vol palesar la incidència que ella ha tingut en el desenvolupament de la història de Catalunya, especialment en la seva cultura.

La Confraria de Jesús Crucificat, més coneguda per la Confraria dels Manaies de la processó del Divendres Sant

ha iniciat una subscripció popular per pagar les obres de rehabilitació de l'església de Sant Lluç que el bisbat els ha cedit en usdefruit per guardar els seus "passos" i altre material. La campanya consisteix en la venda simbòlica de les "toves" o rajoles que cobriran el paviment del temple pel preu de 5.000 pessetes cadascuna.

Les aportacions que es facin quedaran reflectides en un plànol numerat que es col·locarà a l'entrada de l'edifici i en el qual figurarà la localització de les peces adquirides per cada col·laborador. El president de la Confraria, Narcís Pérez i Moratones, ha manifestat que l'any vinent es compliran cinquanta anys de la seva fundació i amb aquest motiu s'està preparant tot un seguit d'actes entre els quals destaquen una concentració de manaies de tot Catalunya que pujaran a uns tres mil tres-cents, la publicació d'un llibre sobre la seva història i la rehabilitació total de Sant Lluç.

El president afegeix que les obres d'aquesta església contribuiran a la rehabilitació general i consolidació del Barri Vell. Per això s'ha demanat també ajuda a tots els gironins, entitats i corporacions públiques per tal de cercar l'esmentat suport econòmic.

En aquest moment ja s'han venut més d'un centenar de "toves" i un cop l'església estigui restaurada es deixarà oberta un temps per tal que tots els ciutadans puguin visitar-la, juntament amb el material que s'hi guardarà. Narcís Pérez creu que el temple es pot convertir en un nou equipament cultural per tots els gironins.

M. CABALLÉ

FIGUERES.— Quan arribi el mític i tòpic any 1992, se celebraran, entre tantes altres coses, a la ciutat de Figueres, els vint-i-cinc anys de la barriada del Bon Pastor.

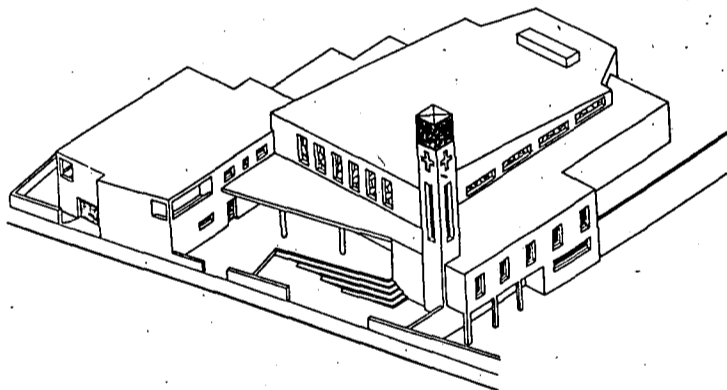
És una zona de la ciutat, a la sortida per la carretera de Llers —la que porta al Santuari de la Mare de Déu de la Salut de Terrades—, on s'hi va edificar un grup de les anomenades cases barates que, en el seu moment, semblava que havien de ser la solució per a la nombrosa immigració arribada i que amb el temps s'ha convertit en un focus de polèmiques per la presència de famílies gitanes i el contrast amb altres agrupacions d'habitatges de signe divers, encara que amb predomini de gent senzilla.

La parròquia que s'hi va erigir ha tingut, des de fa vint anys, el mateix rector: mossèn Jesús Franco, un capellà diocesà, ell mateix immigrant de petit que amb el seu treball auster i testimoni constant s'ha convertit en el pont idoni entre la comunitat de veïns i les diverses administracions públiques.

Un projecte ambiciós

Actualment les tasques pastorals es desenvolupen en un local propi, amb el temple a la planta

Nova església i centre social pels 25 anys del Bon Pastor de Figueres

baixa i uns locals per a escola parroquial i casa rectoral al pis de sobre. Però, segons afirma mossèn Jesús, ara ja es insuficient. I per això n'ha projectat un de nou.

— "Els presidents de les associacions de veïns de tota la zona, el director de l'escola i jo mateix ens vàrem reunir per elaborar un document-informe que fou lliurat a l'alcalde, en què se li exposava la problemà-

tica del barri i, com una de les solucions, s'esmentava la construcció d'un centre social polivalent, aprofitant la iniciativa de la parròquia", ha manifestat el rector a la premsa local.

I ensenya els plànols d'un projecte ambiciós: un edifici de dues plantes, aprofitant el desnivell del terreny, amb una sala polivalent a baix, que es dedicaria a activitats culturals, socials i recreatives. A

més es completaria amb un bar, l'escenari, sala de jocs, un magatzem, els vestidors i una sala de reunions. I a la part de dalt la nova parròquia on hi ha prevista una capella, l'església pròpiament dita, el cor, un vestibul i uns despatxos amb pis per al rector.

Anar venent dificultats

S'ha de dir que a la ciutat no tothom veu tan clara la necessitat del projecte ni la seva viabilitat. Però mossèn Franco ja hi té la mà trencada en això de vèncer les dificultats.

— És una idea que la porto al cap des que vaig arribar a la parròquia. D'alguna manera volia repetir la positiva experiència viscuda a Ordís, el meu anterior destí, on vàrem muntar un centre cultural que encara a hores d'hara es el focus d'activitats del poble.

I un cop aconseguit el permís del bisbat ha començat el rosari de les gestions. La primera, demanar

a tots els feligresos que resin una avemaria cada dia pregant pel projecte, sobretot la mainada.

De moment ja s'ha fet —i pagat— l'excavació del terreny i tots els estaments tocats van respondre afirmativament. Fins i tot hi ha hagut el donatiu d'un orgue. En aquest cas s'ha començat la casa per la música.

Endut per la simbologia del 92, el barri del Bon Pastor vol estrenar el símbol de la seva pròpia olimpíada: la de la solidaritat per construir-se un casal propi, en una simbiosi parròquia-veïnat que només pot dur a terme, en el món materialista d'avui, un projecte mogut per un home d'esperit com mossèn Jesús.

JOSEP CAPELLA i RIERA

JESÚS, EL SENYOR

NOVETAT 1989

editorial cruïlla

AL SERVEI DE L'EDUCACIÓ

Distribuidor exclusiu: CESMA, S.A. T. 383 10 11 - Badalona

Un nou mètode per a l'ensenyament de la religió a 1er de B.U.P.

català
castellà
llibre de l'alumne
llibre del professor

URGELL

Celebració de les Comunitats Educatives de la Sagrada Família d'Urgell

1.000 anys de Catalunya, 2.000 anys de cristianisme

SANTES CREUS.— Les comunitats educatives de la Sagrada Família d'Urgell celebraren, en el marc d'un aplec festiu, el mil·lenari de Catalunya al Monestir de Santes Creus, el diumenge 16 d'abril passat.

La trobada comptà amb la presència d'unes aproximadament 1.000 persones: alumnes, pares, religioses i professors participaren, durant tot el dia, del seguit d'activitats organitzades per a commemorar aquest fet tan important per a la història del nostre país.

Des de primeres hores del matí anaren arribant a Santes Creus autocars i cotxes particulars provinents de totes les escoles que la Sagrada Família d'Urgell té a Catalunya: dels barris de Sant Andreu, d'Avinyó, de Sants, a Barcelona; de Sabadell, de Viladecans, del Masnou, de Lleida, de la Pobla de Segur, de Cervera, d'Oliana i una representació de les comunitats d'Andorra.

A dos quarts de dotze els participants es concentraren a la plaça del monestir; tot seguit, entraren a l'església puix a les dotze hi havia l'eucaristia presidida per mossèn Ramon Sàries i Ribalta, vicari episcopal de pastoral del Bisbat d'Urgell. S'ompliren tots els bancs i encara força gent quedà dreta; els nens s'asseguraren al presbiteri a terra. En la celebració es va tenir molta cura en l'elecció dels signes; així, després del cant

d'entrada es presentaren: l'escut de la Congregació de la Sagrada Família d'Urgell, la senyera i un ciri que simbolitzava la fe que l'Església ha transmès al llarg del mil·lenari.

Crida als joves a humanitzar la societat

A continuació, el pare claretià, Antoni M. Vilarrúbies i Codina, en l'antic dormitori dels monjos, una sala llarga i espaiosa, desenvolupà el lema de la jornada, Catalunya 1.000 anys, 2.000 de cristianisme, en una conferència en la qual destaca la importància dels ordres religiosos i de les seues episcopals en els fonaments espirituals de Catalunya. Valorà la tasca de tantes famílies cristianes que al llarg d'aquest 2.000 anys han transmès la fe als seus fills. Fèu una repassada general a la

història de l'església fins a l'actualitat exhortant, d'una manera especial, els joves a no oblidar aquesta base espiritual tan necessària per tal de transformar el país i humanitzar-lo per fer front al creixent materialisme que envaeix la nostra societat.

La xerrada acabà amb una improvisada actuació dels nois del Casal Claret. Consistí en una petició als Sants de les diferents diòcesis catalanes perquè intercedissin per tots els presents. Es va fer esment de la Mare Anna M. Janer i Anglarill, fundadora de l'Institut de Germanes de la Sagrada Família d'Urgell.

A les tres hi hagué un dinar de germanor, molts grups participaren d'una gran paella, d'altres compartiren les seves habilitats culinàries.

A la tarda, el Casal Claret oferí l'espectacle "Joves del 2.000". Es tracta d'un retaula en el qual es combinen la música, el cant, el gest i la parla; es fa una crítica de la societat i de l'Església en el món d'avui i, alhora, es llança un crit d'esperança: els valors de l'evangeli han de transformar la manera de ser i de fer dels joves, encara és possible canviar el món amb la força del Crist ressuscitat.

A dos quarts de set es va cloure la jornada amb l'Hora dels adéus a la plaça del monestir.

M. PILAR ADIN i CARRERAS

Primera pedra d'un Convent de monges de clausura a Lavern

LAVERN.— Recentment, a Lavern es va viure una celebració poc acostumada. Es tracta de la benedicció i col·locació de la primera pedra d'un convent de monges contemplatives, o de clausura.

Ja fa uns quants anys que l'abadessa del monestir de monges clarisses de Santa Isabel, radicat a Sarrià, Barcelona, es van presentar al Vicari Episcopal del Penedès demanant-li si a la nostra comarca podrien disposar d'un lloc adient per fer-hi un monestir, ja que havien de deixar el seu de Barcelona per diversos motius, entre els quals hi havia el de l'estat de l'edifici força antic i en procés de deterioració, i també el que l'antic monestir hagués acabat reclòs entre les cases del veïnat. Es van cercar diferents llocs, i després de sospesar els pros i els contres de cadascun, es va decidir fer el nou monestir a Lavern en terrenys de la parròquia. Aquest lloc és realment força indicat: és alhora lluny i a prop de les cases del poble, a poca distància de l'estació del tren, un lloc quiet, obert a una magnífica vista de la muntanya de Montserrat. Escollit el lloc es procedí a fer el projecte i a planificar la construcció. La Srta. Anna Albí, arquitecte, va fer i refer el projecte, que un cop haguda l'aprovació de les monges, la conformitat del bisbat i d'acord amb els plans d'urbanisme del municipi de Subirats, s'ha posat mans a l'obra de fer créixer les parets.

Tot a punt, doncs, es va procedir a la benedicció i col·laboració de la primera pedra. Va presidir la celebració el Vicari Episcopal del Penedès, Mn. Josep M. Aragonès, en representació del Sr. Cardenal-Arquebisbe, acompanyat de les monges de la comunitat, els capellans de l'arxiprestat i de la zona pastoral, dels dos diaques del Penedès i d'una molta nutrida concurrència de fidels tant de la parròquia de Sant Pere de Lavern, com dels pobles veïns.

La construcció del nou monestir, segons els càlculs dels tècnics, durarà més o menys un any. Si tot marxa com és d'esperar, doncs, d'aquí a un any podrem celebrar una nova festa: la benedicció del nou monestir i la presa de possessió per la comunitat de Santa Isabel. S'encomana a la comunitat de clarisses que, a més d'aquelles activitats que els són pròpies, com és la de dedicar-se preferentment a l'oració i al treball manual per assegurar la pròpia subsistència, tinguin cura també de l'església parroquial i col·laborin pastoralment a les activitats apostòliques de la parròquia. Per altra part, hi ha el projecte de dedicar part de l'edifici monacal a centre d'acolliment i d'espiritualitat. No hi ha cap dubte, que la jornada de diumenge viscuda a Lavern va ser una jornada històrica i que ha de portar molt de fruit espiritual a la feligresia de Lavern i a tota la nostra comarca del Penedès. Avui justament que celebrem la Diada universal de les Vocacions recordem-nos de pregar perquè aquesta realitat arrelhi ben fort a la nostra comarca, i que sigui un bon reclam per desvetllar noves vocacions a la vida contemplativa i a posar-se al servei del Senyor i de la seva Església.

FETS I CRITERIS

La festa de la Pentecosta ens fa reviure la fe en l'Esperit Sant. Creure en l'Esperit Sant no vol dir únicament creure en la Tercera Persona de la Santíssima Trinitat, sinó que vol dir creure en la presència activa de l'Esperit en la nostra vida personal i en la vida de l'Església.

Avui dia, gràcies a la renovació litúrgica i també a la catequesi de confirmació ja no es pot parlar de l'Esperit Sant com del "gran desconegut".

La promesa de l'Esperit Sant ens és presentada amb tot el seu relleu en l'evangeli de Sant Joan, en el sermó de comiat de Jesús. En moltes altres ocasions, però, la Paraula de Déu ens parla de l'Esperit Sant. El baptisme és donat en l'Esperit. És l'Esperit Sant qui dóna la força del testimoniatge. És l'Esperit qui desvetlla en els creients la intel·ligència de l'ensenyament de Jesús.

Sant Pau ens diu que el mateix amor de Déu ha estat vessat en els nostres cors per l'Esperit Sant que ens ha estat donat.

La Pentecosta

RAMON TORRELLA i CASCANTE
Arquebisbe de Tarragona i Primat

La voluntat del Pare ha esdevingut per a nosaltres, com ho era per Jesucrist, el nostre "aliment".

Quan Bergson considerava la vida dels místics, es meravellava i deia justament: "L'amor que els consumeix no és ja simplement amor d'un home per Déu, és l'amor de Déu pels homes".

En aquest mateix sentit veiem que és difícil saber, quan sant Pau parla de caritat, si parla de l'amor de Déu vers nosaltres o del nostre amor per ell. La manera d'entendre-ho és reconèixer que l'Esperit Sant ens uneix a Crist: el seu Pare ha esdevingut el nostre Pare.

Creure en l'Esperit Sant amb aquesta fe viva és comprometre's a fer un camí sense límits, és avançar amb confiança, amb humilitat i amb audàcia.

És l'Esperit Sant qui ens transforma en "homes nous", com foren transformats els apòstols quan el van rebre el dia de la Pentecosta.

Creure en l'Esperit Sant vol dir creure en els seus fruits, que són l'amor, el goig, la pau, la paciència, la bondat, la fidelitat, la mansuetud, la sobrietat (cf. Gal 5, 16-21).

Quan sant Joan ens parla de la caritat fraterna com l'únic manament, difícilment ho entendrem si no creiem que l'Esperit Sant és la font d'aquest amor, un amor sense mesura, que és "do" de Déu i no pas obra nostra.

Pentecosta, dia per renovar la nostra fe en l'Esperit Sant. Creure en la seva existència, en la seva presència activa en nosaltres i en l'Església. Siguem dòcils, doncs, i deixem-nos guiar per Ell si volem produir els seus fruits.

PERE ROVIRA

Vinyes, Cellers i Destil·leries.

Blanc de Belart • Alta Mar • Vinya d'Irto • Viña Montal • Raquel Rosé • Viña Mater • Dry Solera • Ranci • Vinum Misae • Mas dels Frares • CALISAY.

Tel. (93) 337 18 12

BARCELONA

Ordenació d'un nou diaca a Sant Pau de Mataró

"Rep l'Evangeli de Crist i creu el que llegeixes i ensenya el que creus i practica el que ensenyis."

Amb aquestes paraules el bisbe auxiliar de Barcelona Lluís Martínez Sistach, acabava d'ordenar com a diaca el jove Julià Alzaga i Vives, el passat dia 1 de maig a l'església de Sant Pau de Mataró. El nou diaca, després d'assaborir-les —car ens consta que li agraden molt— rebé el bes de pau del bisbe i de la resta de diaques que així l'acollien públicament dins la família diaconal.

En Julià, amb els seus 37 anys acabats de fer, ja tenia una família integrada per la seva esposa Carme, i els fills Mireia, Joel (que rebé per primera vegada en aquesta celebració el pa eucarístic) i Jéssica, i els pares i germans, tots ells presents aquest dia a l'església de Sant Pau. Però a partir d'aquell moment s'integrava a una nova família: la formada pels malalts, minusvàlids i vells, ja que ha rebut la missió de servir-los. Ja fa temps que el nou diaca forma part de la Junta del Grup d'Invàlids de Mataró, la presència dels quals ara també palesa aquest dia a l'església. Ara és el bisbe qui l'envia, confirmant així que la seva tasca ajudant els necessitats és un servei d'Església, és un signe de la presència de Jesucrist, el qual "va ser enviat a anunciar la Bona Nova als desventurats, per predicar als captius la llibertat i als cecs el recobrament de la vista..." (Lc 4,18).

També acompanyaven el nou diaca bon nombre dels seus companys de treball a l'empresa tèxtil Vilaseca, S.A. i amics de l'equip "La Garrotxa" amb els quals en Julià juga al futbol. Eren amb ell amics de la comunitat-jove que a l'entorn del P. Francesc Barrachina escolapi (al cel sia) havien conviscut tant fa uns anys, i continuen trobant-se encara mensualment per pregar junts; també un bon grup de joves del moviment JOBAC, implantat a Mataró i amb els quals en Julià també col·labora; las famílies de l'equip de matrimonis de Sant Simó del qual en Julià és consiliari; els membres de l'equip de litúrgica de la parròquia de Sant Simó i Sant Pau en el qual també participa; un grup d'africans negres que freqüenten el Centre d'Acolliment que per a ells hi ha obert diàriament a la nova església...

Fou una celebració molt participada. Malgrat que la data era inconvenient per causa del pont festiu, l'església s'omplí de gom a gom, i en el presbiteri no hi cabien els 18 diaques, i els 14 preveres que concelebraven amb el Sr. bisbe Lluís. Entre ells hi havia, per suposat, el diaca Joan Sánchez (ordenat en aquesta mateixa església ara fa dos anys) i el preveré Vicenç Mira, fills d'aquesta parròquia i ordenat fa tan sols dos mesos.

IGNASI MARQUES

FINESTRAL DE LA CARITAT DE TARRAGONA

Necessitats bàsiques reals

TARRAGONA.— Un dels objectius prioritaris de Caritas és la *prevenció*. Evitar que les persones entrin en un cercle de marginació del qual difícilment se'n sortiran. Però, no podem deixar de donar resposta a les necessitats més bàsiques que creen situacions d'angoixa a moltes persones. Esperem la vostra **SOLIDARI-TAT** per fer-hi front.

7.89.— Per poder tenir cura amb dignitat d'una persona gran que es troba en fase terminal, la família necessita 46.000 ptes.

8.89.— Pare amb 4 fills en edat escolar, és vidu. Viuen en una casa ruïnosa. El pare està malalt. Per pagar l'entrada d'un pis necessita amb urgència, 49.000 ptes.

9.89.— Família molt humil no poden fer front a les despeses de desplaçament del seu fill a un centre especialitzat per rebre tractament de rehabilitació. Necessiten 60.000 ptes.

10.89.— Dona sola malalta. Només cobra les 19.200 del FAS. L'han tret de l'habitatge en ruïnes ja que la casa s'ha d'enderrocar. Per pagar l'entrada del pis, donar d'alta la llum i l'aigua, necessita urgentment 62.000 ptes.

11.89.— Senyora gran amb dos néts en edat escolar a càrrec seu. Viuen dels ajuts que li donen. Per pagar lloguers endarrerits i llum li fan falta 30.600 ptes.

12.89.— Matrimoni amb 4 fills petits. No tenen feina ni cobren subsidi d'atur. Han rebut l'avis pel desnonament. Per no quedar al carrer necessiten amb molta urgència 72.800 ptes.

13.89.— Matrimoni amb un fill petit. No tenen feina ni cobren cap tipus d'ajuda. Sobreviuen de la recollida de cartrons. Han quedat endarrerits en el pagament del lloguer i la llum. Necessiten 48.900 ptes.

Els donatius es poden fer a: Caritas Interparroquial de Tarragona. Avda. Prat de la Riba, 35. 43001. Tarragona.

IMPROMPTU

Xavals abans i després

Els xavalets aprenen des de la més tendra edat, i sense necessitat de mestre, l'art de l'embolca que fa fort. Uns més que altres, perquè depèn de la dotació imaginativa.

Una de les coses que aprenen més aviat és de carregar els neuers a l'altre. Si no ha après la lliçó, la culpa és de la germaneta ploradora, i si els treballs escolars no s'han fet, la culpa és dels ploms que es van fondre deixant-lo dos minuts sense llum, a les fosques.

També és corrent penjar al veí del rengle el seu badoquejar i no saber ni per aproximació allò que pacientment el professor explicava...

De les seves distraccions i petites malifetes, sempre se'n proclamarà innocent, i més o menys bastament en farà responsable el minyó del davant, del darrera o del costat, buscant sempre la impunitat.

Ve, després, que els xavalets es fan grans, passen a joves, i a homes fets. Les vel·leitats infantines han anat desapareixent, i s'han adoptat normes de comportament social adequades. Les antigues facècies passen a l'arxiu dels records i, quan se'n fa memòria, provoquen un somriure benèvol.

Però sempre hi ha qui s'entesta en els seus infantilismes, sense tenir en compte el descrèdit que li aporten, i que el situen en el pla de la pallassada històrica i revoltant. Això és lamentable en qualsevol individu, però és greu quan l'afectat per aquesta mena de xacra pertany a la classe política. Sobretot perquè la seva acció repercuteix negativament en els postulats que predicava davant dels seus electors.

Un bumerang sempre és desaconsellable.

ORIOI CAMPES

LLANES ARDILLA

Orientació de punt. Jerseis d'encàrrec. Teixits de batista brodada i organdí.

Diputació, 405, entre Nàpols i Sicília. Tel.: 232 65 15 - 08013 BARCELONA

GLOSSES DOMINICALS

Pentecosta

El dia de la Pentecosta es va complir la profecia de Jesús, que havia promès als apòstols que els enviaria "l'Esperit de la veritat": aquest els ensenyaria totes les coses i els faria recordar tot el que Jesús els havia dit. "Les meravelles de Déu" foren predicades a parts, medes, elamites, habitants d'Àsia, forasters romans, cretencs i àrabs, que es trobaven aquell dia a Jerusalem. Tots comprengueren el missatge de Jesucrist en les pròpies llengües. I les comunitats cristianes començaren a viure la "divina comunió" en una mateixa fe i en un mateix amor.

L'Església s'ha anat estenent després, en el transcurs dels segles, per tot el món. Així s'ha anat actualitzant l'obra de la salvació de Jesucrist a tot arreu i per sempre. Com ens va recordar el Concili Vaticà II, "l'Esperit Sant unifica tota l'Església en la comunió i el ministeri, l'enriqueix amb diversos dons jeràrquics i carismàtics, vivificant, com si en fos l'ànima, les institucions eclesiàstiques i insinuant en els cors dels fidels aquell mateix esperit missioner que havia impulsat Crist en persona".

Pau VI va dir molt bé, en el "Credo del Poble de Déu", que l'Esperit Sant "il·lumina, vivifica, protegeix i regeix l'Església". La il·lumina per tal que sigui una garantia segura de la fe; la vivifica per la gràcia i la renovació del seu mateix rostre, que és el seu cos social, la protegeix per tal que superi les amenaces i les persecucions i perseveri indefectible; la regeix perquè es mantingui fidel a través de les dificultats de la història, pels camins de la prudència i de la santedat.

L'acció de l'Esperit en l'Església assoleix el que és invisible i el que és visible. Les seves estructures externes són "temple i estatge de l'Esperit Sant, que és "el principi vital de l'Església". Com ho ensenya sant Agustí, "el que és l'ànima per al cos, això és l'Esperit Sant per al Cos de Crist, que

és l'Església". I continua dient: "l'Esperit Sant fa en tota l'Església allò que fa l'ànima en tots els membres del cos".

D'aquí neix un gran deure per a tots els cristians, principalment per a aquells que són servidors del Poble de Déu en el sacerdoci ministerial: viure en l'Esperit i renovar-se constantment en Ell, per tal que l'Església sigui veritablement "el sagrament de Jesucrist" i manifesti el seu rostre amable. Ella viu de l'abundància de l'Esperit, el qual, com advertí Jesucrist, "bufa allà on vol; sents la seva remor, però no saps d'on ve ni on va".

La renovació de l'Església no és ni ha estat mai una tasca fàcil. El darrer Concili fou convocat per aconseguir-la en els temps moderns. De fet, l'Església és "santa i alhora necessitada sempre de purificació"; per això "va en busca contínua de penitència i de renovació". És possible, per tant, que, en el context humà, algunes coses d'ella no agradin o decepcionin: més encara —i així ha succeït més d'una vegada— algú en el seu mateix si, pot ser que pateixi persecució. El Pare de Lubac adverteix —ell sabia per experiència el que es deia— que en aquest darrer cas no ens hem d'apartar mai de l'Església, vivint en l'oració, el silenci i la paciència. Com deia sant Joan Crisòstom en el segle IV: "No te n'apartis; la teva esperança és l'Església; la teva salvació és l'Església; el teu refugi és l'Església". Perquè "ella no envelleix mai: el seu vigor és etern".

Per a qualsevol renovació de l'Església el fet decisiu no rau en el poder dels homes, sinó en les mans de Déu. Per aquesta raó, l'Església demana constantment l'acció de l'Esperit Sant, que és qui la vivifica, la rejoyeneix i la fa fecunda.

NARCÍS JUBANY
Cardenal-Arquiebisbe de Barcelona

Vida Creixent

Moviment cristià de gent gran

"Lluny de fer-nos pesats i avorrits, parlant sempre del passat, hem de CREIXER cercant noves formes de viure, de compartir i de lluitar per tal de deixar un món millor als qui ens succeiran".

(Del Butlletí dels E.M.D. Desembre, 83)

La nostra proposta a la gent gran

"Viure la jubilació amb jovialitat"

Aquesta proposta la poguérem viure tots els qui el 19 d'abril darrer, omplíem de gom a gom les places i el monestir de Montserrat. Èrem un gran estol de Gent gran que, "amb cara de pasqües" —mai tan escaient aquesta expressió— celebràvem jiosament la germanor que ens ve del fet de compartir una mateixa fe en Crist i una mateixa fidelitat a la seva Església, i un mateix amor a la terra on hem nascut, o que hem fet nostra mitjançant una integració total i completa.

Ès la segona vegada que, en els escassos anys de la seva existència, "Vida Creixent" es fa present a Montserrat, centre espiritual de Catalunya. Cosa que fem, no pas moguts per un vulgar desig de "mobilitzar" persones d'edat, amb la sola finalitat de causar "impressió" o d'exercir algun tipus de "pressió" a l'exterior. El que ens mou a fer-ho és, ni més ni menys, l'intentar "sensibilitzar" les persones que s'han —o que ens han— jubilat, i animar-nos tots plegats que, fent ús dels propis va-

Per segona vegada la gent de "Vida Creixent" s'ha reunit a Montserrat

catalanes, per tal de conèixer-nos millor i poder així contrastar —i compartir tant com sigui possible— les variades formes de vida que, òbviament, no són pas iguals a les ciutats que al camp. Tot i que cal tenir en compte que hi ha aspectes que ens són comuns a uns i altres, sobretot pel que fa a les coses que afecten a la rectitud de consciència, la justícia, la solidaritat, l'amor... virtuts totes elles que si bé són patrimoni de tothom, ens són més exigibles als qui ens diem seguidors d'Aquell que va practicar-les totes "divinament", Jesucrist.

La nostra Ofrena a la Verge

Dins l'Eucaristia —que fou presidida pel qui va ser bisbe auxiliar de Barcelona, actualment jubilat com nosaltres, el Dr. Ramon Daumal, i concelebrada pel nou pare abat, Dom Sebastià Bardollet, i altres monjos i preveres, alguns d'ells consiliaris diocesans o de grups del nostre moviment— es féu l'Ofrena a la Verge, que, en nom de tots nosaltres, va adreçar-li l'amic Jaume Perramon, de Manresa, com a representant de la diòcesi de Vic. En ella li manifestàvem tot el reguitzell d'il·lusions que som encara capaços de sentir i de viure, li demanàvem la seva intercessió per les necessitats més angoixants dels nostres temps, i acabàvem implorant la seva ajuda en ser fidels complidors dels nostres compromisos en la fe i

en l'acció.

Ens il·lusiona:

- Tenir temps de lleure i esmerçar-lo a cultivar l'amistat;
- Polir, i fer créixer, la nostra espiritualitat, i exercir una pastoral majorment de servei;
- Saber que som grans, i sentir-nos encara amb el cor jove;
- Portar una vida activa, i encomanar als altres aquest mateix desig d'activitat;
- Dur una vida participativa, tant dins l'Església com en la societat civil.

Implorem:

- El do de la pau per a tots els pobles de la terra;
- L'honestedat, no sols la pública sinó també la personal, i en la família i en els negocis;
- La desaparició de les plagues modernes: l'atur, la violència, la drogaaddicció, la fam (la del Tercer Món i la que s'oculta arran de casa mateix).

Pregaria final:

"Feu-nos, Verge Santíssima, sempre i a tot arreu, instruments dòcils en mans del vostre Fill, per tal que no defugim mai l'esforç necessari que ha d'acompanyar sempre la nostra pregària".

Heus ací, doncs, explicitada la nostra proposta. Com en tots, també en l'àmbit de la Gent gran hi ha qui ofereix allò que té. Nosaltres, mireu d'oferir allò que som.

Posar vida als anys...

Ciceró en el seu llibre sobre la vellesa ens parla de Plató (429-348 aC) que morí amb la ploma a la mà als 81 anys..., d'Isòcrates (437-338 aC) que escriví el Panatenaic als 94 anys i encara en visqué cinc més... de Georgias a Leonci, a Sicília prop de Siracusa, (487-378 aC) que als 107 anys no havia interromput mai els seus estudis i activitat i que afirmava ben convençut que res no li podia retreure a la vellesa..., de Masinisa, re de Nímídia, aliat d'Escipió en la segona guerra púnica, que visqué cent anys...

Normalment, la vellesa ens aparta dels afers o negocis, debilita el cos i el priva de quasi tots els plaers apropant-lo a la mort... A la Balada de Nayarama, l'àvia sexagenària se sent avergonyida perquè conserva les forces per continuar lluitant, no li cauen les dents i realitza una tasca ben positiva en el si de la seva família... Els costums del seu poble i la necessitat de no consumir allò que necessiten els més joves l'obliga a pujar a la muntanya sagrada a morir de fred i d'inanició...

El vell-jove és capaç de plantar arbres amb il·lusió perquè serveixin per a una altra generació... El vell-vell no pensa en els altres...

Allò que resulta més dur als grans és sentir-se una càrrega pels altres... Els ancians esquimals demanen ser conduïts al mig de l'estepa gelada per a experimentar la dolça mort produïda pel fred i servir d'aliment als ossos polars que més tard, caçats pels seus fills, serviran d'aliment als seus nés...

Ès tasca dels més joves alleugerir la càrrega d'anys dels grans, no sols per humanitat, almenys dins la nostra cultura, sinó també per gratitud i reconeixement, tot pensant en el demà d'ells mateixos... Els grans no hem, però, d'oblidar el que Jesús digué a Pere... Arribarà un dia que els altres et cenyiran i et duran on tu no vols...

LLUÍS ANTONI

lors, estiguem disposats a exercir, amb capacitat i il·lusió, les responsabilitats que encara ens pertoqui assumir en el conjunt global de la nostra societat.

També ens impel·leix a fer-ho, la voluntat d'oferir, de tant en tant, una oportunitat per a trobar-nos, i retrobar-nos, persones grans de les diverses contrades del nostre país, i de les diferents diòcesis

La nostra agenda

Dia 25 de maig, Festivitat de Corpus Christi.

I TROBADA DE GRUPS DE "Vida Creixent" DE LA DIÒCESI DE GIRONA.

Al Santuari de la Mare de Déu dels Àngels. Girona.

Dimarts, dia 30 de maig, a les 4.30 de la tarda, a la Parròquia de Corpus Christi (Bailèn, 175) Barcelona.

"DIÀLEGS DES DE LA FE".

S'hi tractarà: LES BENAURANCES. (Darrer dels tres temaris sobre "La vellesa als ulls de Déu").

- Hem assimilat prou bé el valor de les Benaurances?
- Ès possible encara, avui, viure les propostes

que ens hi fa Jesús?

- Ens inspiren alguns temors o, al contrari, ens estimulen a viure més plenament la fe?

Després dels diàlegs previs, per grups, el Consiliari diocesà de "Vida Creixent", P. Lluís Antoni Sobrero, s.j., exposarà les conclusions pràctiques que en podem treure per a incorporar-les en el nostre viure quotidià.

El dia 13 de juny es reunirà, a Tarragona, el Comitè Executiu de les vuit diòcesis catalanes.

Aprofitant aquesta avinentesa, els qui integren aquest Comitè seran rebuts per l'Arquebisbe i Primat, Dr. Ramon Torrella i Cascante.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si se encuentra solo o sola, busque su pareja seriamente. Servicio de psicología ordenador y vídeo, dirigido por psicóloga colegiada.

COSM. Balmes 64 3er 2a.
Tels. 317 41 44 - 302 59 83
Pref. Concertar entrevista.

Residencia Geriátrica Bon Viure

Estamos en Horta, en una torre con jardín, alimentación adecuada, calefacción, ascensor, sala de reposo, control sanitario y terapia humana. Estancias para siempre, y para convalecencias. Pocas plazas. Tel. 427 44 53.

PER A UNA MÉS AMPLIA INFORMACIÓ SOBRE "Vida Creixent", podeu adreçar-vos als representants de cada diòcesi: **VIC**, Jaume Perramon i Ros. c/ Saleses, 1. 08240 Manresa, o bé Josep Llansana i Torrents. Avgda. Barcelona, 148. 3er. 08700 Igualada.- **TORTOSA**, Xavier Martorell i Vilerrubia, Psg. Sant Josep de la Muntanya, 43500 Tortosa.- **TARRAGONA**, Josep Riera i Güell, St. Antoni Mª Claret, 30 B, 4. 1^a. 43002 Tarragona.- **SOLSONA**, Montserrat Passada, Pare Claret, s/n 1. 2n. 25280 Solsona.- **LLEIDA**, Josep Olomí i Batlle, Castell, 10. 25730 Artesa de Lleida.- **URGELL**, Mn. Anton Vidal i Graell - Rector de Guissona 25210.- **GIRONA**, Josep Ministrall. Telèfon (972) 20 47 55.- **BARCELONA**, "Vida Creixent", Llària, 7. 08010 Barcelona. Telèfon, 207 01 54.

El Dr. Pere Batlle recull de mans del President del Parlament la medalla del "IV Centenari" de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla, com a record de l'homenatge ofert:

Per l'Associació "Amics de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla" de Tarragona

Homenatge al canonge Pere Batlle

El Dr. Pere Batlle, canonge tarragoní, que va rebre recentment, de mans del President de la Generalitat, Jordi Pujol, la "Creu de Sant Jordi", ha estat homenatjat fa poc per l'Associació "Amics de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla", durant l'acte de clausura del "IV Centenari" d'aquest Hospital, que fou presidit pel president del Parlament de Catalunya, Joaquim Xicoy.

Durant l'acte, el Dr. Pere Batlle no va rebre més que elogis, per part de les diferents personalitats de la taula presidencial; entre les quals destacaven les primeres autoritats de la ciutat de Tarragona.

No obstant, l'encarregat de glossar la figura de l'homenatjat fou el director de l'Institut d'Estudis Tarragonins Ramon Berenguer IV, qui entre les seves manifestacions ressaltà l'esperit de treball, en pro de l'arqueologia, i humà que sempre han distinguit el canonge.

Amb anterioritat, el president de l'associació, Josep Sendra, assenyalà que persones com el Dr. Batlle fa que els tarragonins "puguem estimar molt més un Hospital com el nostre i la ciutat de Tarragona".

El Dr. Josep Adserà, director del centre sanitari, i encarregat d'analitzar l'any que ha commemorat el 400 aniversari digué que "Tarragona ha de sentir-se satisfeta amb una institució com l'Hospital, que tant ha donat a

aquesta ciutat".

Quant a l'arquebisbe de Tarragona, Ramon Torrella, que és alhora president de la Junta del Patronat de l'Hospital, assenyalà que «el lema del "IV Centenari": 400 anys per la vida, és una línia

de força i orientació que va més enllà d'aquesta commemoració».

L'alcalde de la ciutat, Josep M. Recasens, féu una reflexió al servei social que fa el centre sanitari a la ciutat. Finalment, el President del Parlament, Joaquim

Xicoy, encarregat de tancar l'acte, cridà l'atenció dels presents perquè realitzessin una anàlisi sobre els molts esdeveniments ocorreguts en aquests 400 anys, destacant que en tots aquests "l'esperit per servir els altres ha romàs intacte".

Pel que fa als actes de clausura del "IV Centenari" cal destacar que en els darrers dies s'ha celebrat la "I Jornada d'Història de la Medicina Tarragonina", en la qual han participat destacats historiadors de Catalunya, exposant en 40 comunicacions la importància i transcendència que la medicina tarragonina ha suposat per Catalunya.

Per altra banda, des del 14 d'abril i fins al 29 de maig una exposició en el Museu Nacional d'Arqueologia recull l'evolució de la ciència mèdica tarragonina, en una mostra en la qual s'aprecia una visió general d'aquest ram, a través de pergamins, propietat de l'Hospital, objectes i instrumental, a més d'un bust de Tiberi Claudi Apol·linar, qui, possiblement fou el primer galè tarragoní. Mostra organitzada per l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla, que des de la seva inauguració està enregistrant una important afluència de públic que es mostra molt interessat per l'evolució de la medicina a Tarragona.

"Els Seminaristes de Missions també són Seminaristes nostres"

OBRA DEL CLERGAT NADIU

AL TERCER MÓN, prop de 75.000 seminaristes joves es preparen, en els Seminaries, per servir els seus pobles, ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També s'ajuda els noviciats femenins i masculins de Missions.

Està comprovat que l'ajuda als Seminaries és la millor inversió en favor del TERCER MÓN.

Enguany els nostres donatius van dirigits especialment als seminaris majors: "Sant Rector d'Ars" al Burundi, "Crist Rei" al Pakistan, "Sant Lluís Gonçaga" del Perú i "Esperit Sant" a Port Moresby (Papua. Nova Guinea).

- UNA BECA de 300.000 ptes. facilita sis anys d'estudi.
- MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita tres anys d'estudi.
- UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS: Dirigiu-vos a les Delegacions diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 Barcelona
C/ Bisbe Irurita, 5

17004 Girona
C/ Albareda, 15

25002 Lleida
Plaça de Sant Josep, 2º 1º

25700 SEU D'URGELL
Bisbat

25280 Solsona
Bisbat

43003 Tarragona
Major, 16

43500 Tortosa
Bisbat

08500 Vic
Seminari diocesà

CALENDARI

Diumenge, 14 de maig. PASQUA DE PENTECOSTA. Sant Maties, apòstol; sant Bonifaci, màrtir i santa Gemma Galgani, verge. El sol surt a les 4,33 i es pon a les 19,02 -Hora solar. Festa major a Cruïlles i Tremp. Fira a Montblanc.

Dilluns, 15 de maig. Sant Isidre, llaurador; sant Torquiat, bisbe; santa Joana de Lestonnac, fundadora. Festa major a Almacelles, Figols, Juncosa, Masquefa, Montroig del Camp i Vilanant. Fira a Sant Joan de les Abadesses i Solsona.

Dimarts, 16. Sant Honorat, bisbe; sant Ubald i sant Joan Nepomucè, màrtir.

Dimecres, 17. Sant Pasqual Bailon, confessor i santa Restituta, verge i màrtir.

Dijous, 18. Sant Joan I, papa; sants Felix de Cantalici i Pròsper, arquebisbe.

Divendres, 19. Sant Pere Celestí, papa i sant Iu, prevere màrtir. Festa major a Belloc d'Urgell i Vilajuïga.

Dissabte, 20. Sant Bernadí de Siena, franciscà; sant Boi, màrtir i santa Basília, verge màrtir. Festa major a Sant Boi de Llobregat. Fira a Port de la Selva, Verges i Vidreres.

L'ESGLÉSIA CELEBRA

14 de maig. Diumenge de Pentecosta. Lectures: Missa de la vigília: Primera Gn 11,1-9, o bé: Ex 19,3-8a.16-20b, o bé: Ez 37,1-14, o bé: Jl 2,28-32, S 103, segona Rm 8,22-27, tercera Jo 7,37-39. Missa del dia: Primera Fets 2,1-11, S 103, segona I C 12, 3b-7.12-13, tercera Jo 20,19-23.

15 de maig. Dilluns. Comença la setmana VI de durant l'any. Lectures: Primera Gn 4,1-5.25, S 49, segona Mc 8,11-13.

16 de maig. Dimarts de la set. VI de durant l'any. Lectures: Primera Gn 6,5-8;7,1-5.10. S 28, segona Mc 8,14-21.

17 de maig. Dimecres de la set. VI de durant l'any. Lectures: Primera Gn 8,6-13.20-22, S 115, segona Mc 8,22-26.

18 de maig. Dijous. Jesucrist, etern sacerdot. Lectures: Primera Is 52,13-53,12, o bé: He 10,12-23, S 39, segona Lc 22,14-20.

19 de maig. Divendres de la set. VI de durant l'any. Lectures: Primera Gn 11,1-9, S 32, segona Mc 8,34-39.

20 de maig. Dissabte de la set. VI de durant l'any. Lectures: Primera He 11,1-7, S 144, segona Mc 9,1-12.

Litúrgia de les Hores Setmana II

Diumenge de Pentecosta. Solemnitat. Tot propi. Temps de durant l'any.

Dilluns: Sant Isidre llaurador. Memòria obligatòria.

Dimarts. De fèria.

Dimecres. De fèria.

Dijous. Jesucrist, Gran Sacerdot per sempre. Festa.

Divendres. De fèria.

Dissabte. De fèria. Vespres I de demà. Tot propi.

D'ACÍ I D'ALLÀ

El repte de la nova evangelització

Quan un s'adona que hi ha sectors cristians que sospiren per l'atmosfera socio-religiosa d'altres temps, tindria ganes de dir-los que la FE en Crist s'ha de viure, si cap, encara més en circumstàncies negatives. És l'hora de tenir una fe més animosa. Sempre hi ha motius nous per no caure en el desànim ni enfonsar-se en el pessimisme. Ni que bufin vents adversos, avancem vers un futur cert —un cel nou, una terra nova— en què tot serà recapitulat en Jesucrist. És qüestió d'acceptar el nou repte de la nova evangelització a fi de no merèixer el reny: véis, servent dolent i peresós!

PERE CAMPÀS BONAY
Monestir de L'Estany

HOMES I INSTITUCIONS

Als 30 anys del traspàs del gran poeta

Josep Maria López i Picó

Deu fer uns 45 anys —jo aleshores era molt jove— que a la Societat Econòmica d'Amics del País, s'hi va fer una dissertació poètica de Josep M. López i Picó, amb el local ple de gom a gom, on la lectura dels poemes va arribar-me a l'ànima. Van tocar-me tant aquelles magistrals estrofes de la "Invocació Secular":

*"L'alè de Déu la nuditat perfila
com la ventada austera del cel cast.
Salut, Adam; salut, gratat d'argila,
repòs de Déu content del seu abast."*

que des de llavors vaig anar seguint l'obra d'aquest gran poeta.

La creació lírica de López i Picó és tot un corpus de solidesa i elevació. En l'ordre estètic, en la comunicació verbal i en l'exaltació religiosa, la musa lópez-piconiana té l'empremta reveladora de la més exquisita perfecció o com deia el recordat amic Octavi Saltor en l'admirable pròleg a l'obra completa del poeta: "és l'estat de l'humà virtuós que està en gràcia de Déu".

Tal com cal, devem valorar en López i Picó tres condicions poètiques cabdals: Inspiració autènticament reveladora; lirisme pur amb metàfores clarividents i un verb creador d'imatges edificants. La idea congruent, la creació imaginativa, la temàtica espiritual són una constant en l'obra de López i Picó. Ell va saber cantar amb elevada perfecció tant el primer Adam, com la sublim simplicitat del pobríssim d'Assís. Cal rendir-se admirativament als seus versos carregats d'introspecció ideològica i de grandesa humanística.

Tal vegada, per elevat i dogmàtic, algun pseudo-entès hauria desitjat en els seus versos més melodia, un cant més assequible. Però López i Picó va esdevenir un home amb molta personalitat, amb autèntic carisme poètic. Fou amic de Josep Carner i mestre de Carles Riba.

De la seva poesia va dir el gran Alcover que era: "tan gràvida pel llast com pel llenyam lleugera". Mai la seva musa no enregistra cap cant de blasme, sinó una plena identificació a la bellesa, a la reflexió edificant.

Cal esmentar per interessant, que Josep M. López i Picó fou una persona culta, educada,

un barceloní il·lustre, un català on l'humanisme i les vivències espirituals eren guia i nord del seu capteniment. Per això home i poeta eren u. En ell emotivitat i realitat anaven units. La imatge expressava un símbol, l'al·legoria identificava la imatge. Ment i pensament es nodrien d'una mateixa rel.

Fou López i Picó un conegut animador de cenacles literaris, un motivador de poetes autòctons i un minuciós defensor del renaixement poètic nostrat. El conjunt de la seva obra voreja quasi els noranta títols.

Va escriure també proses, articles i epistolars, on la sensibilitat moral i el seny eren una dualitat inqüestionable.

L'anticipada mort de la seva muller va comoure'l profundament i així, dos anys després, també ell volgué fer-li companyia, als seus 72 anys de vida, en un 24 de maig de 1959, ara fa 30 anys.

Perdiem, llavors, el poeta íntimament fet himne i meditació, per guanyar l'Adam sublimat i etern.

El dia 27 d'abril del 1988 fou col·locada una placa de pedra en la façana del edifici de Rambla Catalunya 121, obra de l'escultor Subirats, en record i homenatge a tan exquisit poeta.

PERE VIVES i SARRI

ADULTS EN LA FE

Pentecosta, Pasqua granada

JOAN GUITERAS i VILANOVA

Ara

En connexió amb la Pentecosta antiga, però superant-la, els cristians celebrem, cinquanta dies després de Pasqua, el jorn en què Déu ens ha fet aquest do tan meravellós: el seu Amor i la seva Presència en l'Esperit Sant. Pentecosta és la celebració del poder i la força del Paràclit que ens ha estat donat pel Senyor ressuscitat. Realitat en l'Església, en la mateixa celebració litúrgica. Memorial que actualitza la gràcia.

Pentecosta celebra, contempla i reviu la plenitud de les promeses. Ara s'entén com Déu és Amor. Les promeses tenen un avui, una actualitat, en aquest esdeveniment salvador. La revelació ha assolit la plenitud.

El sentit del número 50

La Bíblia sol donar valor simbòlic a les xifres. En

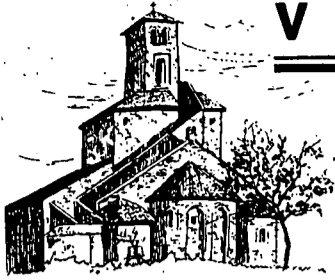
aquest simbolisme hi subjau una realitat de tipus teològic que ajuda a comprendre millor els esdeveniments salvadors.

Déu —segueixo un autor— ha creat el món en sis dies. Els dies de relació amb la terra, amb tot allò que és la nostra vida i el treball. No oblidem que som responsables d'una terra que el Creador ens ha confiat. Però la referència a la terra no basta. Ens ha d'obrir a Déu. Per això, el dia setè, és el dissabte, el dia del repòs. No per refer-nos simplement de les fatigues del treball, sinó per reposar en Déu.

El sentit bíblic del dissabte també el tenim els cristians. Però, l'hem dut cap al diumenge, el vuitè dia que, en veritat, és el primer del món nou. Déu ens convida a aplegar-nos en Església per lliurar-nos el millor do: el seu Fill. Anem a Missa per rebre, com el matí de Pasqua, el cos ressuscitat, el cos vivent i eternal de Crist.

Un detall: Pentecosta és la multiplicació de Pasqua. 7 x 7 = 49. I de la mateixa manera que el diumenge, dia de la resurrecció, és el dia vuitè, la Pentecosta és el cinquantè dia. És a dir, és la Resurrecció que esclata en el món. El que en diem la Pasqua granada, la Pasqua plena.

Els homes, afirma un escriptor, han viscut els sis dies de la creació afanyats en llur vida i responsabilitats; s'han obert al misteri de Déu en el dissabte. Això no basta. Cal que Déu vingui i els doni el seu Fill ressuscitat, en el vuitè dia, quan dóna l'Esperit Sant en la Pentecosta, perquè és l'avui, la realitat, de la promesa.

Els noms de l'Esperit Sant

Quan arriba a la conclusió la Cinquantena pasqual, la litúrgia desborda de referències a l'Esperit Sant. ¿Com podia ser altrament, si l'Esperit Sant és el Do de la Pasqua de Crist? ¿No és tal vegada per comunicar-nos el seu Esperit — l'Esperit del Pare i del Fill, el lligam d'Amor de la Trinitat — que el Senyor ha mort i ha ressuscitat? I quan es parla de la Nova Aliança, segellada amb la sang de Jesús, ¿es parla de quelcom divers de l'Esperit que habita en els nostres cors, comunicant-nos la caritat de Déu?

Com ho fa habitualment, la Litúrgia de l'Església no s'expressa amb to professoral i sistemàtic, per explicar-nos qui és l'Esperit sinó amb llenguatge poètic i d'invocació. Entre els diversos textos, n'hi ha un que mereix una consideració específica: la magnífica seqüència de la Missa: "Veni Sancte Spiritus". Ens hi acostem per gustar-ne, una vegada més, la profunditat i la dolcesa alhora. I cerquem en aquest text venerable

una cosa ben senzilla: els noms que dona a l'Esperit Sant.

• Pater pauperum (pare dels pobres)

El sentit d'aquest "nom" de l'Esperit és explicat en la mateixa seqüència, uns versos més endavant: "Res no tindrà l'home si vós/ no li deu vostre socors/ divinal, que bé li sia". Heus aquí el pobre: som els homes, incapaces per nosaltres mateixos de fer aquest salt que suposa entrar en el món de la fe en Jesucrist, i de la comunió amb el Pare, en la condició de fills. No som capaços de confessar Jesús com a Senyor, si el "pare dels pobres" no ens dona aquesta gràcia de la fe. No som capaços de celebrar els sagraments de l'Església, si el "pare dels pobres" no fa eficaç el memorial de Jesucrist.

En un sentit molt pròxim anomenem l'Esperit "Creador" i "Dator munerum" (repartidor de dons). La creació mateixa, en efecte, és obra de l'amor de Déu, i aquí entra directament la presència de l'Esperit. I la varietat de dons és clar que deriva d'un sol Esperit, que tot i essent u, es manifesta en la diversitat i la pluralitat.

Pare dels pobres "en l'esperit", podem afegir encara, recordant les benaurances. Els que ho deixen tot pel regne del cel, els que treballen per la pau que el món no pot donar, els humils, els nets de cor... ¿no són testimonis d'un do que han rebut del "pare dels pobres"?

• Lumen cordium (llum dels cors)

Més endavant, el text de la seqüència dona un nom paral·lel: "Lux beatissima", i explica l'acció d'aquesta llum: "Oh divina Claredat,/ visiteu la intimitat/ del cor que ja us ansia".

La imatge de la Llum interior pot referir-se primer de tot a la llum de la fe. Entesa, però, no pas d'una manera estàtica, sinó com una força penetrant i dinàmica, que va prenent possessió progressivament de la intimitat de l'esperit humà. Hom pensa en els anuncis profètics que parlen de la llum que ve a lliberar els qui estan captius en la tenebra, en l'ombra de la mort.

La llum és la que permet distingir els objectes, adonar-se dels colors, reconèixer les persones i les coses conegudes. L'Esperit fa tot això en els fidels: permet que el cristià vegi les coses que altres no veuen, que tingui una percepció de la realitat molt més rica del que la experiència immediata donaria, que s'adoni d'allò que és signe de la presència i de l'acció de Déu...

• Consolator optime (el millor consolador)

Aquest nom de l'Esperit prové, en part, de l'Evan-

geli de sant Joan. El terme "Paràclit", que s'utilitza en el sermó del sopar, és traduït per alguns com "Consolador". És ben cert que una de les conseqüències immediates de la presència i de l'acció del "Paràclit" és la de consolar, ja que la funció pròpia del "Paràclit" és la d'estar al costat d'algú per ajudar-lo, sostenir-lo, protegir-lo. Saber que hi ha qui "fa costat", dona molt consol als que coneixen la pròpia feblesa i es veuen sotmesos a les escames.

Jesús anomena l'Esperit "l'altre Paràclit", ja que Ell, Jesús, ha estat el primer que ens "ha fet costat" als homes; més encara, s'ha introduït en el nostre llinatge, perquè així com Ell participa dels nostres sofriments, nosaltres poguem, en Ell, rebre consol.

Una explicació de l'acció corresponent a aquest nom la dona també la seqüència "Veni Sancte Spiritus": "Tot l'indòmit endolciu;/ tot el fret encalentiu;/ regiu el qui s'esgarria". La rigidesa, la fredor, l'allunyament, deixen l'home en una situació de solitud i de tristesa. L'Esperit Sant Consolador és flexibilitat, és calor, és sentit dreturer en el camí de la vida.

També està emparentat amb el mateix sentit el nom de "dulce refrigerium" (dolcíssim refrigeri), que fa referència a la imatge de l'assedegat i angoixat que troba el descans i el benestar.

• Dulcis hospes animae (de l'ànima habitador)

Ho diu sant Pau: "¿No sabeu que el vostre cos és temple de l'Esperit Sant, que, rebut de Déu, habita en vosaltres, i no sou vostres, ja que heu estat comprats pagant un preu?" (1 Cor 6, 19).

Amb un altre llenguatge, també sant Pau parla del mateix quan exhorta els cristians a viure "segons l'Esperit". Tot el que significa proximitat de Déu als homes, troba en l'Esperit el seu punt d'apropiació. És que l'Esperit és proximitat, presència interior, intimitat. "¿Qui d'entre els homes sap les coses de l'home sinó l'esperit de l'home que hi ha en ell mateix? Així també les coses de Déu, ningú no les coneix sinó l'Esperit de Déu" (1 Cor 2, 11).

Seria una comprensió ben pobre de la presència de l'Esperit en nosaltres considerar-la com una imatge ensucrada i rodejada de celofana. N'hi ha prou amb referir-nos a la narració dels Fets dels Apòstols que escoltem a la missa de Pentecosta, per adonar-nos que res més lluny de l'intimisme individualista que aquest foc i aquest vent irreprimible que porta a proclamar les meravelles del Senyor. És el que, d'altra banda, demanem en la col·lecta de Pentecosta: "Ves-seu arreu de la terra els dons de l'Esperit Sant i repetiu en els cors dels qui creuen en vós allò que la vostra bondat divina va obrar als mateixos inicis de la predicació de l'Evangeli".

"TOTS QUEDAREN PLENS DE L'ESPERIT SANT I COMENÇAREN A PARLAR"

Fou cinquanta dies després de la Pasqua, com explica Lluç, que els Apòstols reberen la força promesa pel Ressuscitat: l'Esperit Sant. Cada any, escoltar aquesta narració en el dia cinquantè (= Pentecosta) és per a l'Església un memorial de la plenitud de l'experiència cristiana. Perque cadascú de nosaltres, sobretot pel sagrament de la confirmació, hem rebut en l'Església el Do de l'Esperit Sant que ens impulsa a proclamar "en les nostres pròpies llengües" el misteri pasqual de Crist, el nostre Salvador.

Lectura dels Fets dels Apòstols (2:1-11)

Durant la celebració de la diada de la Pentecosta, es trobaven tots junts en un mateix lloc, quan, de sobte, se senti venir del cel un so com si es girés una ventada violenta, i omplí tota la casa on es trobaven asseguts.

Llavors se'ls aparegueren com unes llengües de foc, que es distribuïren i es posaren sobre cadascun d'ells. Tots quedaren plens de l'Esperit Sant i començaren a expressar-se en diversos llenguatges, tal com l'Esperit els concedia de parlar.

Residien a Jerusalem jueus piadosos provinents de totes les nacionalitats que hi ha sota el cel. Quan se senti aquell so, la gent hi anà i quedaren desconcertats, perquè cadascú els sentia parlar en la seva pròpia llengua. Estranyats i fora de si deien: "¿No són galileus, tots aquests que parlen? Doncs, ¿com és que cadascú de nosaltres els sentim en la nostra llengua materna? Entre nosaltres hi ha parts, medes i elamites, hi ha residents a Mesopotàmia, al país del jueus i a Capadòcia, al Pont i a l'Àsia, a Frígia i a Pamfília, a Egipte i a les regions de Líbia, tocant a Cirena, hi ha forasters de roma, hi ha jueus i prosèlits, hi ha cretencs i àrabs, però tots nosaltres els sentim proclamar les grandeses de Déu en les nostres pròpies llengües".

"QUAN ENVIEU EL VOSTRE ALÈ, SENYOR, RENOVEU LA VIDA SOBRE LA TERRA"

L'alè vol dir l'esperit. Contemplar la creació en tota la seva amplitud porta a la convicció de fe cantada en el salm: la vida no pot ésser vista només com un desencadenament de forces materials; hi ha quelcom que hi respira, i li dona l'èsser: l'Esperit de Déu. Les coses no són l'absolut, i tampoc l'home; viuen i són gràcies a Aquell que no és un més com nosaltres, sinó el que "omple la terra de les seves criatures".

Salm 103: 1ab i 2ac, 29bc-30, 31 i 34 (R.: 30)

Beneix el Senyor, ànima meva.
Senyor, Déu meu, que en sou de gran.
Que en són de variades, Senyor, les vostres obres,
la terra és plena de les vostres criatures.

R.: Quan envieu el vostre alè, Senyor,
renoveu la vida sobre la terra.

Si els retireu l'alè, expiren
i tornen a la pols d'on van sortir.
Quan envieu el vostre alè, reneix la creació,
i renoveu la vida sobre la terra. R.

Glòria al Senyor per sempre.
Que s'alegri el Senyor contemplant el que ha fet,
que li sigui agradable aquest poema,
són per al Senyor aquests cants de goig. R.

"TOTS NOSALTRES HEM ESTAT BATEJATS EN UN SOL ESPERIT PER FORMAR UN SOL COS"

L'Esperit Sant, factor de la unitat de l'Església, forjador de la comunió dels creients amb Jesucrist. La fe, els sagraments, els dons que enriqueixen la comunitat, són l'activitat de l'Esperit.

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (12:3b-7, 12-13)

Germans, ningú no pot confessar que Jesús és el Senyor si no és per un do de l'Esperit Sant. Els dons que rebem són diversos, però l'Esperit que els distribueix és un de sol. Són diversos els serveis, però és un de sol el Senyor a qui servim. Són diversos els miracles, però tots són obra d'un sol Déu, que els fa valent-se de cadascun de nosaltres. Les manifestacions de l'Esperit distribuïdes a cadascú són en bé de tots.

Perquè el Crist és com el cos humà: és un, encara que tingui molts membres, ja que tots els membres, ni que siguin molts, formen un sol cos. Tots nosaltres, jueus o grecs, esclaus o lliures, hem estat batejats en un sol Esperit per formar un sol cos, i a tots ens ha estat donat com a beguda el mateix Esperit.

"COM EL PARE M'HA ENVIAT A MI, JO US ENVIÓ A VOSALTRES. REBEU L'ESPERIT SANT"

Una part del text de l'Evangeli de Joan llegit el diumenge segon la Pasqua retorna en aquesta jornada conclusiva de la cinquantena. No hi llegim però la referència als "vuit dies després", ni a la fe de Tomàs. L'escena queda ben clara: el Ressuscitat és el qui dona l'Esperit i envia els Apòstols a actualitzar, a través de la història, la missió que personalment ha acomplert. La lluita pasqual contra el pecat ha reeixit: els Apòstols seran els proclamadors i els ministres del perdó dels pecats, que és l'Esperit.

Evangeli segons sant Joan (20: 19-23)

El vespre d'aquell mateix diumenge, els deixebles eren a casa amb les portes tancades per por dels jueus. Jesús entrà, es posà al mig i els digué: "La pau sigui amb vosaltres". Després els ensenyà les mans i el costat. Els deixebles s'alegraren de veure el Senyor. Ell els tornà a dir: "La pau sigui amb vosaltres. Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres". Llavors alenà damunt d'ells i els digué: "Rebeu l'Esperit Sant. A tots aquells a qui perdonareu els pecats, els quedaran perdonats, però mentre no els perdoneu, quedaran sense perdó".

LA BÍBLIA A L'ABAST

Veniu a l'aigua

En el repàs que la comunitat cristiana fa aquesta nit dels grans temes i moments de la història de la salvació, hem arribat al tema de l'aigua de la vida. És un dels temes cabdals de la Vetlla Pasqual, la nit del baptisme. El poble de Déu, després de l'experiència de la sortida d'Egipte es troba peregrinant pel desert. Experiència de lluita contra les privacions —fam, set, incertesa del futur, fatiga de la perseverància— que la conquesta de la llibertat imposa als caminants per les rutes de l'èxode. Uns segles més tard, en temps d'exili, l'experiència de l'èxode es repetirà. Ara no serà la fugida de l'esclavitud, sinó el retorn a la llibertat perduda de la pàtria retrobada. La reconquesta també caldrà fer-la pel camí de l'austeritat, de les privacions, del domini de si mateix. El camí, en definitiva, de la conversió del cor. Aquestes dues experiències històriques d'Israel són per a nosaltres com dues paràboles. també a nosaltres ens fa falta la conquesta de la nostra llibertat autèntica. També nosaltres ens dirigim cap a la pàtria perduda. I la nostra pàtria, la nostra llibertat, és Crist ressuscitat, a qui esperem rebre en el sagrament d'aquesta nit santa de Pasqua. Per això ens hem reunit ara ací, per acabar la marxa de la nostra conversió. **Cerqueu el Senyor, ara que es deixa trobar, invoqueu-lo, ara que és a prop. Que els injutos abandonin els seus camins, i els homes malèfics, els seus propòsits; que es converteixin al Senyor, i s'apiadarà d'ells, que tornin al nostre Déu, tan generós a perdonar,** hem escoltat en aquesta cinquena lectura de la Vetlla (Is 55:6-7). Vet aquí l'actitud dels qui ens trobem vetllant i perseverant en la pregària. Tots, tant els qui es preparen per a rebre el baptisme aquesta nit, com els

A la recerca de l'aigua

(Is 12:2.3-4 bcd.5-6 R.:3)*

JOSEP M. ARAGONÈS

qui, havent-lo rebut fa temps, cal que tornem al fervor dels nostres dies de neòfits. Tots som ara recercadors de l'aigua de la vida. L'aigua de la llibertat. **L'aigua de les fonts de la salvació,** que ens diu el salm responsorial (v.3). **Oh tots els assedegats, veniu a l'aigua, veniu els qui no teniu diners, compreu i mengeu, compreu llet i vi sense diners, sense pagar res** (Is 55:1).

L'aigua viva

Sortirem a buscar l'aigua de les fonts de salvació, ens anima el salm responsorial (v.3). Ens cal sortir de la nostra instal·lació en el pecat, en la regió de la mort. És el nostre èxode cap a la llibertat verdadera. Sortirem, doncs, a buscar l'aigua de la vida. De fet ja hem sortit. La qualitat ha estat la nostra arrencada pels viarans de la conversió. Ara ens trobem molt a prop de l'aigua. I el salm ens adverteix: no anem a la recerca de l'aigua entollada, que transmet gèrmens de corrupció

i de mort. No ens abeurarem més a les fonts de l'esclavitud. Busquem l'aigua de la vida, la font de l'alliberament. I aquesta nit se'ns presenta davant nostre aquesta font única. És el Senyor. Ell és la font de l'aigua vivificadora, l'aigua de la vida. Perquè en el baptisme, pel misteri de l'aigua i de la paraula, pel ministeri sacramental de l'Església, és Jesús mateix qui se'ns ofereix. **El Senyor és el Déu que em salva, confio, no m'espanto. D'ell em ve la força i el triomf, és ell qui m'ha salvat** (v.2). La resurrecció de Crist és la font de l'aigua de la vida. Aquesta és la gesta de les gestes, la cosa més gloriosa de totes les que ha fet el Senyor (Cf. vv. 4b i 5a). Així es mostra com n'és de gran el Sant d'Israel (v. 6bc), i com n'és d'excels el seu nom (v. 4c). I la resurrecció de Jesucrist no es limita a ser una actuació magnífica de Déu, però puntual en la història de la humanitat. En la resurrecció de Jesucrist, Déu ha començat tot un llarg procés. Ha ressuscitat el nou Adam, el Cap de la humanitat nova. I segueix amb la resurrecció-salvació de tota la humanitat redimida. Aquesta nit de vetlla ens ho diu clarament.

Els assedegats trobaran la font de l'aigua de la vida, el baptisme, i seran fets semblants a Jesucrist: deixaran sepultats en les aigües baptismals tots els dies passats en la mort i el pecat, i s'alçaran plens de vida, confessant amb el salm responsorial: **D'ell em ve la força i el triomf, és ell qui m'ha salvat** (v. 2cd).

La festa de l'aigua

Aquesta nit celebrem la festa del baptisme. La festa de l'aigua de la vida. Per això, acompanyant a les fonts baptismals els qui han de ser batejats, celebrem tots plegats: **Cantant de goig, sortirem a buscar l'aigua de les fonts de salvació** (v.3). I seguirem proclamant la nostra festa en honor del Crist ressuscitat: **Enaltiu el Senyor, proclameu el seu nom, feu conèixer entre els pobles les seves gestes. Recordeu que el seu nom és excels. Canteu al Senyor, que ha fet coses glorioses... Poble de Sió, aclama'l ple de goig, perquè el Sant d'Israel és gran a la teva ciutat** (vv. 4-6). I junt amb la festa, el compromís missioner. La resurrecció de Crist passa d'ell a tots els homes. La nostra resurrecció baptismal ens converteix en pregoners de la Bona Nova. **Que ho publiquin per tota la terra** (v. 5b). Res, doncs, d'intimisme religiós. La fe és per a ser viscuda i proclamada davant de tot el món. Ara que el Senyor ens ha revelat la font de l'aigua de la vida, no la mantinguem amagada, com si sols se'ns hagués donat per al nostre consum particular. Fem-la conèixer a tothom amb la nostra paraula i amb les nostres obres. Que tota la nostra vida cristiana sigui alhora una festa joiosa i una acció missionera valenta i constant.

*Vetlla Pasqual: cinquena lectura

LVIII VIATGE CULTURAL

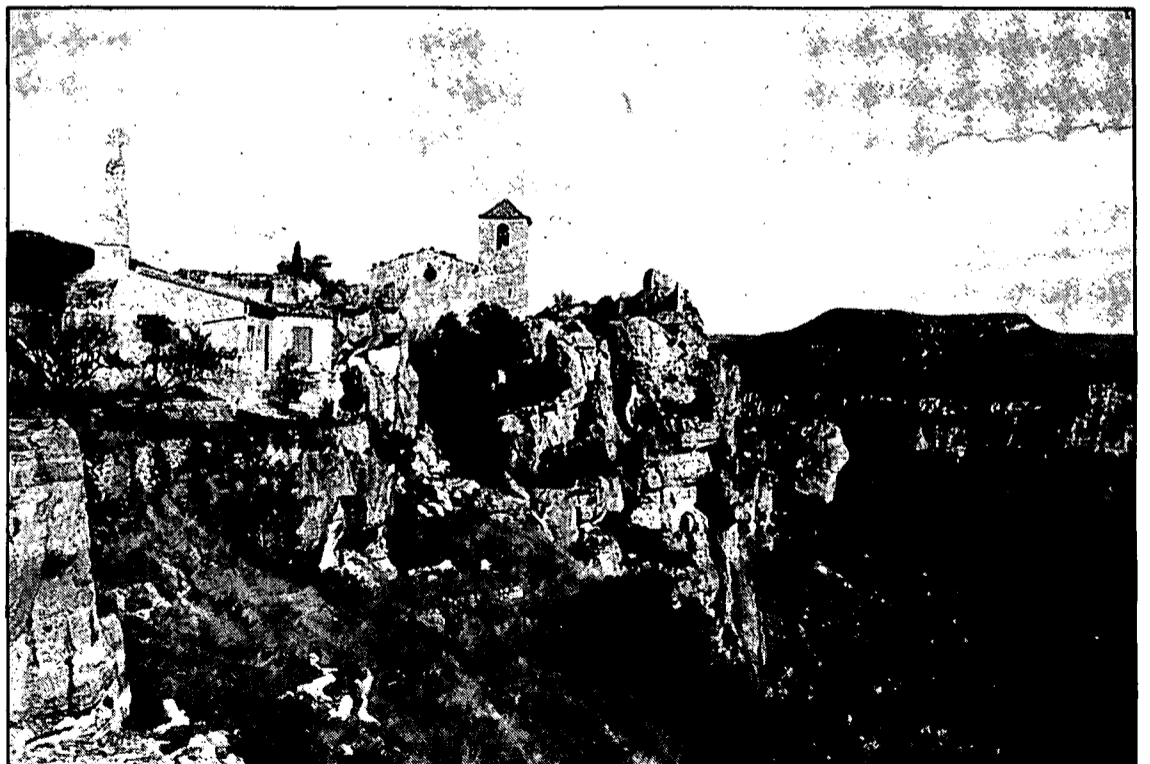
4 de juny del 1989

A SIURANA

(Comarca del Priorat)

Preu 3.000 ptes. viatge, transport en jeep a Siurana des de Cornudella, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Per reservar places truqueu al Tel. 215 27 84 - 215 27 39 Sra. Montserrat. La sortida serà a dos quarts de vuit del matí del c/ València xamfrà Balmes.

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assistixin a la missa vespertina del dissabte, en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada, en hora hàbil per complir el precepte dominical.

AVÍS

La Direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

FONDA EL RACÓ

Plaça de la Vila, n.º 10
Tel. (977) 82 10 32
CORNUDELLA

GAC - 48

Reflexions sobre l'Eutanàsia (III)

El tractament del malalt

Hem parlat fins ara de dues situacions puntuals, podríem dir extremes. Ens plantejem ara la qüestió global: l'atenció adient al malalt, i concretament al malalt greu. Recordem allò que s'ha dit sovint; el malalt necessita sens dubte tractament mèdic, però no solament això. Necessita tracte humà, tendresa, paciència, animació, ajuda a assumir la seva situació, acompanyament a una vivència cristiana i esperançada de la malaltia i, potser, de la mort. No m'hi puc allargar, però aquesta és la qüestió bàsica. Ara ens fixarem en alguns temes mèdics, però donem per suposat el conjunt adient de l'atenció al malalt.

a. L'ús d'analgèsics

Normalment el procés d'una malaltia que porta a la mort no va acompanyat de sofriments insuportables. Hi ha, però, malalties especialment doloroses que aconsellen l'ús d'analgèsics, a vegades amb alguna esperança de recuperació, a vegades sense cap esperança. Els analgèsics forts plantegen interrogants, sobretot perquè poden debilitar o fins i tot anul·lar la consciència, i precipitar el procés letal. En principi l'actitud humana davant d'un malalt comporta evitar-li sofriments inútils. Quan aquests són aguts, és lícit i bo l'ús d'analgèsics encara que portin conseqüències negatives. Aquestes poden ser més o menys importants; poden disminuir greument la consciència o afavorir el procés de la mort. En aquests casos caldrà una raó greu per administrar els calmants, però és lícit fer-ho, àdhuc és necessari, sobretot si el mateix interessat ho demana, tenint en compte la distinta resistència de cada persona al dolor. Si no està en condicions de demanar-ho es pot suposar que el malalt desitja que se li alleugin els dolors; encara que sigui amb medicaments forts, sempre que es faci amb la intenció d'ajudar-

lo, amb una dosi proporcionada, i procurant la recuperació de la consciència, almenys parcial o intermitent.

Sobre aquesta situació límit cal posar de relleu alguns punts importants. El malalt pot tenir obligacions de caràcter familiar, personal o social; és necessari fer-li entendre que ha d'arranjar aquestes qüestions davant la progressiva incapacitat que li pot produir l'analgèsic. Més encara; el mateix fet de la disminució o la pèrdua de la consciència és humanament seriós i cal una causa greu per provocar-lo. Forma part de la maduresa humana afrontar el dolor i la mort amb plenitud de consciència en la mesura que això sigui possible. Mirat cristianament, el dolor i la mort no són passos terribles que s'hagin d'evitar a tota costa, sinó que poden ser viscuts amb esperit de comunió amb Jesucrist, que en el sofriment i la mort dolorosa va manifestar el seu amor a Déu i la seva comunió salvadora amb nosaltres els homes.

b. L'ús de mitjans terapèutics

Se'ns ofereix avui una gamma amplíssima de possibilitats terapèutiques, de les més normals fins les més extraordinàries i sofisticades; des del tractament rutinari d'una pulmonia fins al transport aeri en veritables hospitals volants, operacions complicadíssimes o mitjans de reanimació i suplència de la major part de les funcions de l'organisme humà. Sovint es planteja la pregunta: ¿Fins on ha d'arribar l'esforç pel tractament d'una malaltia? ¿Quan acaba el bé d'un malalt i quan comença la seva tortura? És clar que no hi ha dos casos iguals; per això és impossible proposar normes massa concretes.

Sembla que es pot formular el principi següent: cal oferir al malalt un tractament proporcionat. Per qualificar el caràcter proporcionat d'un mitjà terapèutic cal tenir en compte diversos elements; per una banda l'estat del malalt, la seva necessitat i al mateix temps la seva capacitat física i psíquica de suportar un tractament o una prova de diagnòstic —a vegades més dolorosa i perillosa que una operació—, la qualitat del mateix tractament amb les seves característiques: més o menys dolorós, costós, llarg, la capacitat econòmica, psíquica i moral de la família i àdhuc de la societat; i per l'altra banda el resultat previsible del tractament, no

solament pel que fa a la continuació biològica de la vida sinó a la qualitat humana de la vida obtinguda. A la pràctica la decisió haurà de ser presa per l'interessat, la família i el metge segons les circumstàncies, amb el màxim seny possible, tenint sempre com a objectiu el bé del malalt.

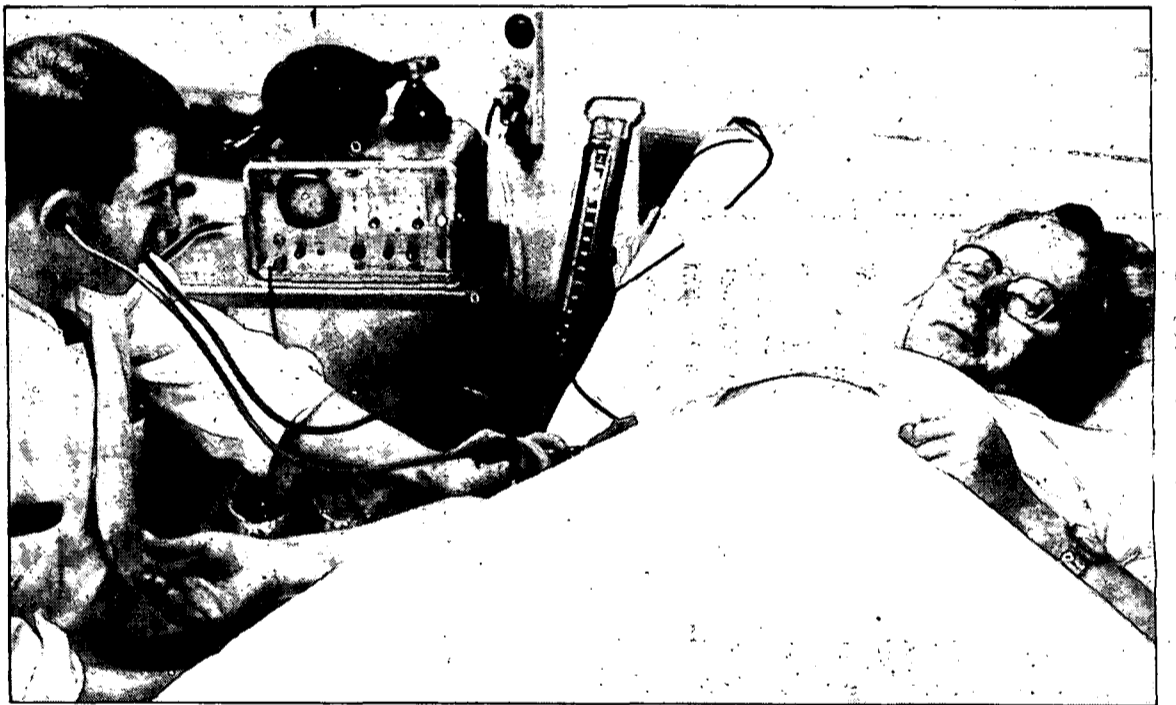
Sembla que tenint al davant el criteri de la proporcionalitat es pot dir el següent. Els mitjans proporcionats són obligatoris, de manera que seria immoral suprimir-los; i com a mitjà proporcionat s'entén també el simple ús d'analgèsics en certes malalties terminals i irrecuperables. Els mitjans desproporcionats no

gament inhumà d'una vida vegetativa o de tractament a una Unitat de Cures Intensives fins a l'agonia i la mort enmig de la soledat de les màquines i de l'asèpsia, s'ha parlat del dret a una mort digna i humana. Aquesta expressió s'ha entès a vegades com a dret a determinar el moment de la pròpia mort, cosa que no entra en el camp de l'humà sinó en el de la ideològica i orgullosa decisió de l'home sobre la seva vida.

En el seu sentit normal, però, l'expressió respon a una realitat sana. Quan el malalt es troba davant la sofisticació de la tècnica mèdica i pot caure a les seves mans fins a l'agonia i la mort, cal recordar la ur-

vida mereixen un respecte especial; en aquella situació l'agonitzant necessita més que mai la companyia i l'escalf dels seus que l'ajudin a viure els moments d'especial soledat que està passant. A vegades aquesta necessitat exigirà la supressió de mitjans tècnics davant una situació ja irreversible, cosa que permetrà en canvi l'ajuda humana i la mort digna.

A més, el malalt agonitzant no necessita només companyia sinó, més que mai, el revivament de la seva fe i la seva esperança en Déu, i de la seva comunió amb Jesucrist també mort en el dolor. Aquesta és la seva mort més digna i humana. Quan la curació ja no és possible, la tècnica mèdica ha d'entendre la seva limitació i deixar pas a aquella acció que realment pot "salvar" l'agonia

són obligatoris ni per a la família ni per al metge, encara que a vegades és molt difícil qualificar de desproporcionat un tractament perquè depèn de molts elements que cal saber valorar amb esperit de servei al bé del malalt. Més encara, algunes vegades certs mitjans desproporcionats no solament no són obligatoris sinó que poden arribar a ser inhumans i immorals, com és el cas del que se n'ha dit "acarnissament terapèutic"; és a dir, reduir el malalt a víctima de la tècnica mèdica, torturat per tota mena de mecanismes artificials, sense possibilitat de comunicació o àdhuc de consciència, amb l'única perspectiva d'allargar la vida uns dies o unes hores.

c. Una mort digna

A la vista de certes experiències desagradables d'allar-

gència moral de no exagerar els mitjans desproporcionats. La medicina ha de posar-se del tot al servei de la vida però ha de reconèixer la seva impotència davant de la mort, discernir el moment precís i saber-se retirar. Els últims moments de la

i el moment de la mort, precisament assumint-los i fent-ne entrega a Aquell que és la nostra Vida i la nostra Esperança.

GASPAR MORA

Degà i Professor de la Moral de la Facultat de Teologia de Catalunya

JORNADES DE REFLEXIÓ I PREGÀRIA AL MIRACLE

Del 26 al 28 de maig

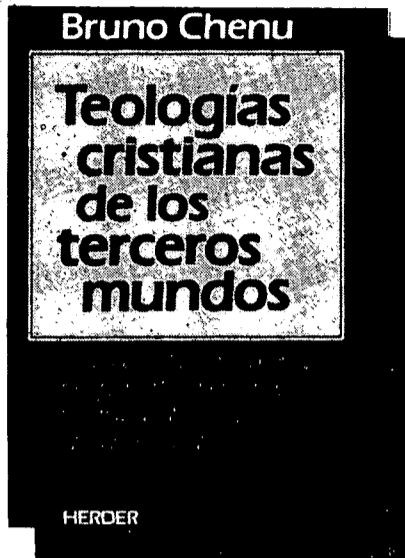
EXERCICIS ESPIRITUALS

De l'11 al 18 de juny. Dir. P. Alcuí Serras, monjo

Per informació i inscripcions: Casa d'Espiritualidad. Tel. (973) 48 00 45.

LLIBRES

Cinc grans teologies? ⁽¹⁾

¿Per què teologies i per què tercers mons? Perquè no hi ha una formulació unívoca del tercer món. Aquest fou configurat com la resta del món que quedava després del primer i del segon. El tercer món és, doncs, diversificat per una pluralitat de cultures i problemes que pesen més que les seves forces unificadores.

La reflexió teològica de cada una d'aquestes comunitats ens porta a parlar de teologies en plural. Cadascuna d'elles posa l'accent en aquella peculiaritat determinant que reclama un missatge de salvació. Aquesta obra ha escollit cinc grans conjunts: la teologia llatinoamericana amb la seva punta en la teologia de l'alliberament dels pobres; la teologia negra nord-americana amb el seu contingut salvífic expres-

sat en els seus fabulosos **negro spirituals**; la teologia negra sud-africana amb les seves posicions davant les altres teologies que donen suport a l'**apartheid**; la teologia africana ansiosa d'aconseguir una inculturació de la fe; i, finalment, la teologia asiàtica que planteja un fructífer diàleg amb les grans religions del món.

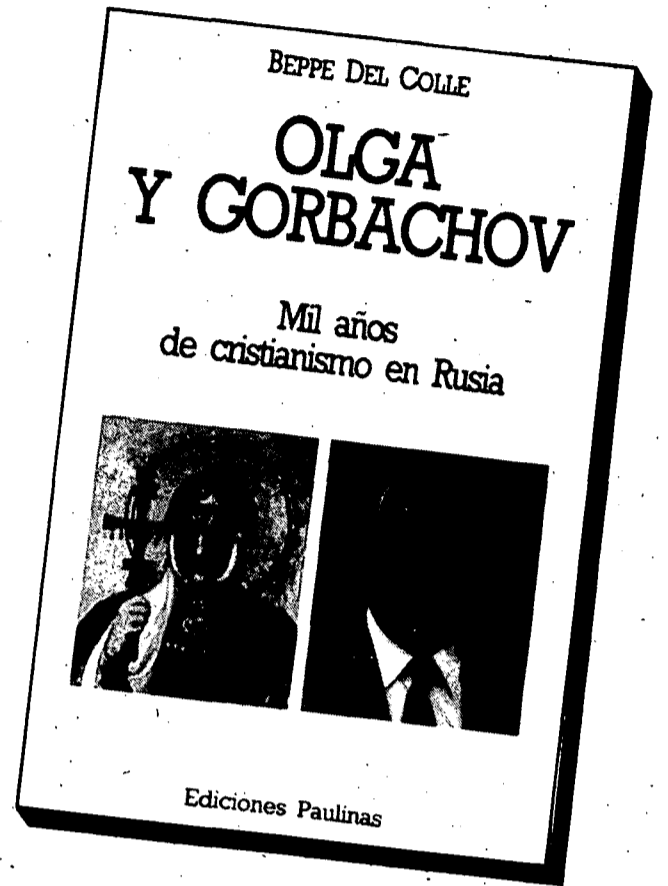
Amb la presentació d'aquestes reflexions teològiques, l'autor advoca, juntament amb aquestes Esglésies, per unes teologies despreses del tall occidental. Això va a favor d'una Església mundial, de veritat.

(1) Teologías cristianas de los terceros mundos. Bruno Chenu Editorial Herder. Barcelona 1989.

El cristianisme durant mil anys d'història de Rússia ⁽¹⁾

La princesa Olga, "regent" del tron de la Kíev medieval durant vint anys i M. Gorbatsxov, secretari general del PCUS, se situen en l'inici (per ara) en la fi d'una història que ja té un mil·lenni de durada i que es relaciona essencialment amb la vida fustigada, a voltes heroica i altres tràgica, de la fe cristiana a Rússia. Olga fou l'avia del Gran Príncep Vladimir, que fa mil anys portà a terme el «baptisme de la Rus». Però fou sobretot una dona de caràcter excepcional, despietada en la venjança dels assassins del seu marit, el príncep Igor, prudent i humana en el govern del seu poble, i plena de virtuts cristianes que li guanyaren en poques dècades més tard la devoció general i la canonització per part de l'Església ortodoxa.

En aquest llibre es recullen les peripècies històriques del poble rus a partir d'Olga, i durant mil anys, seguint els indicis suggerits per una pregunta: ¿és possible descobrir una continuïtat, un "caràcter original" que expliqui tota aquesta història, tan contradictòria i grandiosa? La sorpresa és en la resposta: sí, és possible trobar el fil d'Ariadna en la mil·lenària tradició d'una Església fidel al principi de la humilitat fins a la negació de si mateixa en els moments més terribles de la prova. Aquesta és l'Església que avui, en l'URSS de Gorbatsxov en vies de transfor-

mació, pot presentar-se com a garantia d'un renovat respecte dels drets humans.

L'autor d'aquest treball és Beppe del Colle, periodista, nascut a Torí el 1931, és vice-director de l'edició italiana de **Família Cristiana**, on treballa des del 1970. Començà la seva activitat a **Popolo Nuovo**, prosseguint en la **Gazzetta**

del **Popolo**, **Stampa Sera** i **La Stampa**. Col·labora també en **Il nostro tempo**, i és editoria- lista del diari **Avvenire**. Ha vi- sitat molts països i, darrerament, la Unió Soviètica.

(1) "Olga y Gorbachov. Mil años de cristianismo en Rusia". Beppe del Colle. Ediciones Paulinas. Madrid 1989.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA TRADICIONAL SORTEIG 1989 DIA 6 DE JUNY

1er. Premi.
Un FORD FIESTA

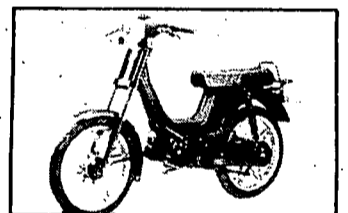

NECESSITEM EL VOSTRE AJUT

PODEU ADQUIRIR LES BUTLLETES A LES SEGÜENTS LLIBRERIES:

- La Formiga d'Or, Av. Portal de l'Àngel, 3
- Balmesiana, Duran i Bas, 6
- Signe, Mallorca, 301.

Podeu demanar-ho per correu enviant aquesta butlleta de comanda

3er. Premi. Un ciclomotor DERBI Variant Start amb intermitents.

2on. Premi. Una cambra gravadora de vídeo 8 BAUER Bosch VCC826AF

BUTLLETA DE COMANDA

Per participar en el Tradicional SORTEIG 1989 en suport de CATALUNYA CRISTIANA escriure:

- Talonaris a 5.000 ptes.
- Butlletes a 100 ptes.

Nom i cognoms .....

Adreça .....

Població ..... DP. ....

Tel. .... Província .....

Trameto l'import per xec barrat gir postal

PER INFORMACIÓ: ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA.
Plaça Urquinaona, 11, 3er. 3a. A. Tel. 301 37.18

Premis literaris d'"Amics de Pompeia"

La Secció Cultural del grup "Amics de Pompeia", convoca per onzena vegada el Concurs Literari amb els següents:

PREMIS:

"Premi Hilari d'Arenys". Guardó d'honor i vint mil pessetes al millor recull de poesia en català de tema lliure.

"Premi Hilari d'Arenys". Guardó d'honor i vint mil pessetes a la millor narració en català de tema lliure, i una extensió màxima de cinc folis.

"Premi Ramon Salvadó i

Montoriol" 'DRASI'. Guardó d'honor i vint mil pessetes al millor treball en prosa o en vers, de temes referents a la muntanya o l'excursionisme. Llocs, persones o fets, etc...

BASES:

a) Els treballs inèdits, s'han de presentar per triplicat i mecanografiats a doble espai i una sola cara de format foli amb el nom, adreça i edat de l'autor, en SOBRE A PART, indicant el premi al qual opten.

b) Cal trametre'ls a: GRUP

AMICS DE POMPEIA, c/ Riera de Sant Miquel, 1 bis, 08006 BARCELONA, de 6 a 9 de la tarda, indicant en el sobre: per al Concurs Literari Hilari d'Arenys - 1989, abans del 30 de maig.

c) El Jurat pot declarar els premis deserts i concedir, si ho creu convenient, accessits.

d) Una còpia dels treballs quedarà en poder de la Secció i a disposició del públic i de la crítica.

e) El lliurament de PREMIS serà el mes de novembre de 1989.

f) La participació al present Concurs pressuposa l'acceptació de totes aquestes bases.

LA SARDANA I LA DANSA

JOSEP VENTURA

PREMIS "DIA DE LA SARDANA".— Un dels primers acords del nou Consell Directiu de l'Obra del Ballet Popular, que presideix el senyor Joan Vidal i Ganyolà, d'ençà del dia 9 d'abril, ha estat el d'atorgar els Premis del Dia de la Sardana 1989 amb la finalitat de distingir diferents persones i col·lectius per la seva tasca de foment i difusió de la sardana.

La Medalla al Mèrit Sardanista ha correspost a Pau Urreu i Brotat, per la seva gran tasca de projecció de la sardana, sobretot a través de la col·lecció discogràfica "Clàssics de la Sardana". Igualment s'ha instituït enguany la Medalla al Mèrit Musical, que en aquesta primera ocasió ha estat per distingir Manuel Saderra i Puigferrer, en reconeixement a la tasca de tota una vida al servei de la música per a cobla.

Dins d'aquest palmarès dels Premis del Dia de la Sardana n'hi ha 3 a la difusió de la nostra dansa a l'exterior: A la cobla La Principal d'Amsterdam, per la iniciativa original d'haver creat una cobla a Holanda; a Hans Schmidt, autor d'un interessant estudi sobre la sardana escrit en alemany; i al COOB'92 per haver inclòs la sardana en el missatge presentat al tancament dels Jocs Olímpics de Seül.

Per altra part, s'atorga un Premi a nous camins

per la difusió de la sardana a Maria Àguila, de Reus, per la creació de continguts educatius en el marc de l'EGB, amb rerefons sardanista. I un Premi a Noves tendències, a Joan Barcons, pels arranjaments de sardanes per a gran orquestra simfònica amb motiu d'un enregistrament discogràfic commemoratiu del Mil·lenari de Catalunya.

Altres guardons: A la promoció i difusió musical, a totes les Cobles Infantils i Juvenils i a totes les Escoles de Música de Cobla. A l'ensenyament de la sardana, a Acció Escolar del Congrés de Cultura Catalana. A l'assaig sobre la sardana, a Jaume Nonell i Lluís Subirana per la seva obra "Compàs". A l'entitat modèlica, a la Unió Anelles de la Flama, de Valls. I un premi especial a la Unió de Colles Sardanistes, per la seva continuada tasca de coordinació i integració de la joventut al món de la sardana.

CURSET.— El dia 24 d'abril s'inicià un nou curset de sardanes a l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona, obert a totes les persones majors de 12 anys interessades en el coneixement de la nostra dansa. Les classes són de caire teòric i pràctic i es desenvolupen cada dilluns i divendres, de 8 a 9 del vespre, al local del carrer del Pi núm. 6, pral. de Barcelona. (Informació al telèfon 318 85 37).

COSTUMS I TRADICIONS

Les devocions dels segadors

ESTEVE BUSQUETS i MOLAS

"P el juny la falç al puny". Temps de sega, doncs. Abans hi havia colles de segadors que es llogaven, a vegades d'un any per altre. Anaven d'una comarca a altres, segons on els llogaven.

Suposo que ara amb les màquines collidores no en deuen quedar gaires de segadors dels de "la falç al puny". La falç o la dalla que era l'eina més apropiada perquè és més gran, té més volada i el tall més fi.

D'ençà de la revolta que donà origen a la cançó popular "Els segadors", convertida després de diverses variants en l'himne nacional català, s'ha associat la imatge del Sant Crist enarborat pels revoltats —en realitat l'havien tret els Minims, junt amb el Santíssim, per apaivagar els ànims i evitar incendis— amb una espècie de culte per part d'aquells que pretesament cantaven "aquest és nostre Capità, aquesta és nostra bandera". Com si pretenguessin donar sentit cristià a una revolta en la qual, com sol passar sempre, no tots eren segadors, ni tots hi anaven amb bones intencions.

Deixem-ho i anem al nostre propòsit: explicar com al llarg dels anys, els segadors han estat gent devota i no pas exaltada. Ja les colles, abans d'emprendre la temporada, el primer dia es reunien a l'església del seu poble i oïen missa. Després, desfilaven cap a la carretera amb la bandera desplegada. Aquestes banderes solien dur imatges dels sants més venerats. Jo vaig tenir a les mans, no fa gaires anys, la dels segadors de Sant Llorenç Savall, que tenia les del sant titular, amb les graelles i

sant Antoni de Pàdua.

Hi havia colles que quan passaven pels voltants d'algun santuari marí s'encomanaven a la Mare de Déu. Així, les que passaven per Cunill, entre Calaf i Cervera, en ovirar el Montserrat demanaven la protecció de la Moreneta. Una cançó ho recorda: "Quan arriben a Cunill, amb molta devoció, van a fer una visita a la Mare del Senyor, i, després d'agenollar-se/ davant la creu un ratet, allí diuen una salve/ a la Verge de Montserrat, que els doni salut i força/ per a segar tot el blat."

Malgrat el cansament per la feixuga tasca, cap dia no deixaven d'acompanyar la família per la qual treballaven al rès del Rosari al vespre i tot i que havien de treballar els diumenges, solien oïr missa a les quatre o les cinc, abans d'emprendre la jornada.

Pels segadors sobretot, el pa és sagrat. Jesús el beneï amb la mà dreta i amb l'esquerra i si partiu un gra de blat pel mig, a cadascuna de les dues parts diuen que s'hi veu la mà del Crist. Per això, antigament hom creia que senyant amb un gra de blat un mal, la gramínia se l'enduïa i el malalt restava guarit.

Cada comarca on hi ha segadors tenen devocions pròpies. Ja hem parlat de la Mare de Déu de Montserrat; a l'Urgell, veneren la del Roser; al Bages, la de les Pallisses (de Llanera) d'altres la del Gresolet, la del Paller, del Far, del Miracle de Riner i moltes més que farien la llista inacabable. I jo sí, he de donar per acabat aquest article.

RIALLES

Agenda del cap de setmana

Dissabte 13
RIPOLL
Pl. St. Eudald
17 h.

VARIETATS DE CIRC. Petit Circ de Carrer.

Diumenge 14
BLANES
Esbarjo Parroquial
18 h.

CONTES DE CORDÓ, de Pep Albanell. Teatre de Cordó.

CAPELLADES
La Lliga
12 h.

La pel·lícula txecoslovaca **EL PRÍncep I L'ESTRELLA**
MARTORELL
Foment Parroquial
12 h.

LA CANÇÓ MÉS BONICA DEL MÓN, de Miquel Desclot. Camerata de Cançó Tradicional.

MONTMELÓ
Centre Parroquial
12,30 h.

AI, AI, AIVERT! Ópal Teatre.

OLESA DE MONTSERRAT
Casal Catequístic
17 h.

La pel·lícula francesa **ELS AMOS DEL TEMPS**.

RIPOLL
Cinema Comtal
12 h.

ELS MÚSICS DE BREMEN,

dels germans Grimm. Teatre de la Nau.
ST. BOI DE LLOBREGAT
Anteneu Santboià
12 h.

BLAU MARI. Comèdia musical. Roseland Musical.

ST. FELIU DE GUÍXOLS
Centre E. Montclar
12 h.

MALIC ENAMORAT O EL RETORN D'EN TITELLA. La Fanfarrà.

ST. FRUITÓS DE BAGES
Coop. La Agrícola
12.15 h.

EL DOS DE CORS. Il·lusionisme. La Capsa Mágica.

Dilluns 15

SABADELL
N.S. de la Salut
17 h.

LA COMÈDIA DE L'OLLA, de Plaute. El Talleret de Salt.

ELS AMOS DEL TEMPS
França. 1982.

Director: René Laloux. Dibuixos: Moebius.

Versió catalana: Albert Jané, 1985. Aventures en l'espai explicades amb els extraordinaris dibuixos de Jean Giraud "Moebius".

• OLESA DE MONTSERRAT, dia 14.

CUINA

Rap a la crema de porros

6 medallons de rap grans
8 porros grans
100 gr. de mantega

2 rovells d'ou
una mica de xerès sec

Traieu l'espina central i saleu els medallons, poseu-los en una plata de forn amb trossets de mantega, 4 porros tallats a rodanxes petites i un raget de xerès, coeu-los al forn durant 15 minuts, després traieu el rap, reserveu-lo en un plat i deixeu coure els porros 15 minuts més. Passeu els porros i el suc de coure'ls pel minipimer i després per un colador fi. Talleu els 4 porros restants de 10 a 12 cm. de llarg, obriu-los sense acabar-los de tallar, fregiu-los amb mantega i oli, tapeu-los perquè s'estovin durant una estona, després destapeu-los i deixeu-los que es daurin.

Poseu el suc colat del peix en un cassó sobre el foc suau afegiu dos rovells, un a un remenant amb força fins que s'espesseixi. Presenteu els medallons coberts amb la salsa crema molt calenta i acompanyat dels porros fregits.

MARIA GLÒRIA MUNTANOLA

M.ª CARMEN CARREIRAS

ANTIGUITATS

Afiliada al gremi d'Antiquaris de Catalunya

COMPRO:

- MOBLES ANTICS
- CADIRATGE
- PISOS SENCERS PER HERÈNCIES O PARTICIONS
- PORCELLANES
- VENTALLS
- JOIES
- JOGUINES
- NINES DE PORCELLANA, ETC.
- ROBA BLANCA I MANTONS DE MANILA
- PINTURES I DIBUIXOS
- BIBLIOTEQUES SENCERES
- LLIBRES ANTICS
- GRAVATS
- MAPES I CARTELLS

c/. de la Palla, 5. Tel. 318 94 26 - 230 19 71. 08002 Barcelona

ENCREUATS

Per ROSA COLLELL

REQUADRE - MOT

Cercar un mot de quatre lletres i segons la definició posar una lletra a cada requadre, entorn d'aquestes tres lletres han de girar totes les altres: horitzontals i verticals. Cada mot ha de començar amb la lletra inicial del requadre i amb la següent ha d'acabar.

Al mot: Nom d'un evangelista.-

HORIZONTALS:

- 1- Godai, n'hi ha de senglar, marí, espí.-
- 2- Fruit de la vinya.-
- 3- Difunt.-
- 4- Acció de triar.-
- 5- Contrari a..., oposat.-
- 6- Que estalvia, que no prodiga.-
- 7- Pedra dura.-
- 8- Línia que deixa l'arada, senyal.-

VERTICALS:

- 1- Acció de plorar.-
- 2- Oració de petició especialment d'ajuda, a Déu.-
- 3- Suc del raïm abans de fermentar.-
- 4- Mil quilos.-
- 5- La primera lletra grega.-
- 6- Fill de Dèdal, pres amb el seu pare al laberint de Creta.-
- 7- Cert llibre de la Bíblia.-
- 8- Au palmípeda.-

SOLUCIÓ

- HORIZONTALS:**
- 1- Plor.-
  - 2- Clam.-
  - 3- Most.-
  - 4- Tona.-
  - 5- Alfa.-
  - 6- Icar.-
  - 7- Reis.-
  - 8- Aneç.-
- VERTICALS:**
- 1- Porc.-
  - 2- Raïm.-
  - 3- Mort.-
  - 4- Tri.-
  - 5- Ant.-
  - 6- Avar.-
  - 7- Roc.-
  - 8- Solc.-

SOPA DE LLETRES

Per SNOOP

CERCAR 9 LLOCS DE PALESTINA

N	O	M	I	S	C	F	R	M	S
I	N	A	T	Z	A	R	E	T	I
T	G	X	X	I	F	L	I	R	S
X	A	B	E	T	A	N	I	A	I
Z	L	J	T	S	R	S	A	Y	X
Y	I	E	U	I	N	N	I	I	I
X	L	R	I	T	A	B	O	R	N
Z	E	I	P	C	U	S	C	U	N
J	A	C	P	I	M	C	V	D	D
Y	I	O	T	B	E	T	L	E	M

SOLUCIÓ

- DIAG: Jerusalem, Cana.
 naum.
 VERT: Galilea, Jerico, Cafar-bor, Betlem.
 HORIZ: Natzaret, Betania, Ta-

ESCACS

Per JAUME MORA

DIAGRAMA 273

Blanques juguen i guanyen.

Sembla fàcil, però es guanya gràcies a Saavedra. Ja ho recordareu.

Solució al diagrama 272

1 Ra8-b7 Ae2xd1, 2 Tg4-a4+ Ad1-xa4, 3 b2-b4+ c5xb4, 4 Dh4-d8+, Te8xd8, 5 a7-a8=A, i ofegat a la pròxima.

RESULTATS

OVIEDO-ELCHE	3-0
ESPAÑOL-VALENCIA	0-1
MALAGA-OSASUNA	1-2
CADIZ-SP.GIJON	0-3
AT.MADRID-R.SOCIEDAD	3-0
SEVILLA-BETIS	1-0
ATH.BILBAO-R.MADRID	1-1
LOGROÑES-ZARAGOZA	0-2
CELTA VALLADOLID	1-1
MURCIA-BARCELONA (Dia 25-5)	

LA TRAVESSA

1. Oviedo-Elche	1
2. Español-Valencia	2
3. Màlaga-Osasuna	2
4. Cádiz-Gijón	2
5. At.Madrid-R.Sociedad	1
6. Sevilla-Betis	1
7. Ath.Bilbao-R.Madrid	X
8. Logroñes-Zaragoza	2
9. Celta-Valladolid	X
10. Figueras-Mollerusa	1
11. Lèrida-Las Palmas	1
12. Sabadell-Coruña	1
13. Salamanca-Huelva	1
14. Castellón-Santander	1
Pleno al 15 (Mallorca-R.Vallecano)	1

FILATELIA

Per ENRIC GRAUPERA

República Dominicana
 Centenario Consagración
 Episcopal 1885-1985

ARQUEBISBE I PRESIDENT DOMINICÀ

Fernando Arturo de Meriño, nasqué a Llamasa (Santo Domingo), el 9 de gener del 1823, d'origen espanyol. Ordenat sacerdot el 1856 fou destinat a Neiva on fundà una escola. El 1858 fou nomenat Vicari Apostòlic. Per les seves qualitats humanes, científiques i polítiques fou elegit diputat. La reina Isabel II el nomenà canonge de Puerto Rico. El 1880, fou nomenat President de la República Dominicana. Lleó XIII el nomenà Administrador Apostòlic i poc després Arquebisbe. Morí l'any 1906.

JEROGLÍFIC

Per SNOOP

¿QUE LI MANCA A L'EQUIP?

ADRIATIC

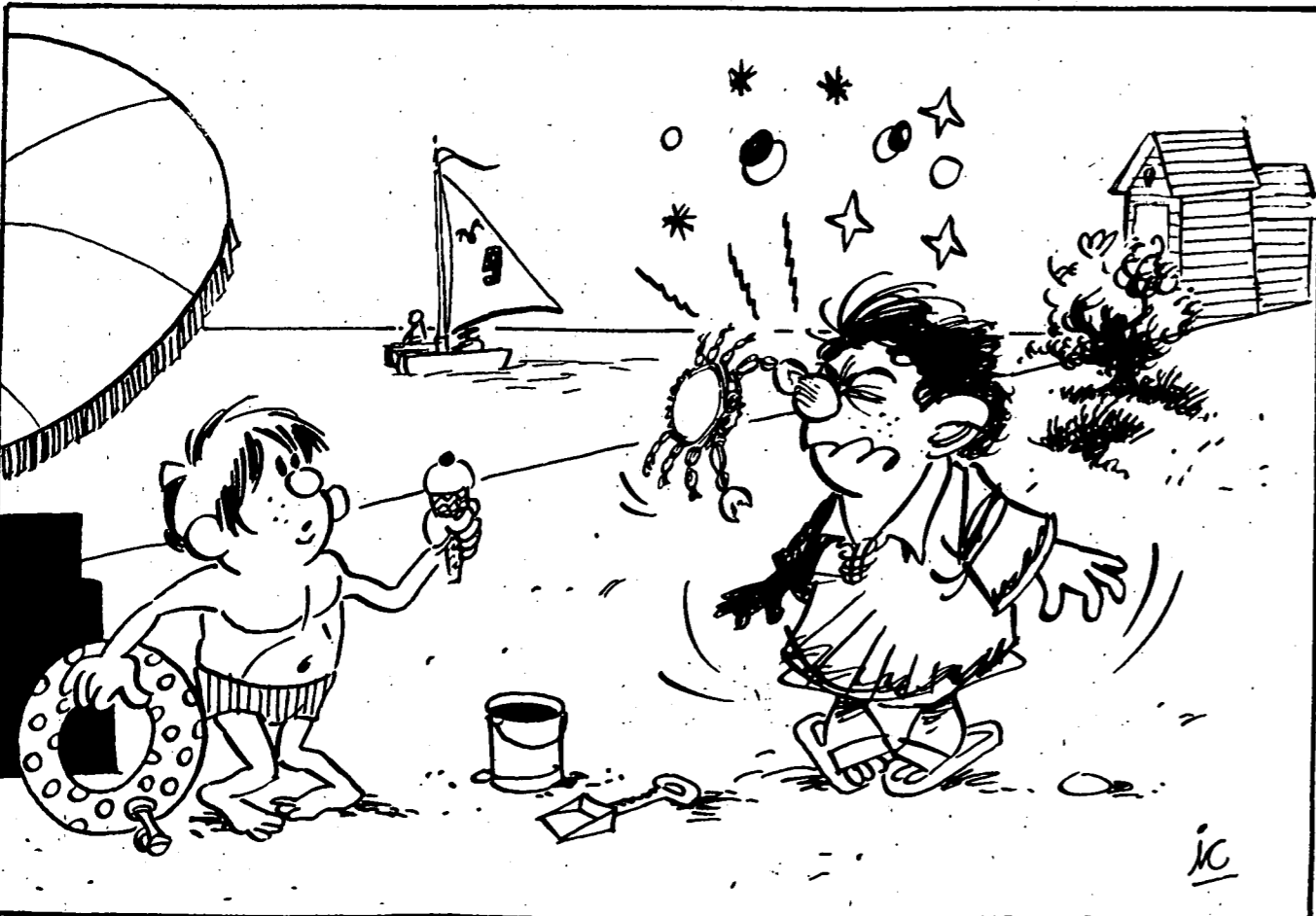
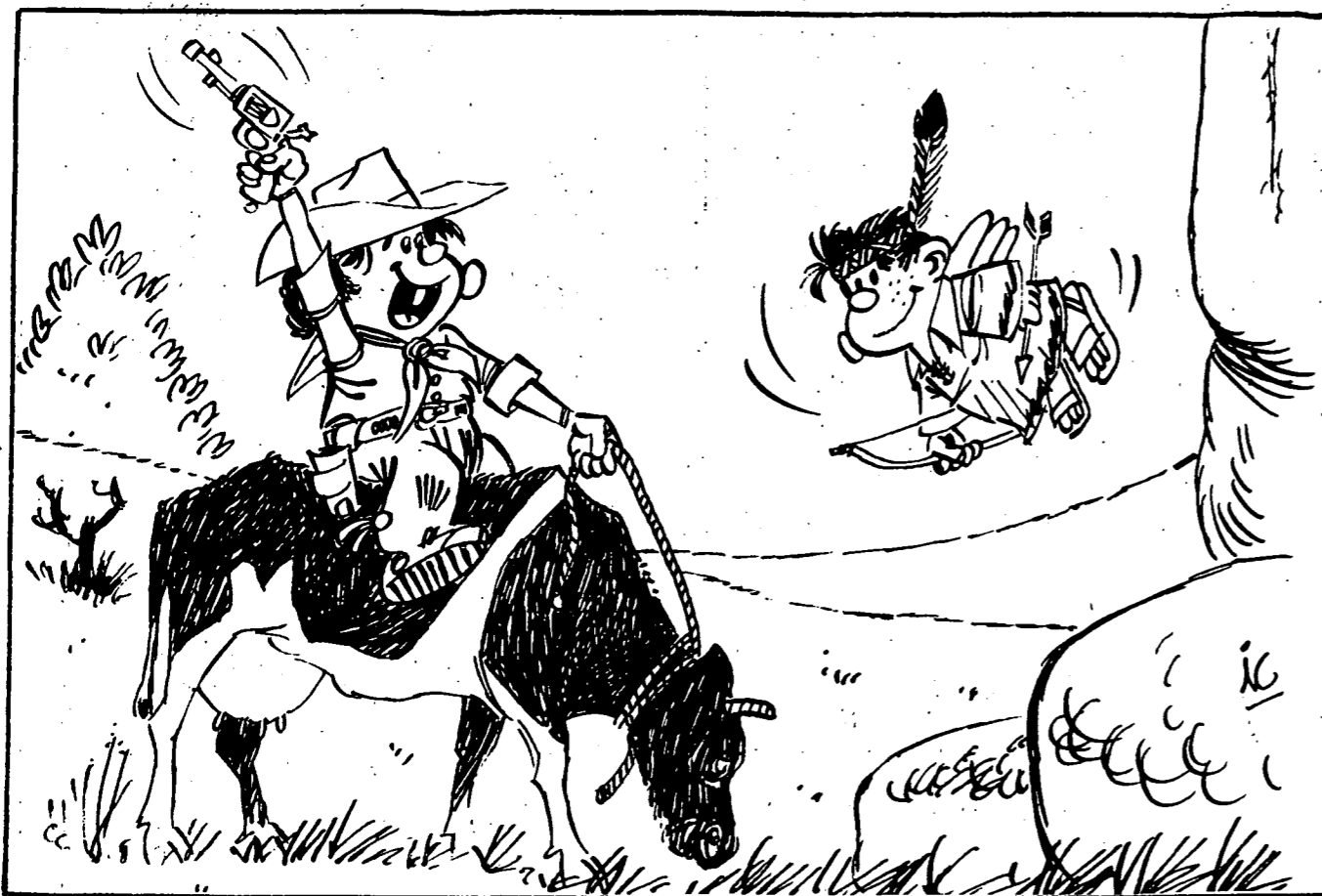
Solució al 502

GRANOTES

GRANO (TT) TES

CLASIFICACIONS

1.	REAL MADRID	PJ	PTS	31	50+20
2.	F.C. BARCELONA	PJ	PTS	30	45+15
3.	VALENCIA	PJ	PTS	31	39+7
4.	AT. MADRID	PJ	PTS	31	36+4
5.	CELTA	PJ	PTS	30	35+5
6.	VALLADOLID	PJ	PTS	31	34+4
7.	SEVILLA	PJ	PTS	31	34+2
8.	ATH. BILBAO	PJ	PTS	31	32
9.	ZARAGOZA	PJ	PTS	31	32+2
10.	OSASUNA	PJ	PTS	31	32
11.	GIJON	PJ	PTS	31	30
12.	LOGROÑES	PJ	PTS	31	30
13.	REAL SOCIEDAD	PJ	PTS	30	29+1
14.	OVIEDO	PJ	PTS	31	27-5
15.	CADIZ	PJ	PTS	31	26-6
16.	MALAGA	PJ	PTS	31	25-7
17.	BETIS	PJ	PTS	31	24-6
18.	R.C.D. ESPAÑOL	PJ	PTS	31	23-9
19.	MURCIA	PJ	PTS	30	19-9
20.	ELCHE	PJ	PTS	31	14-18

T'agrada pintar? Si retalles aquests dibuixos, els enganxes sobre un cartonet i els coloreixes amb retoladors, tindràs dues boniques postals.

L'EXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

N.º 458

Històries d'Eixerits

Cors valents!

Jesús, després d'haver ressuscitat, digué moltes vegades als Apòstols i deixebles seus, aquestes paraules: "NO TINGUEU POR!" Jesús sabia que per complir la missió que els havia confiat de proclamar l'Evangeli a tothom i a tot arreu, haurien d'afrontar moltes dificultats, tribulacions i peripècies. De fet, tots varen sofrir persecucions i, finalment, el martiri. No per això, es feren enrera. L'amor a Jesucrist, l'Esperit Sant que els atorgà, la fidelitat a la missió rebuda i l'amor als homes, els donà coratge fins al final.

Aquests dies, tots els cristians del món celebrem la vinguda de l'Esperit Sant sobre els Apòstols i sobre tota l'Església de Jesús que formem tots els homes i dones, tots els nois i noies que creiem que Jesús és el Fill de Déu viu.

Tots els cristians som deixebles i seguidors de Jesús. A tots, Jesús ha promès el do de l'Esperit Sant, que rebem ja en el Baptisme, i després, més plenament en la Confirmació. I és que tots estem compromesos a col·laborar en la tasca de l'Església de donar a conèixer Jesús i la seva salvació. Que tothom conegui Jesús, que tothom l'estimi i pugui conèixer el seu amor i la gran esperança de VIDA que ens dóna.

De por, temors, dubtes i vacil·lacions, en tenim tots. Però no ens hem d'espantar. Jesús, present en la seva Església, ens atorga a tots el do de l'Esperit Sant perquè ens guiï i ens condueixi pel camí de la veritat. NO TINGUEU POR! Avui, especialment, com deia mossèn Josep a la Catequesi, hem de demanar-li ser nois i noies cristians sense cap mena de vergonya.

Eixerides i Eixerits, per estimar Jesús, seguir-lo com a deixebles seus i donar-lo a conèixer als altres, siguem tots **CORS VALENTS**.

L'Eixerit

HOLA NOIS.
ARA FEIA DIES
QUE NO SORTIA...

JO NO PUC
VENIR A
VEURE-US
CADA
SETMANA

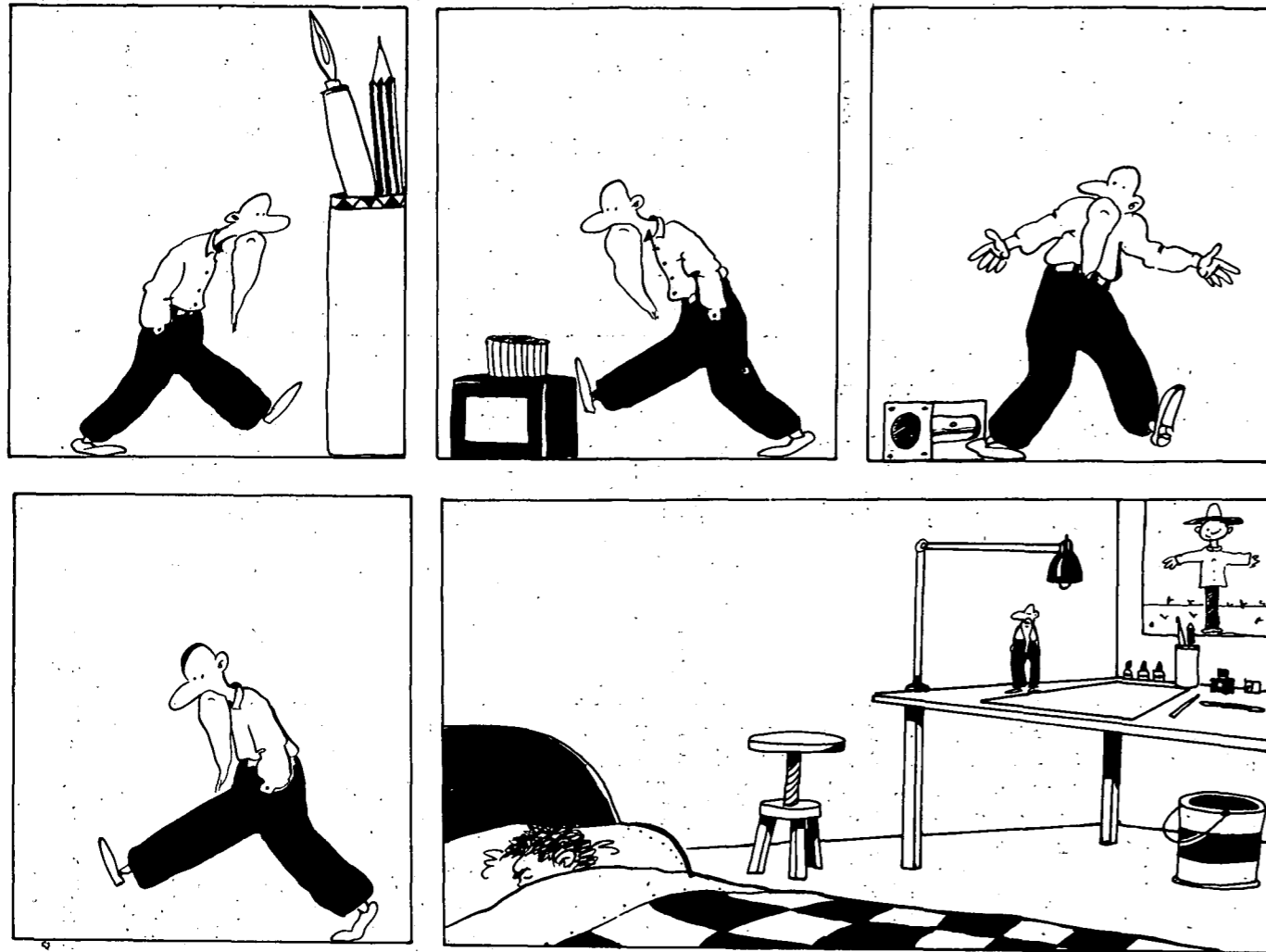
GALI

PERQUÈ
LLAVORS EM FARIA
PESAT...

I SI EM
FES PESAT
NO PODRIA
VOLAR.

EN BADOSA I EN BASORA

 La Baldufa

Jesús ens parla

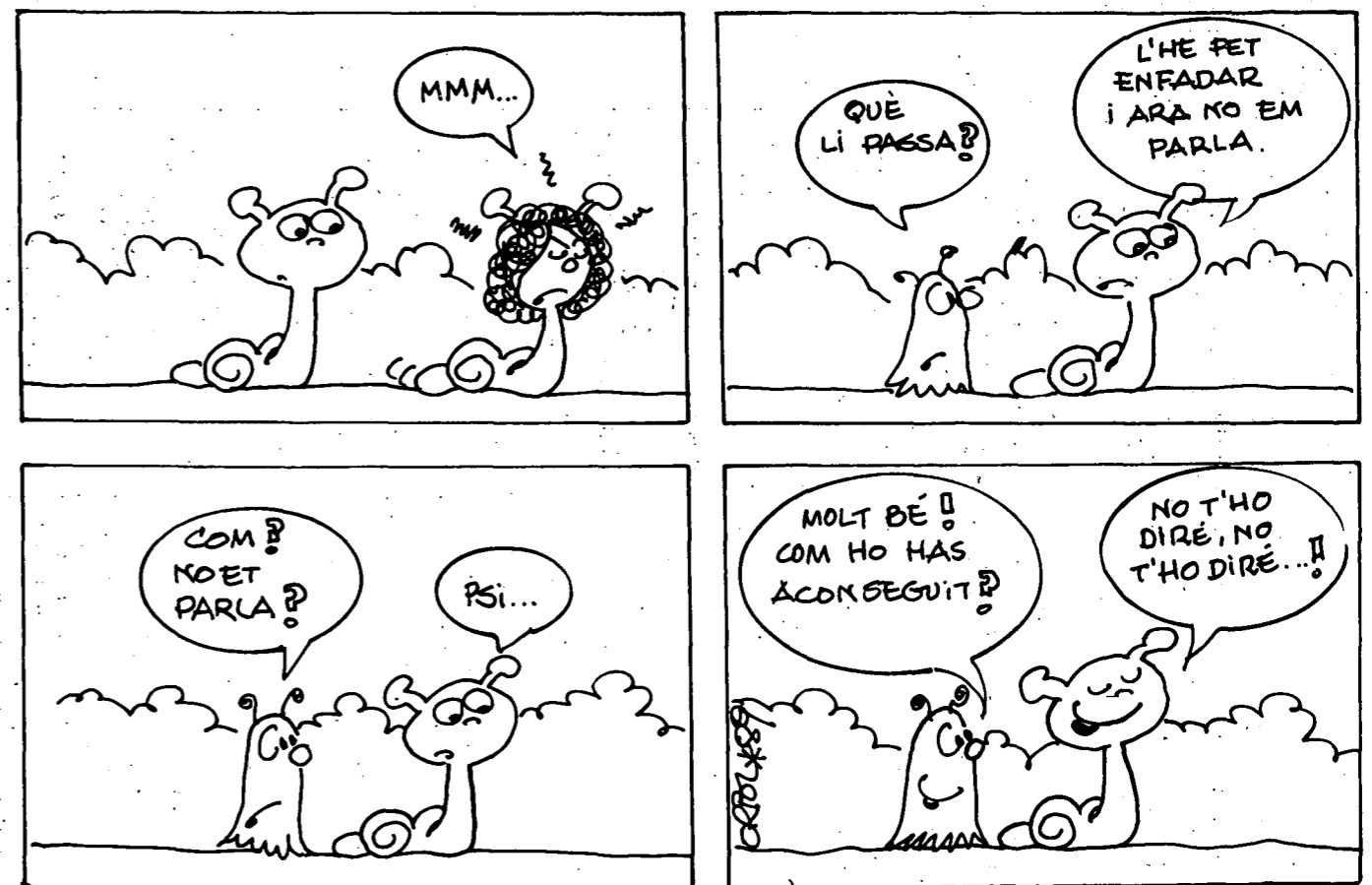
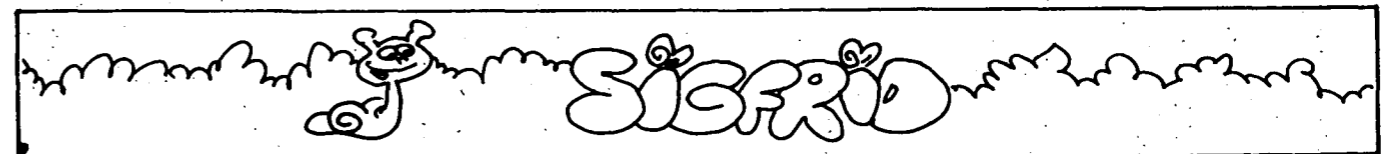
Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons sant Joan, capítol 20, versets del 19 al 23 (Jo 20:19-23).

Reflexionem: 1. Els deixebles tenien por. Eren a casa amb les portes tancades. Era natural. Havien vist com Jesús havia estat empresonat, jutjat, condemnat i mort a la creu. ¿Què els passaria a ells?

2. Tot d'una Jesús es presenta enmig d'ells, i les primeres paraules que els diu són: "La pau sigui amb vosaltres". Ells s'alegraren de "veure" el Senyor. Ell els tornà a dir: "La pau sigui amb vosaltres". L'alegria de veure Jesús, ressuscitat i vivent, els omplí el cor de joia. Allò que Jesús els hi havia predit, s'havia acomplert: Havia vençut el mal i la mort, i ara era vivent allà, present enmig d'ells. La por s'esvaí. La victòria de Jesús els omplí de coratge.

3. Les paraules més importants del text que hem llegit, i que fan referència a la festivitat d'avui són aquestes: "Lavors alenà damunt d'ells i els digué: "REBEU L'ESPERIT SANT". Plens de l'Esperit de Jesús ressuscitat, emprendran amb gran coratge la tasca de continuar la missió de Jesús. Ells i els seus successors faran que tots els pobles de la terra coneguin la salvació. Sota l'alè de l'Esperit, tota la Humanitat caminarà cap a la festa eterna del Regne de Déu.

El mossèn

DIUMENGE - 14

11.00 Signes dels temps:
Amb una aproximació al treball dels religiosos en el món de la salut i en el de la marginació, acaba aui la sèrie de tres programes que ha presentat la realitat de la vida religiosa a Catalunya. Concretament es presenta l'Hospital de Sant Joan de Déu de Barcelona, el treball de Villa Teresita al barri antic de la ciutat i la feina dels mercedaris a la presó de Lleida-1.

11.30 Matinal a TV3.
13.00 Matí Esports.
14.30 Gol a gol - 1.
15.00 Telenotícies.
15.25 El temps.
15.30 Història de Catalunya - 30.
15.45 Les aventures de Guillem Tell.
16.20 Tarda de comèdia:
"Domador de sirenes".

18.00 Gol a gol - 2 a).
18.15 Bàsquet.
19.45 Gol a gol - 2 b).
19.55 Mediterrània: "Peix de pas".
20.30 Telenotícies.
20.55 El temps.
21.00 30 minuts.
21.30 A cor obert (D):
"Rèquiem per un pes pesant".

22.30 Gol a gol - 3.

DILLUNS - 15

12.00 Universitat oberta.
12.30 TV3-Segona vegada:
"Gol a Gol".

13.30 Mag-Magazine - I.
13.45 Telenotícies comarques.
14.00 Mag-Magazine - II.
14.30 Telenotícies.
15.00 El temps.
15.10 Bona cuina.
15.15 Veïns - Cap 73.
16.05 Herenstraat 10 - 5-.
17.05 Universitat Oberta (Dual):
17.30 L'hora dels contes.
"En Clutz el robot".

18.00 Els transistors - 4.
18.00 Batman.
18.45 Doctor Slump.
19.10 Els pretendents - 4-.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.10 Filiprim.
21.15 Bona cuina.
21.20 L'escurçó negre (D):
"Duel i dualitat".

21.55 El detectiu cantant - 2.
22.55 El show de Kenny Everett - 1-

DIMARTS - 16

12.00 Universitat oberta.
12.30 TV3, segona vegada:
"Musical juvenil" - "30 minuts".

13.30 Mag-Magazine - I.
13.45 Telenotícies.
14.00 Mag-Magazine - II.
15.00 El temps.
15.10 Bona cuina.
15.15 Veïns - Cap. 74.
16.00 Herenstraat 10 - 6.
17.05 Universitat oberta (D):
"Anàlisi d'arbres de decisió".

17.30 L'hora dels contes.
18.00 Acció ara - 5:
"Grand Amèrica".

18.25 Oh! Bongònia.
19.10 Els pretendents - 5-.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.10 Filiprim.
21.15 Bona cuina.
21.20 Dallas (D):
"Aquells ulls".

22.15 Crònica 3.
23.20 Telenotícies.

DIMECRES - 17

12.00 Universitat oberta.
12.30 TV3-segona vegada:
"Crònica - 3".

13.30 Mag-Magazine - I.
13.45 Telenotícies comarques.
14.00 Mag-Magazine - II.
14.30 Telenotícies.
15.15 Veïns - 75.
16.00 Herenstraat, 10 - 7.
17.05 Universitat oberta (D):
"Vibracions".

17.30 L'hora dels contes:
"El porquet Plantajanet".

18.00 Batman.
18.50 Història de Catalunya.
19.10 Motor a fons.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.10 Sorteig Lotto 6/49.
21.20 Bona cuina.
21.25 Informatiu cinema (D).
21.55 Cinema-3:
"Rufufú".

DIJOUS - 18

12.00 Universitat oberta.
12.30 TV3, segona vegada:
"Informatiu cinema" -
"Mediterrània".

13.30 Mag-Magazine - I.
13.45 Telenotícies comarques.
14.00 Mag-Magazine - II.
14.30 Telenotícies.
15.00 El temps.
15.10 Bona cuina.
15.15 Veïns - Cap 76.
16.00 Gent del Barri.
17.05 Universitat oberta:
17.30 L'hora dels contes:
"Harry, l'ós espia".

18.00 Musical juvenil.
18.30 Cinc i acció.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.15 Bona cuina.
21.20 3 pics i repicó.
22.45 Esports flash.

DIVENDRES - 19

12.00 Universitat oberta.
12.30 TV3, segona vegada:
"Temps de neu/Esports flash".

13.30 Mag-Magazine - I.
13.45 Telenotícies comarques.
14.00 Mag-Magazine - II.
14.30 Telenotícies.
15.00 El temps.
15.10 Bona cuina.
15.15 Veïns - Cap. 77.
16.00 Gent del Barri.
17.05 Universitat oberta (D):
18.00 Batman.
18.45 El doctor Slump.
19.15 Els pretendents - 6-.
19.45 Filiprim.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.10 Filiprim.
21.15 Bona cuina.
21.20 La vida en un xip.
23.10 Cagney i Lacey (D):
"El caça-recompenses".

00.00 Telenotícies.
00.15 Cinema de mitjanit:
"Diabla, la senyora del llac". (D)

DISSABTE - 20

10.00 Sardanes.
10.25 Kidd video - 2.
12.50 TV3, segona vegada:
"Cinc i Acció".

14.05 TV3, segona vegada:
"Oh! Bongònia".

15.00 Telenotícies.
15.25 El temps.
15.30 Els Picapedra (D) - 7.
16.00 Dit i fet.
17.30 Bàsquet NBA.
19.05 La gran vall (D):
"Viatge a la violència".
20.00 Vida salvatge (D):
"Darrera de la balena".

20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.05 Bona cuina.
21.10 Lotto 6/49.
21.20 L'hora d'Alfred Hitchcock (D):
"La foguera".
22.15 Pel·lícula:
"Les mines del rei Salomó".

CANAL - 33

DIUMENGE - 14

20.40 Curar-se amb salut:
"Estrabisme-Respiració artificial".

21.10 Telenotícies.
21.45 Pel·lícula:
"Les dues angleses i el continent".

DILLUNS - 15

20.40 Joc de ciència:
"Joc de ciència internacional".

21.10 Telenotícies.
21.45 Pel·lícula:
"La nit abrasadora".

DIMARTS - 16

20.00 Bàsquet: "Play off".
21.30 Telenotícies.
22.05 Pel·lícula:
"El misteri del santuari".

DIMECRES - 17

20.40 Curar-se en salut:
"Estrabisme - Respiració artificial".

21.20 Telenotícies.
21.45 Pel·lícula:
"El meu cosí del Bronx".

DIJOUS - 18

20.40 Carme i David:
"Una festa de pel·lícula" - 4.

21.10 Telenotícies.
21.45 Pel·lícula: "Cors solitaris".

DIVENDRES - 19

20.40 Botó fluix.
21.10 Telenotícies.
21.45 Pel·lícula:
"Castells de vent".

DISSABTE - 20

20.40 Pobles de Catalunya:
"Figueres" - "Montserrat".

21.10 Telenotícies.
21.45 Pel·lícula:
"Tarzán a Nova York".

DIUMENGE - 14

00.25 Filmoteca TV:
03.00 El fugitiu.
"Una manzana al dia".

03.50 Llarg-metratge:
"La mujer pantera".

05.00 El temps que vivim.
07.25 Llarg-metratge:
"El proceso de Billy Mitchell".

09.00 Sopa de gansos.
09.30 Un cistell ple de llibres.
10.00 El dia del Senyor-Santa Missa.
11.00 Avanç Telediarí.
11.05 Concert.
12.10 Poble de Déu.
12.40 Nova gent.
13.35 Autòpista vers el cel.
14.30 Diumenge revista.
15.00 Telediarí cap de setmana.
15.30 El temps.
15.35 Seabert - 7.
16.00 La Comèdia.
17.45 La pantera rosa.
18.05 Joc de nens.
18.30 Alf.
19.00 El gran secret Ep. - 1.
20.00 Waku-Waku.
20.30 Telediarí cap de setmana.
21.05 A portada.
21.35 El temps és or.
22.45 Diumenge cinema:
"El desafío de las águilas".

DISSABTE - 20

01.30 Avanç informatiu.
01.35 Clàssics en B/N:
DILLUNS - 15
08.00 Bon Dia.
08.30 Telediarí Matinal.
09.00 Al matí.
10.00 Bressol de llops. Cap 159.
11.10 Santa Barbara - Ep 10.
13.00 L'ocell boig.
13.30 3 x 4.
15.35 L'olivar d'Atocha:
"La historia se repite".

16.30 La tarda.
18.00 Els móns de Yupi.
18.30 Gruy - Ep 5.
19.00 Dóna-li la volta.
19.30 De pel·lícula.
20.30 Telediarí - 2.
21.00 El temps.
21.15 El preu just.
23.05 Jutjat de Guàrdia.
23.35 El local de Frank:
"La llegada del dueño".

00.35 Telediarí-3.
00.55 Telesport.
01.10 La Nit.
02.00 Estrenes TV:
"Mis dos amores".

DIMARTS - 16

08.00 Bon dia.
11.10 Santa Barbara - Ep 11.
13.00 Johnny Quest.
13.30 3 x 4.
14.30 L'informatiu migdia.
15.00 Telediarí - 1.
15.35 L'olivar d'Atocha:
"Delenda est Monarchia".

DISSABTE - 20

16.30 La tarda.
17.55 Avanç telediarí.
18.00 Els móns de Yupi.
18.30 El misteri de la flor màgica.
19.00 La princesita - Ep. 4.
19.30 Entre línies.
20.00 Casa de bojos.
20.30 Telediarí - 2.
21.00 El temps.
21.15 La lluna.
22.20 Sessió de nit:
00.45 Telesport.
01.00 Testimoni.
01.05 La Nit.
02.00 Filmoteca del dimarts:
DIMECRES - 17
08.00 Bon dia.
08.30 Telediarí matinal.
09.00 Al matí.
10.00 Bressol de llops. Cap 161.
11.10 Santa Barbara Ep. 12.
13.00 Els ossos Berenstain.
15.35 L'olivar d'Atocha:
"Bodas de plata".
16.30 La tarda.
18.00 Els móns de Yupi.

DIJOUS - 18

22.20 Cançó trista de Hill Street:
"A por la recompensa".
23.20 Històries de Music Hall.
00.25 Telediarí - 3.
00.45 Telesport.
01.00 La Nit.
02.00 Reposicions TVE:
DIJOUS - 18
08.00 Bon dia.
08.30 Telediarí matinal.
09.00 Al matí.
10.00 Bressol de llops. Cap 162.
11.00 Santa Barbara Ep. 13.
13.00 Scooby Doo.
13.30 3 x 4.
14.30 L'informatiu migdia.
15.00 Telediarí - 1.
15.35 L'olivar d'Atocha:
"La construcción del templo".

16.30 La tarda.
18.00 Els móns de Yupi.
18.30 Popp Les.
19.00 Sopa de gansos.
19.30 Amb les mans a la massa.
20.00 Solters.
20.30 Telediarí - 2.
21.15 Llum de lluna.
"Quiero vivir contigo, Agnes".

22.15 Punt i apart.
23.45 A mitja veu.
00.15 Telediarí - 3.
00.35 Telesport.
00.50 La Nit.
02.00 Producció espanyola:
"Carne de horca".

DIVENDRES - 19

08.00 Bon dia.
08.30 Telediarí matinal.
09.00 Al matí.
10.00 Bressol de llops. Cap. 163.
11.00 Santa Barbara Ep. 14.
13.00 Els petits picapedra.
13.30 3 x 4.
14.30 L'informatiu migdia.
15.00 Telediarí - 1.
15.35 L'olivar d'Atocha:
16.30 La tarda.
18.00 Fraguell Rock.
18.30 La llanterna màgica.
19.30 L'home i el mar.
20.00 Viu com vulguis.
20.30 Telediarí - 2.
21.15 A família.
22.25 Divendres cinema:
"Ricas y famosas".

00.35 Telediarí - 3.
00.55 Telesport.
01.00 La Nit.
02.00 Llarg-metratge:
"Negocio de vacaciones".

DISSABTE - 20

03.25 Documents TV.
04.25 Corrupció a Miami:
"Amigos".

05.15 La bona música.
06.10 Documental.
06.40 De pel·lícula.
07.35 Llarg-metratge:
"Harry el ejecutor".

09.00 La rosa groga.
10.00 Calaix desastre.
13.15 Loteria.
13.30 Suplements - 4.
14.30 Dissabte revista.
15.00 Telediarí cap de setmana.
15.30 El temps.
15.35 Ferdy.
16.05 Primera Sessió:
"Sansón y Dalida".

18.25 Rockpop.
19.40 Mc Gyver.
20.30 Telediarí cap de setmana.
21.05 Informe setmanal.
22.25 Dissabte nit.

DIUMENGE - 14

9.30 Santa Missa.
10.20 Biniki.
10.50 Archie i Sabrina.
11.15 Planeta imaginari.
11.45 La vida entorn de l'arbre.
12.00 Estudi Estadi.
13.50 L'informatiu Cap de Setmana.
14.00 Estudi Estadi.
18.00 Documental.

DILLUNS - 15

9.30 Corrida de Toros desde Sevilla.
12.00 Tria el 2.
12.15 La clínica de la Selva Negra.
13.00 Avanç de l'informatiu Migdia.
13.05 La cuina de la primavera.
13.35 Capitoli - 225.
15.00 Bellesa i poder - 256.
15.30 Obras maestras.
15.45 Vuelta ciclista a España.
17.30 Documental.
18.30 Avanç de l'informatiu Vespre.
18.35 Pel·lícula:
20.30 Via Olímpica.
21.30 Panorama.
22.00 Cine Club:
00.15 Jazz entre amigos.
01.15 Últimas preguntas.

DIMARTS - 16
12.00 Ni a tontas ni a locas.
13.35 Capitoli - 226.
14.00 Teledues.
14.30 L'informatiu Migdia.
15.00 Bellesa i poder - 257.
15.30 El riesgo de la fantasía (1).
16.30 Caballo viejo.
17.30 Plàstic.
20.30 On li fa mal?
21.00 Opera:
"Tancredi".

00.00 Alicia.
01.00 Tendido cero.

DIMECRES - 17

12.00 De Gaulle - 5.
13.00 Avanç de l'informatiu Migdia.
13.05 Panorama.
13.35 Capitoli - 227.
14.00 Teledues.
14.30 L'informatiu migdia.
15.00 Bellesa i poder - 258.
15.30 El riesgo de la fantasía.
16.30 Caballo viejo.
17.15 Plàstic.
20.15 Europa en juego.
22.00 Debat-2.
23.00 Suplementos - 4.
23.45 Loco de remate.
00.30 El poeta en su voz.
00.45 Tiempo de creer.

DIJOUS - 18

11.30 Baloncesto femenino.
13.00 Avanç de l'informatiu Migdia.
13.05 Un año en la vida (3).
14.00 Teledues.
14.30 L'informatiu migdia.
15.00 Bellesa i poder - Cap 259.
15.30 El riesgo de la fantasía (i 3).
16.30 Caballo viejo.
17.30 Primera función:
"Las manos son inocentes".

DIVENDRES - 19

12.00 Tiempo que vivimos.
13.00 Avanç de l'informatiu Migdia.
13.05 Europa.
13.35 Capitoli - 228.
14.00 Teledues.
14.30 L'informatiu Migdia.
15.00 Bellesa i poder - 260.
15.30 Documental.
17.30 Cine español:
"El cerro de los locos".

19.00 Avanç de l'informatiu Vespre.
19.05 Musicals.
19.30 L'informatiu Vespre.
20.00 Opera, desde el teatro de la Zarzuela.
00.30 Cerca de las estrellas.

DISSABTE - 20

9.30 Domingueros.
10.30 Especial.
11.00 Festa de l'espectacle.
12.00 Alicia.
13.00 Plàstic.
14.00 135 escons.
14.30 L'informatiu cap de setmana.
15.00 Estadio 2.
22.00 En busca del arco iris (3).
23.30 Especial musical.

COMENTARIS TV

Primer de tot he de dir que d'aquest programa n'he vist només tres o quatre emissions. Tanmateix, però, em veig amb cor d'emetre un judici aproximat. La voluntat primera d'aquest tipus de programa és la d'informar, si és que no vaig errat. Després però, jo, particularment, començo a llegir, a entreveure, a copsar certs matisos oportunistes que fan d'aquest programa un joc morbós quan, inicialment, es podria tractar d'una excusa per conèixer com són les famílies d'arreu de l'Estat espanyol. No, es tracta de portar davant de la televisió el cas estrany, rar, complicat que no respon al títol del programa: la droga, la delinqüència... Són temes importants però un no se'ls espera en un programa que té com a títol, repeteixo, "En família". Sense anar més lluny el divendres, 28 d'abril, es va emetre un programa titulat: "Condenados al éxito: los niños prodigio". Hom esperava veure grans matemàtics, nois del mètode Suzuki, coeficients intel·lectuals elevadíssims, nois que van a escoles especials perquè el ritme de la seva classe era lent. Doncs no. Van sortir nois que volien ser tereros, boxejadors, un parell de nois que es volien dedicar a la dansa, altres dos que es volien dedicar a la gimnàstica, una nedadora i, només, un veritable nen prodigi: una noia de tretze anys que tocava el piano des dels cinc. Llevat d'aquesta última els altres eren nois molt "normals". De prodigis res. Un programa mal fet, amb preguntes fetes a nens però pensades pels grans. En definitiva: molta façana i molt poc contingut. Avorrit i lent. Potser, Iñaki Gabilondo, s'ho podria pensar un parell de cops.

T.A.C. (Telespectadors Associats de Catalunya) tel. 200 13 39 **IGNASI BOFARULL**

Som gairebé a totes les llars

És del tot segur que a la seva llar, com a la de milers i milers de famílies, hi ha instal·lat algun producte Roca.

Al llarg de més de 70 anys, el nostre objectiu constant ha estat augmentar la qualitat de vida proporcionant confort i benestar màxim, a tots els gustos i necessitats.

Això ens obliga a millorar allò que moltes vegades sembla immillorable.

Conegui les novetats de Roca. Hem aconseguit aplegar els últims avenços tecnològics amb el disseny més actual.

Roca

ESPECIAL SOLSONA

Monsenyor Miquel Moncadas, bisbe de la diòcesi

“L'Església de Solsona està destinada a assolir cims més alts”

Sempre és agradós per mi parlar de la venerable ciutat de Solsona, cap i casal del nostre bisbat, de la seva història humana i cristiana de fa molts segles, seu catedralícia, santuari marià de Ntra. Sra. del Claustre, també, centre d'irradiació espiritual des del monestir de Ntra. Sra. del Miracle.

Han regit aquesta seu mitrada 26 Prepòsits i 8 Abats de la Col·legiata de Sta. Maria de Solsona. D'ençà de la seva creació com a bisbat (1593) ha tingut 26 Bisbes propis, 6 Administradors Apostòlics i 9 Vicaris Capitulars que han exercit el seu magisteri eclesial com a signes visibles de l'únic Mestre Jesucrist des d'aquesta càtedra episcopal de Solsona. Entre ells, han passat homes de la categoria d'un cardenal Benlloch, Vidal i Barraquer, Vicent Enriquer i Tarancón, i de l'eminent virtut sobretot del sant Bisbe de la barba

llarga, el P. Amigó, avui a punt de ser enlairat per l'Església a la glòria de Bernini, de Roma, i encara recordat per alguns solsonins d'aquest segle.

Som una ciutat amb una història bonica, teixida de costums i tradicions ben venerables i ben respectables, que temps enrrera guardaven gelosament, encerclant-la, unes muralles avui ensorrades.

Alguns es pregunten pel que fa a la nostra estimada ciutat de Solsona:

¿Els homes i dones de Solsona ciutat són gent replegada dins el seu passat ombrívol o són gent oberta a un futur expansiu que ja es preveu en les noves comunicacions i modernes institucions i projectes immediats de signe econòmic, social, cultural, religiós, etc.?

Jo diria que és una ciutat que asenta un peu en el passat inoblidable i amb l'altre s'avança amb una mica

de por vers un futur carregat de promeses.

Com a Bisbe actual i ciutadà d'aquesta comunitat solsonina de fe cristiana la contemplo disponible a escoltar el Crist que parla avui pels seus pastors i mestres, signes de l'únic Mestre, volguts i posats per Ell, i que ens repeteix:

“Heu après que fou manat als antics... Doncs, jo us dic” (Paraula de Déu).

Jo asseguro que sempre Ell ens proposa, i ens proposarà un objectiu millor i més excels, digne d'una ciutat seu de l'Església “celsonensis”, cridada cada dia a assolir cims més alts i més bells. Escolteu-lo!

No oblideu que som:
Una ciutat encimbellada sobre l'altura.

+ Miquel. Bisbe de Solsona

MONSENYOR MIQUEL MONCADAS I NOGUERA

Membre de la Comissió Episcopal de l'Apostolat Seglar. President de la Subcomissió de Pastoral Familiar de la C.E.E. Encarregat de la Pastoral Familiar i de Joventut, a Catalunya.

Els dirigeix el bisbe Moncadas al Santuari del Miracle

Exercicis del Poble de Déu

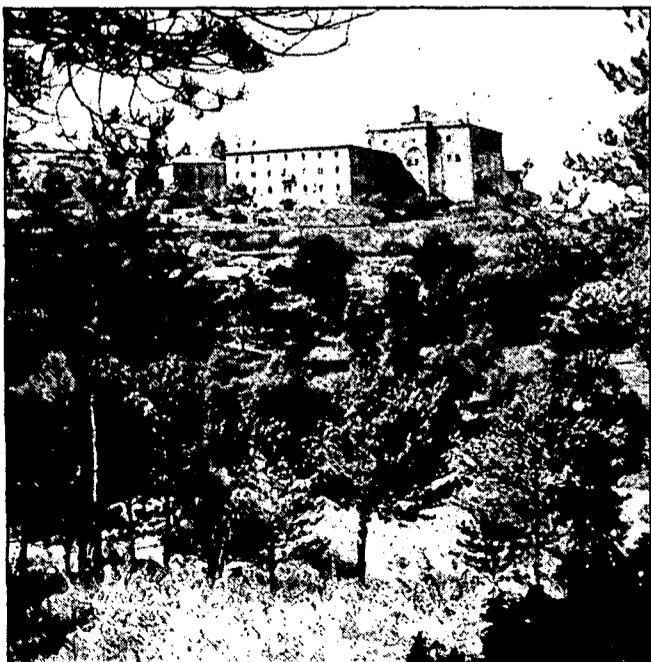
Al Santuari del Miracle se celebren, des del mes de juliol fins a l'octubre, diverses tandes d'exercicis que dirigeix monsenyor Moncadas. Els “Exercicis del Poble de Déu” apleguen cada any un nombre creixent de fidels. El doctor Moncadas explica en un opuscle l'objectiu dels exercicis. En traiem alguns paràgrafs:

«Els Exercicis del Poble de Déu volen ser una escola de pregària evangèlica, una pedagogia pràctica de l'oració ben entesa, que desbloquegi el cor i el torni transparent, capaç d'estimar i lliurar-se a Déu i als germans».

«Un dels objectius d'aquestes tandes és, també, ajudar els fidels a assolir el discerniment espiritual i pastoral, avui més necessari que mai, per anar per la vida sense errar el “camí”, la “llum” o la “veu” que clama entre la cridòria de

veus diverses i, moltes vegades, contradictòries. Aquest “ull clínic” es fa més urgent que mai per tal de caminar dins el confusionisme i la foscor que ens encercla en els nostres dies. No és suficient la bona voluntat, la generositat o les competències tècniques (cultura moderna). Cal que els creients arribin a assolir la “saviesa bíblica”, que ve de dalt, i que podem congregar per via de pregària i mitjançant la lectura bíblica a la llum de la fe i del Magisteri de l'Església».

«Si haguéssim de remarcar un dels objectius d'aquestes tandes, jo diria que és la descoberta del sentit “d'Església” i del sentit de “l'Església local”. És certament ben enriquidora i allisonadora la presència de la “santa barreja” dels estaments eclesials diversos: sacerdots, religiosos, religioses, laics: matrimonis, joves, viudes, etc. que es troben en un clima de pregària, sota el guiatge del Bisbe, on preguem junts, reflexionem junts, celebrem junts la festa del perdó i de la reconciliació, renovem junts els sagraments rebuts, celebrem la Litúrgia de les Hores i l'Eucaristia, mengem junts i, en el cenacle del final del jorn, compartim les experiències personals d'oració en un clima de llibertat, serenitat, comprensió i afecte fratern, sempre en la presidència del Bisbe, que dóna seguretat i garanteix el sentit eclesial de la tanda».

El monestir des de Llevant.

Els exercicis apleguen cada any un nombre creixent de fidels.

1. Els Exercicis són oberts a matrimonis, sacerdots, religiosos-es, joves, ancians,...
2. Volem fer o refer de la pròpia existència una opció personal, lliure i evangèlica per Crist.
3. Aquesta opció fonamental, inicial o revisada, és el que busquem en aquest Exercicis Espirituals, eclesials i bíblics.
4. Heus ací un escola de pregària madura, evangèlica i alliberadora del cor bloquejat.
5. En temps de confusionisme volem assolir “L'ull clínic” del discerniment espiritual i pastoral.
6. Bo i compartint els dons del pluriformisme del Poble de Déu descobrim o redescobrim la joia d'ésser “Església” i “Església Diocesana”.
7. Volem ser més i més “família de Déu” i “fraternitat del Senyor” que viu el do de la comunió “vital” transida per l'alè de Jesús, el gran “Vivent”.

TANDES PER AL 1989

A la Casa d'Espiritualitat d'El Miracle

- Del 17 al 21 de juliol (especial joves).
- Del 2 al 6 d'agost
- Del 30 d'agost al 3 de setembre
- De l'11 al 15 d'octubre

Comencen al capvespre i acaben a la tarda.

INSCRIPCIONS:

CASA D'ESPIRITUALITAT
25287 EL MIRACLE (Solsonès)
Tel. (973) 48 00 45.

Entrevista a l'Alcalde, Ramon Llumà

“Solsona té una importància cabdal per a tota la Comarca”

En Ramon Llumà i Guitart es va presentar a les eleccions de Solsona per la llista de Convergència i el van votar. El seu desig, com a alcalde, és que es mantingui aquesta característica especial que fa que la gent estigui satisfeta de la visita a la ciutat. Una ciutat enclavada a la comarca del Solsonès, la qual es caracteritza per la dispersió dels seus habitants en masies aïllades, amb l'excepció de la capital i de Sant Llorenç de Morunys.

L'alcalde de Solsona, Ramon Llumà Guitart.

—Influeix la proximitat de Cervera a Solsona?

—Solsona té una importància cabdal per a tota la comarca, essent el lloc on hi ha ubicats tots els comerços, entitats financeres, serveis mèdics, serveis socials i quasi tots els serveis educatius. El Solsonès és una comarca molt antiga i la capital té un fort sentiment de pertinença a aquesta comarca. Respecte a Cervera són dues ciutats molt semblants, pel nombre d'habitants, per ser ambdues cap de comarca, etc. Ens uneix el fet que som del mateix bisbat, però per culpa de les males comunicacions (carreteres estretes i molt dolentes) fa que aquesta relació no sigui més important.

—La ciutat és eminentment agrícola. Com valora les fires i mercats?

—A Solsona hi ha dos mercats setmanals, el del dimarts i el del divendres. El mercat del divendres per raó de la configuració de la comarca, la qual fa que Solsona sigui el lloc on la gent compra tot el que necessita diàriament, s'ha convertit en un dels mercats més importants de Catalunya, tant en volum de gent com d'oferta comercial. Cal dir que el divendres al matí es pot veure una altra Solsona.

Quant a les fires, hem de dir que s'han anat perdent, però hi ha la fira de Sant Isidre que s'ha mantingut i potenciat. Està en l'ànim del Consell Comarcal Solsonès i d'aquest Ajuntament la intenció de convertir-la en una de les més importants de Catalunya pel que fa al sector agrari, forestal i ramader.

—La indústria ganivetera manté la importància d'abans?

—La indústria ganivetera artesanal ha disminuït a causa

de la industrialització general de tots els sectors. Tot i que actualment ja no té el pes econòmic que havia tingut, Solsona

compta amb una indústria ganivetera que fabrica uns ganivets de gran qualitat i famosos arreu.

—La població emigra o es queda? Creu que la joventut té futur?

—La població adulta majoritàriament es queda, no obstant el jovent que ha seguit estudis mitjans i superiors ha de marxar fora de Solsona, ja que no pot trobar el seu futur professional a la nostra ciutat. Per altra banda, trobem una immigració més o menys constant, encara que no molt important, de gent de la comarca que ve a viure a Solsona i de gent de fora de Catalunya que sap que el bosc (sector de treball molt important a la comarca) és una possible feina. Aquesta immigració compensa l'emigració que es pugui produir; es manté el nombre d'habitants que augmenta lleugerament.

—S'ha pensat a arreglar les cases senyorials de la part antiga de la ciutat?

—Sí, però la rehabilitació és indispensable que s'emmotlli als plans i ajuts de les institucions que poden finançar-la. L'Ajuntament és simplement l'agent impulsor, si s'escau, però sense iniciativa econòmica.

—Quines transformacions són necessàries per millorar la ciutat?

—No cal cap transformació; la ciutat és com és —afirma amb rotunditat— estem satisfets del caràcter peculiar que té, el qual fa que la gent que ens visita els causi molt bona impressió. Al nucli antic cal una revitalització econòmica per al seu sanejament interior, a fi que aquesta admiració que produeix sigui més accentuada.

El planejament urbanístic està pensat per a una ordenació de tota la ciutat; sols són necessaris ajuts econòmics per resoldre la infraestructura, com per exemple la canalitza-

ció de rases i riberes, la urbanització generalitzada arreu i la potenciació a nivell polític de la capital de comarca.

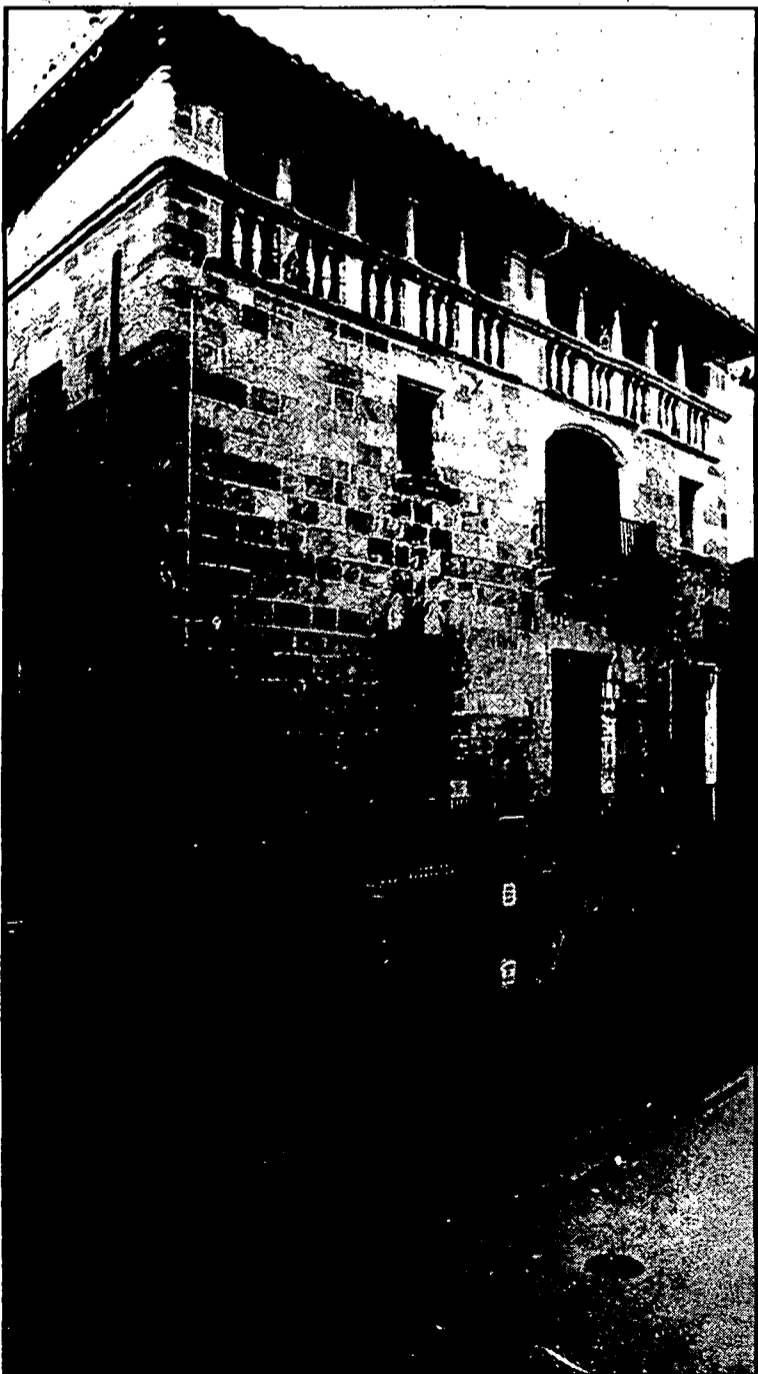
—Com a alcalde, què desitja per a la ciutat?

—De projectes en tenim molts, tanmateix no es poden realitzar tots amb els mitjans econòmics propis, queden una mica supeditats a les ajudes que ens puguin arribar des de fora. Alguns d'aquests projectes són: acabar les infraestructures urbanístiques dels diferents sectors de Solsona. Dotar la ciutat d'un espai cultural amb teatre, auditori, sales d'exposicions, etc. Millorar els serveis esportius, per exemple, condicionar les piscines municipals, construir unes pistes de squash, i d'atletisme.

Respecte els serveis socials volem treballar per poder oferir a tothom tots els serveis que necessita la gent. A la vegada continuar col·laborant amb d'altres entitats de serveis socials en projectes concrets com el que tenim actualment amb Caritas Parroquial. Estem construint un local per acollir els serveis que aquesta entitat té per atendre la gent amb problemes greus d'atur i pels transeünts sense mitjans econòmics que passen per la ciutat.

En l'àmbit sanitari s'ha de continuar veïllant perquè Solsona gaudeixi d'un servei sanitari el màxim complet possible i cada cop més proper a la gent. En l'àrea educativa s'ha de continuar tenint cura de la qualitat dels serveis d'ensenyament i prosseguir els cursos d'educació d'adults (alfabetització, graduat escolar, català, etc). Finalment, volem dotar Solsona d'un polígon industrial on es puguin acollir empreses per millorar l'oferta laboral i, en definitiva, el nivell socio-econòmic.

NÚRIA ORIOL

Vista de la casa de l'Ajuntament de Solsona.

Els gegants i altres tradicions folklòriques

Exhibició dels trabucaires

El seu origen data de l'època feudal.

El gegant vell.

Des de fa 10 anys han ressorgit les tradicions folklòriques del nostre país d'una manera espectacular, i com a cosa natural al costat d'aquelles, n'han nascut de noves que en el transcurs d'aquest temps, fins i tot en alguns casos, han arrossegat en les seves manifestacions, tradicions que ja portaven en la seva història cents anys de vida.

D'aquestes tradicions hi ha hagut pobles que les han mantingudes vives i dintre el marc en el qual varen sorgir, sense interrupció des del seu naixement, no significat això que pel transcurs dels anys hagin quedat, per dir-ho d'alguna manera, congelades amb el seu sentit estricte pel qual varen néixer.

Actualment, per diferents raons, ja sigui per l'evolució natural de la mentalitat de la gent, o pel canvi natural de l'expressió política o religiosa és molt difícil que mantinguin aquell sentit pel qual varen sorgir, però sí la seva significació i amb l'intent que aquesta no es perdi i es pugui perpetuar amb essència pròpia de la manifestació folklòrica, es manté seguint aquests criteris i moltes vegades després d'haver hagut d'atravesar moments de veritable dificultat per poder destriar i afermar aquests tipus de línia, deixant de banda d'altres manifestacions de caràcter d'animació i de més fàcil i més superficial participació.

Solsona està orgullosa del seu element folklòric-popular, i prova d'això és la participació massiva de tota la ciutat amb la seva manifestació.

Aquest tipus de manifestació arrenca documentalment, des de fa més de tres-cents anys, amb un caràcter eminentment religiós en el seu origen, com a representació dintre la processó de la festivitat de Corpus i així mateix dintre la processó de la Mare de Déu del Claustre patrona de Solsona, en els dies de la celebració de la Festa Major, 8 i 9 de setembre.

Els diferents elements que componen la manifestació folklòrica de Solsona són els següents:

L'Àguila:

Neix l'any 1676 i té un caràcter majestuós i solemne i el seu ball té una significació de gran importància pel que se li ofereix, car representa posar-li la ciutat als seus peus. En el seu origen sols les poblacions amb caràcter de ciutat podien tenir una àguila.

El Bou:

Apareix l'any 1815. A meitat d'aquest segle era l'únic que encara existia a Catalunya, actualment d'altres ciutats n'han creat de nous pel ressorgiment de les tradicions que abans comentàvem.

La seva presència perseguint la gent amb els fuets encesos a les seves banyes servia per obrir pas davant de les processons; això s'ha mantingut i va davant de tot el grup folklòric exercint la mateixa funció d'obrir pas.

El Drac:

L'any 1692 surt per primera vegada a la llum i és una de les figures més espectaculars de tots els improperis. Molt ben proporcionada, té un ball propi de gran vistosi-

tat. El seu pes de tat de dos portats per quan es vol fan un element portar-lo.

La Mulassa:

És l'any 1692 la primera mulassa va primera sortida que tirava fuets el bou i el drac sió obrir camí cessó.

És l'única mulassa que va muntada. Aquesta figura és d'un militar de l'època amb una cara estrafolària.

Nans:

Són els elements cent aparició. L'any 1909 és el seu ball és de gran que només n'ha uns moments en què tot el públic cops de mans manera molt di-

Óssos:

Encara que re dintre el grup moltes característiques per poder-los elements molt g-

Els nans més nya dels quals, gueren referència i aquests óssos el 1727, gairebé. A part d'aquests car que són els amb forma d'antibat als nostres c-

Cavallets:

Es creen l'any tants per canalla anys, i realitzen es representa un valleries per pa-dors. Són tretze del grup.

Ball de Bastoners:

Una de les més destacables, sorgits l'any d'edat compres anys.

Realitzen un que culminen en "La Tombarella" citen, uns versos trona de Solsona del Claustre. El post per quinze

Frabiolaire:

És l'acompanyament dels gegants des de Gràcies a ell ens da d'una cançó, és la dansa dels En tenim r l'any 1677. Ca particular form barret i túnica peus.

Gegants:

Sens dubte a ments més vistes properis des de cents anys. La Solsona formada de l'any 1675, geix una segona menaria "Joves

res ques

98 kg. i la necessitat dels suports per deixar-lo parat el molt especial per

Quan es realitza ja des de la seva època està comprovat i juntament amb tenien, com a missatge del pas de la pro-

ulassa a Catalunya per una figura. És la representació d'època encara que caracterització un xic

ments de més recerca documentalment. quan apareixen. El seu caràcter és tan agilitat i encara hi ha quatre hi ha en la seva dansa en fent per mitjà d'uns hi participa d'una manera directa.

es podrien incloure dels nans, tenen característiques molt pròpies tractar com uns gèneros genuïns. Els vells de Catalunya, nosaltres, en tindrà, daten del 1808 i estan documentats fins a cent anys abans. El fet podem destacar els únics capgrossos típics que han arribat fins a nosaltres.

ny 1692. Són portats a partir dels onze anys un ball en el qual el domini de les característiques dels nens portats i els components

es característiques d'aquests bastos i 1680, és que són portats entre els 7 i 11

na sèrie de balls en un d'anomenat "el", en el qual es realitza dedicats a la Mare de Déu, la Mare de Déu conjunt està començant.

nyant i músic dels de la seva creació. ha arribat la tonalitat ja tradicional, que característiques nostres gegants. referència des de destacar la seva de vestimenta; vermella fins als

quests són els elements de tots els imatges fa més de tres-cents anys la seva presència a Catalunya una parella, data del 1727 s'hi afegí una parella que s'anomena

La seva existència entre nosaltres sols es trenca en el període de la guerra civil, en què són cremats en incendiar-se el local en què es guardaven, però poc després, al 1940 ja els tornen a fer de nou, per mitjà d'una subscripció popular.

Tenen un ball molt ben harmonitzat i que es realitza amb gran solemnitat i gran extrem de perfecció per part dels seus balladors.

Els trabucaires de Solsona

Aquest grup és de gran importància en el conjunt folklòric, per ser dels més antics coneguts a Catalunya. El seu origen data de l'època del feudalisme.

Els senyors feudals posseïen la seva guàrdia personal proveïda de trabucs i disparaven les seves armes fent salves quan el senyor arribava al castell. Aquesta tradició va ser conservada pels joves de les cases pairals que estan disseminades per la comarca, fent les seves exhibicions en els recorreguts de les típiques caramelles i en les grans solemnitats.

Totes aquestes dades es podrien ampliar documentalment fins a formar un llibre, en què hi quedarien reflectides totes les vicissituds que cadascun d'aquests elements han sofert durant la seva vida, però això sols ens referim a la seva condició d'elements amb profundes arrels populars i de marcats simbolismes profano-religiosos.

Es per aquests motius que el folklore de Solsona no es manifesta fora de la ciutat, ni participa en trobades de cap tipus. Solament es realitza la seva manifestació en les festivitats de Corpus i Festa Major, quedant regulats tots aquests punts en un Protocol que es va signar entre el Molt Il·lustre Ajuntament, en tant que representant del poble de Solsona, i propietari jurídic d'alguns entremesos, la Confraria del Claustre, propietària de la resta d'improvisos i l'Agrupació de Geganters, com a Entitat constituïda per tal de conservar i potenciar la manifestació gegantera de Solsona.

Cal destacar que dintre el món geganter el nom de Solsona, a part de sobresortir per la importància de la seva tradició, és conegut arreu pel fet de ser un dels únics llocs del país on es construeixen gegants i altres improvisos relacionats amb aquesta tradició popular.

En Manel Casseres és l'autor d'aquest fet i entre les més de 80 parelles de gegants que han sortit del seu taller, hi podem destacar les restauracions que ha realitzat en els gegants del Pi, gegants de la ciutat, gegants de Mataró o en els mateixos elements de la Patum de Berga.

Naturalment d'aquesta circumstància, en gaudeix tot el conjunt folklòric de Solsona ja que els propis gegants han sorgit de les seves mans així com el manteniment i conservació de tot el conjunt.

Per l'Agrupació de Geganters

JAUME CUADRENCH i BERTRAN

S'hi fan concursos de bestiar.

La Fira de Sant Isidre, punt de trobada

Les fires, al Solsonès, havien arribat a formar una part molt important del seu viure, i dels seus costums. El dia de la fira, es trobaven els pagesos dels pobles dels voltants, els del vinyet, els marxants, els tractants de bestiar, etc. Era una festa, una animació plena de vida, un bullici sa i expansiu.

I, se'n celebraven moltes durant l'any. Sortien a "una per mes". Amb el pas del temps, i els canvis de costums, treballs i maneres de viure, les fires s'han anat perdent. Una mica, ja es comprèn. No són tan necessàries. Avui dia els pagesos, tenen l'avinentsa de traslladar-se al cap de comarca, ben sovint (molts ho fan quasi cada dia de la setmana). Per a trobar-se amb altres comarcans, ja no cal esperar una fira.

N'ha restat una de viva però, i ben important. És la FIRA DE SANT ISIDRE. I els motius poden ser d'haver-la dotat d'unes variants i d'uns complements ben notables. Un factor decisiu ha estat el d'establir-hi exposició de maquinària agrícola. També s'hi han celebrat exposicions de caràcter industrial, i no hi podem mancar, és clar (com a fira agrícola), les exposicions i concursos de bestiar, en els quals es poden admirar exemplars ben curiosos i interessants, i que fan guanyar bons premis.

Un altre factor de l'època actual, és el de donar-hi el complement de festa, d'esplai, d'embargiment. Per això sovint es presenta amb el nom de "Fires i Festes de Sant Isidre". S'organitzen balls, actuacions de conjunts, de cantants... Alguns anys s'han celebrat concursos de colles sardanistes, altres, actuacions d'esbarts dansaires. Fins hi tot, s'hi encabeixen actuacions de caire cultural. Ben adient amb la fira, també s'organitzen concursos de llaurada, de tallada de troncs, d'habilitat amb tractors, etc.

Tornant al capítol d'exposicions, també hi podem veure models de cotxes, de motos, i altres vehicles. I, ja no cal dir, que en la maquinària agrí-

cola (el més apropiat per a la celebració) es poden admirar màquines collitadores, tractors, i els darrers estris que hagin sortit per a les feines del camp.

Una altra característica d'aquesta fira, és que es fa durar més d'un dia. Dos, i de vegades tres, segons l'escaïença del cap de setmana. No cal dir que acudeixen a Solsona, a les Fires i Festes, molts pagesos, sobretot el mateix dia 15, ja que sant Isidre llaurador, aquí és considerat patró de la pagesia. Vénen també visitants d'altres poblacions, no solament pagesos, sinó també industrials, comerciants, o simplement curiosos, per veure l'exposició, els concursos, i per visitar la ciutat de passada.

Això fa que les diades siguin animades, com hem dit, de la del dia 15, més que les altres, i fa que la ciutat agafi un caire de festa i de vitalitat. És també una ocasió de trobada entre persones, de converses, de salutacions...

I, entre els visitants, també hi acudeix jovent, el qual és atret sobretot per la part dels esplais.

Igualment, és costum de venir a inaugurar la Fira, o visitar-la, alguna personalitat del govern català, i a més d'alguns experts en temes de ramaderia o agricultura, que acostumen a donar alguna xerrada sobre aquestes matèries. En els darrers, anys ha inaugurat la Fira Sant Isidre, un Conseller de la Generalitat.

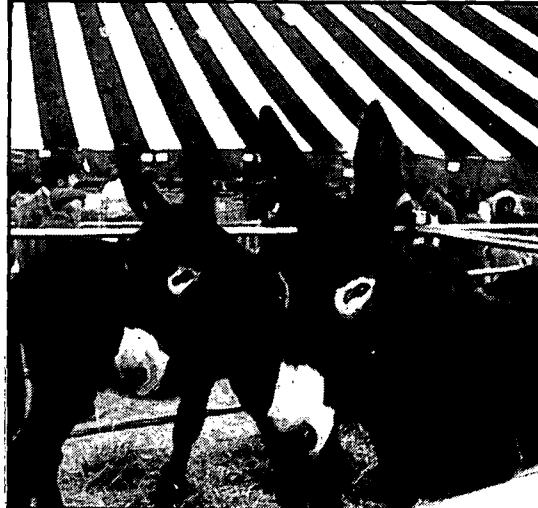
En els darrers anys l'organització i patrocini del certamen ha anat a càrrec del Consell Comarcal del Solsonès, amb la col·laboració de la Comissió de la fira formada per membres de l'Ajuntament de Solsona, Oficina Comarcal del DARP i de la Cambra de Comerç.

Les Fires i Festes de Sant Isidre de Solsona, han assolit molt relleu, i són molt concorregudes; a més a més, porten el ritme de continuar i anar endavant.

RAMON GUALDO

La fira es manté viva.

Hi ha exemplars ben curiosos.

ESPECIAL A LA SOLSONA

ESPECIAL SOLSONA

Monsenyor Moncadas ens parla del llibre "Martirologi Solsoní", editat pel bisbat

"Un llibre que invita al perdó, que porta a la pau evangèlica"

SOLSONA.— Lluís Badia i Torras, poeta, escriptor i persona de grans activitats apostòliques i socials, de tota la vida, actualment resident a Navàs, (Bages) ha escrit el MARTIROLOGI SOLSONÍ, que ha editat la Delegació Diocesana de Mitjans de Comunicació Social d'aquella Diòcesi.

El Senyor Bisbe de Solsona, Dr. Miquel Moncadas i Noguera ha prologat el llibre.

Creiem que l'edició pot interessar a tots els catòlics catalans que tinguin desig de conèixer, en profunditat, les morts exemplars d'uns sacerdots, religiosos i seglars que ens precediren en la Fe.

Així mateix hem cregut molt adequat i propi transcriure el següent diàleg que amablement el Senyor Bisbe ens ha concedit, pels lectors de "Catalunya Cristiana".

—Senyor Bisbe: Fa uns dotze anys que Vostè viu al Solsonès. Coneix la seva gent, les seves tradicions, el seu tarannà i tots els racons d'aquesta terra que el Papa li ha encomanat...

—Jo estava enganyat. Em creia que ja coneixia exhaustivament el Bisbat de Solsona. Ara, però, m'adono que em mancava una dimensió important de la Història recent; el Martirologi de la nostra Església local de Solsona-Bisbat.

Era com si hagués anat a Roma, resseguit els monuments, les imposants basíliques i no hagués baixat a les catacumbes, no hagués visitat el Coliseu, on vessaren la sang centenars de màrtirs de la fe.

—Tots convenim que Lluís Badia ha escrit aquest Martirologi amb escrupolosa fidelitat històrica...

—Us vull confessar que la lectura pietosa d'unes vides i d'unes morts sangnants de casa nostra i, tan nostral i de fa relativament pocs anys no m'han semblat "fredes investigacions crítiques". Les he llegides i les he trobades "edificants", amarades d'esperit d'unció i de zel apostòlic, per abrandar la pietat en el cor del poble.

El llibre transpuja caritat, fina caritat evangèlica. No respira ressentiments amagats. Es un llibre que invita al perdó, que porta a la pau evangèlica, a la reconciliació, a la germanor.

—El Martirologi recompta dos-cents vuit màrtirs de la fe, amb el seu nom i cognom. Què pensa d'ells el Senyor Bisbe?

—Vull palesar tota la meua admiració de pastor davant aquest esclat col·lectiu de "saviesa evangèlica" d'una generació de capellans, religiosos i laics del nostre Bisbat de Solsona que em fa sentir orgullós de ser el bisbe d'aquesta Església particular, regada per la sang de dos-cents vuit testimonis de la fe i alhora em sento avergonyit, pobre i indigne de servir-la.

He trobat motius d'admiració sincera; el tremp d'una fe a prova de tantes i tantes morts sangnants, fermesa dolça i serena enmig de dolors morals i físics sense claudicacions ni escarafalls de vanitats lleugeres, perdó sincer vers els botxins... No, no era llur fe càndida ni fanàtica.

Tots els assassinats donen testimoniança de la seva fe en Jesús i en l'Església amb la seva vida i a l'hora de la mort.

—Vostè que per la visita pastoral coneix tots els racons d'aquesta diòcesi. Què opina de les nostres famílies cristianes de pagès del 1936?

—M'han omplert d'admiració i m'han fet sentir la necessitat de lloar Déu amb el cor enxamplat. Per la bona gent de les nostres llars pairals de tot arreu, però especialment de la comarca del Solsonès, que obriren les portes de les masies i dels seus cors per a acollir els perseguits a mort (capellans, religiosos i laics), i això ho feien conscients que exposaven, arriscaven la seva vida i la dels seus familiars, durant tot el temps que els tingueren amagats, nodrits i defensats...

—Conec la cel·la on morí el P. Kölbe en el camp de concentració nazi d'Auschwitz, a Polònia. Vostè cita un cas semblant en la mort de mossèn Eudald Sampons i Viladrich...

—Mossèn Eudald fou un testimoni de caritat heroica. Servia a la Tenència de Sant Joan de Mondarn de Viver. En la persecució es va refugiar a Viladàs, una casa de pagès.

Uns milicians varen escorcollar la casa; buscaven l'amo i detingueren mossèn Eudald. I el varen afusellar en una fondalada anomenada "La Fossa", creient que havien mort l'amo de Viladàs.

Mossèn Eudald no el volgué denunciar; va lliurar la seva vida per deslliurar un cap de família del Solsonès.

De cara al futur, Senyor Bisbe...

—Ja no som el cas del silenci d'una Església que hagi oblidat els seus màrtirs, i hagi fet silenci sobre un fet històric que fa més creïble la nostra estimada Església de Solsona que predica, no únicament amb paraules, sinó amb fets de vida evangèlica ben entenedors per a tothom.

Penso que el nostre món dividit i la nostra Església enfrontada freturen de la confessió d'uns màrtirs nous de la unitat, de l'agape, de la comunió eclesial i interclesial (ecumenisme) amb sang o sense sang, però que afaïçonin un món nou i una Església renovada en la unitat.

Aquest és el meu auguri que ara es fa la meua humil pregària de cada dia.

FRANCESC A. PICAS

Escola de Formació Professional i Col·legi Menor Castellvell

Un centre al servei del Solsonès

Ara fa vint-i-set anys que el Bisbat obria l'Escola de Formació Professional Castellvell. L'Escola naixia en resposta a una necessitat àmpliament sentida, endegada a la pràctica pels sectors més actius de la ciutat, comptant amb el patrocini de l'Església. A la nostra ciutat no hi havia cap centre d'ensenyament mitjà, i l'ampliació d'estudis obligava els nostres joves a llargs desplaçaments, i les seves famílies a carregosos dispendis. L'erecció de l'Escola en aquell temps, va oferir a tots els nois i noies de Solsona, per extensió tot el Solsonès i àdhuc les comarques veïnes, la possibilitat d'accedir als estudis de Batxillerat i de Formació Professional. Actualment el BUP i COU s'imparteixen a l'Institut Francesc Ribalta, creat el curs 79-80.

Les branques que s'imparteixen en aquest Centre són: Metall, Automoció, Electricitat-Electrònica i Administrativa i Comercial.

Llevat d'excepcions conjunturals de caràcter individual, a voltes imposades, a l'Escola s'hi ha impartit sempre l'ensenyament en la llengua de Catalunya, malgrat que els textos, moltes vegades, hagin estat en espanyol.

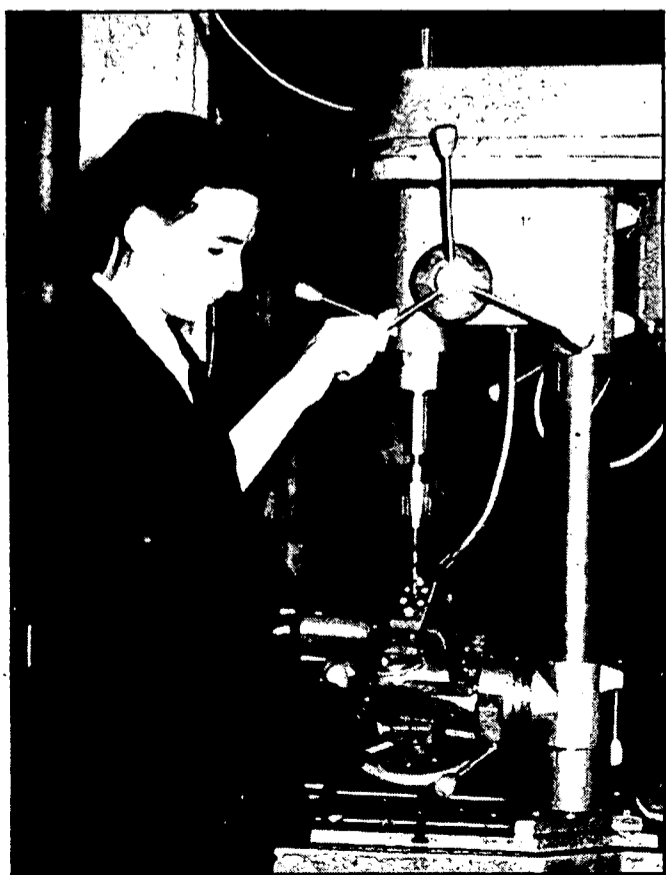
Depenent també de l'Escola, hi ha una residèn-

cia per a nois i noies que acull alumnes de Formació Professional, BUP, COU i FP Agrària.

Fa dos anys vam celebrar el vint-i-cinquè aniversari amb diferents activitats culturals, esportives i recreatives. Durant una setmana es van fer diversos tallers, (macramé, fotografia, cuina,...) activitats obertes al públic en general (concert de la Coral Infantil de Puigreig, xerrada de meteorologia per l'Alfred Rodríguez Picó, exhibició de tennis amb Li Qi,...) i una jornada amb participació d'ex-alumnes i ex-professors amb l'assistència d'algunes personalitats com el Cardenal Vicent Enrique i Tarancón i el Conseller d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Al decurs del temps, l'Escola ha hagut d'evolucionar i ha hagut de superar dificultats de tots tipus, mirant la millor manera de posar-se al servei del jovent i de la feina ben feta. Seguint aquest objectiu, ens estem plantejant ser presents a l'ensenyament a Solsona després de la Reforma Educativa prevista per d'aquí a pocs cursos.

ROSA BARCONS I GRIFELL

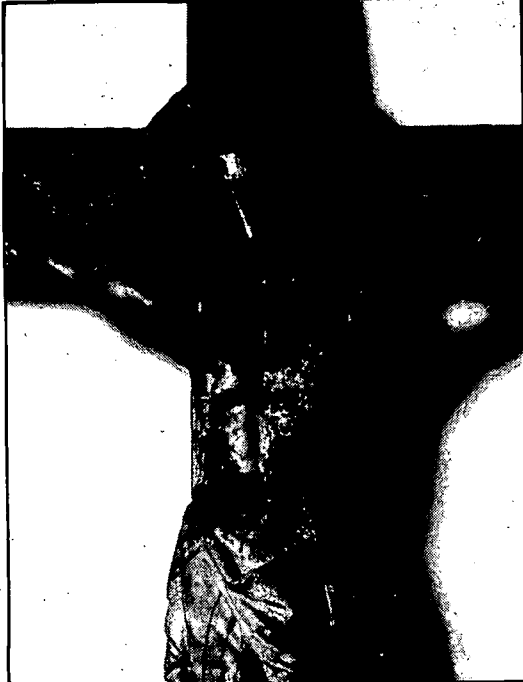

Ja fa 27 anys que el Bisbat va obrir l'Escola

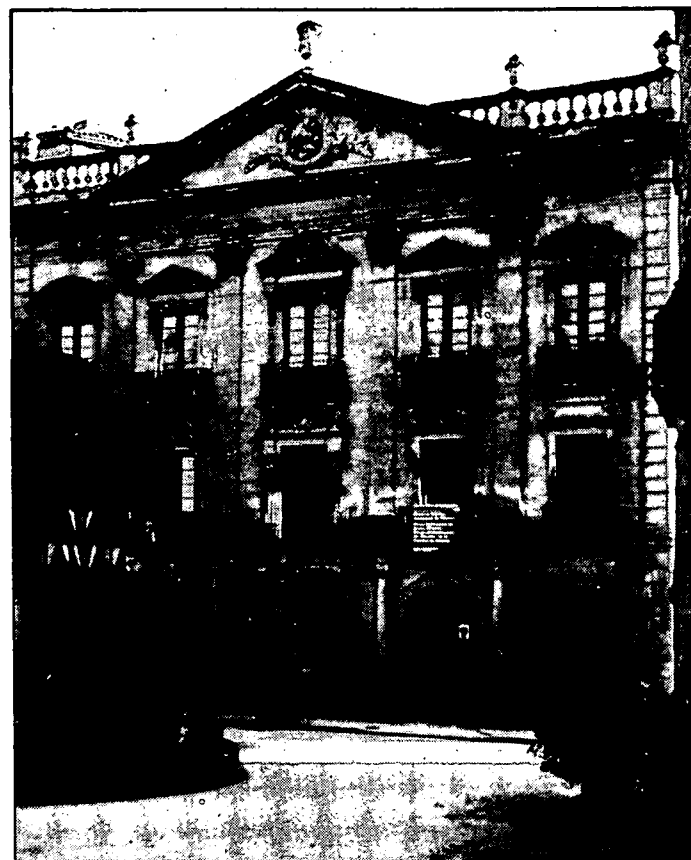
ESPECIAL SOLSONA

Orant. Fragment de pintura mural. Primera meitat segle X Sant Quirze de Pedret.

Crist, talla. Segle XIII-XIV.

Façana del Palau Episcopal, seu del Museu.

Un museu ampliat, restaurat i obert al servei de Solsona

El Palau episcopal on avui s'allotgen els fons del museu és un gran edifici de reminiscències barroques construït entre els anys 1776 i 1779 per Francesc Pons. Conserva la façana, el vestíbul i la gran escalinata bé que a l'interior s'hi han efectuat al llarg dels segles nombroses alteracions que han modificat substancialment el seu aspecte original. S'hi ha dut a terme un acurat projecte arquitectònic de remodelació i condicionament d'acord amb les necessitats museogràfiques més modernes, i ha quedat enllestida la primera fase de les obres amb l'obertura de les sales d'exposició d'arqueologia, art romànic —amb la sala monogràfica de Sant Quirze de Pedret— i la restauració dels sobreclosters de la catedral. La segona fase contempla l'obertura definitiva de les sales d'art gòtic, renaixement, barroc, i s. XIX, i la creació dels serveis tècnics del museu: taller de restauració, laboratori, magatzems pedagògics i d'estudi oberts al públic, biblioteca i fototeca, i departament d'educació per a escolars. La presentació dels fons del museu, d'acord amb la filosofia general del projecte arquitectònic, gira al voltant de la idea de la mobilitat.

Aquesta primera etapa s'ha dividit en quatre grans àrees: medi natural i històric del Solsonès, prehistòria, món ibèric i romà, i art ro-

El gener del 1982 es va signar un conveni entre el Departament de Cultura de la Generalitat, el Bisbat de Solsona i l'Ajuntament per integrar el Museu Diocesà i Comarcal a la xarxa de Museus de Catalunya. Això ha permès que aquest Museu, un dels més antics del nostre país i dels més rics pel que fa al contingut, s'hagi anat posant al dia. Algunes de les peces del Museu s'exhibeixen a l'exposició Mil·lenum que aplega els tresors artístics de les diòcesis de parla catalana. Són peces com: Donació de la comtessa Ermengarda i el seu fill Oliba al Monestir de Serrateix, 995. Lipsanoteca de l'Espunyola. s. XII. Frontal de Binèfar. Segle XIV. Taula de Predicació de Sant Andreu, provinent de Gargallà. s. XVI. Sants Olis. s. XVIII.

mànic. Dintre de cada àrea es tracten diversos temes monogràfics amb l'objectiu d'anar canviant periòdicament. La utilització de maquetes, àudio-visuales, fotografies i dibuixos s'ha fet amb una finalitat de presentació pedagògica i científica alhora, amb l'objectiu d'emmarcar l'obra d'art o l'objecte d'ús quotidià dins el context social, històric i humà en el qual s'ha produït.

Pintures murals de Sant Quirze de Pedret

Els conjunts murals de l'església de Sant Quirze de Pedret i els de l'església de Sant Climent de Taüll són les dues mostres més significatives de l'art romànic català. El llenguatge formal utilitzat a l'hora de pintar els cavalls de l'apoca-

lipsi recorda les solucions de l'art clàssic que aviat tornaran a emprar-se a l'art europeu de l'època. El taller que treballà a l'església de Sant Quirze deixà una influència profunda en tota la pintura romànica catalana posterior. Les pintures de Sant Pere de Burgal, Santa Maria d'Anéu i Sant Joan de Tredós, són la rèplica popular de l'art del mestre de Pedret.

Actualment el conjunt de les pintures està dividit entre el mu-

seu d'Art de Catalunya, on hi ha els dos absis laterals, i el museu de Solsona que conserva l'absis central, els paraments de l'art i part dels murs de la nau central. A l'interior de l'absis central el tema és apocalíptic. Al tester, els vint-i-quatre ancians i el tron amb el llibre dels set segells. Al mur lateral dret, els genets representen la victòria, la guerra, la fam i la mort. Al mur de l'esquerra l'altar i l'escena eucarística, l'àngel amb l'encenser.

El claustre romànic del monestir de Santa Maria de Solsona

El segle XI el prebòsit Bernat de Pampa feia construir els claustres del monestir sota la direcció molt probable del mestre Gilabert de Tolosa. Totalment reformat en època neoclàssica fou suprimit en època posterior.

El museu conserva part dels capitells i columnes procedents d'aquest antic claustre romànic. Destaca la columna historiada (v. fotografia), amb una figura masculina i una femenina, molt pròxima a la manera de fer del taller de Gilabert. La talla de fusta de la Mare de Déu amb l'Infant podria estar igualment relacionada amb aquest taller. El tractament naturalista de les faccions del rostre i els elements decoratius del vestit fan pensar amb la imatge romànica de la Mare de Déu del Claustre de Solsona conservada a la catedral.

Vasos campaniformes. Balma de Solanells, Olis.

Història

la comarca, recuperació de peces d'art medieval, d'arreu del Bisbat, ordenació i sistematització del Museu, que, amb la decidida protecció del Bisbe Administrador Apostòlic Dr. Vidal i Barraquer, és instal·lat definitivament al Palau Episcopal. Fins i tot després del trasllat a Tarragona de Serra i Vilaró (1925), aquest continuà tenint cura del museu per un temps.

El febrer de 1939, finals de la guerra civil, el Dr. Antoni Llorens, col·laborador de Mn. Serra Vilaró durant molts anys, és nomenat nou director. La seva tasca inicial fou la de recuperar el material que, degut a una ordre de trasllat dels fons del Museu a Ginebra, havia quedat dispers pel camí. Es recupera pràcticament tot i ingressen al Museu les pintures murals de Pedret i Casserres, fet que obliga a distribuir i ampliar el seu espai. Comença

així una nova etapa, durant la qual s'aconsegueix de comunicar directament totes les dependències, escampades ací i allà de l'edifici episcopal.

I arribem al gener de 1982. Amb la signatura del pacte entre la Generalitat de Catalunya, el Bisbat de Solsona i l'Ajuntament de la ciutat s'inicia una nova etapa. Es crea el Patronat del "Museu Diocesà i Comarcal de Solsona" que té per finalitat la definitiva consolidació del Museu i la seva projecció cultural d'acord amb les noves i creixents exigències de la societat. Aleshores s'inauguraren les obres de restauració, condicionament i ampliació del nostre Museu diocesà i comarcal de Solsona, el qual ocupava totes les nobles i folgades estances del que ha estat durant segles i fins avui palau episcopal-residència dels Prelats del Bisbat de Solsona i part de la sacristia dels canonges de la nostra Catedral.

MIQUEL, Bisbe de Solsona

La Cúria, al servei de la Comunitat Diocesana

Les noves instal·lacions van ser acabades l'any 1981. Estan situades en el Palau Episcopal.

Destaca el bon gust, la comoditat, l'ambient. El Bisbe diu que ha volgut donar un rostre somrient a l'Església de Solsona i centralitzar tots els diferents departaments perquè d'aquesta forma sigui grata i alegre la visita dels solsonins per resoldre qualsevol afer relacionat amb la Cúria.

Hi ha tots els organismes del bisbat, Delegacions diocesanes, Consell Pastoral, Sala de conferències, exposicions i concerts amb una acústica òptima. Aquesta sala està al servei de la Ciutat.

Els despatxos són els següents: Despatx del Sr. Bisbe, Secretaria particular, Vicaria General, Secretari Canceller, Vicari Pastoral, Vicari judicial, Notari Judicial, Administració, Sala de reunions, Sala de les delegacions.

T.P.

Façana del Casal del Bisbat.

Sala d'Exposicions.

Sala de Delegacions.

Despatx del senyor Bisbe.

La jurisdicció del Bisbat s'estén sobre 214 parròquies

L'u d'agost de l'any 1593 el papa Climent VIII, a petició del rei Felip II que demanava l'erecció dels bisbats de Solsona, Manresa i Balaguer, accedí a la creació d'una única diòcesi a Solsona. Es creava un nou bisbat a prop de la frontera destinat a evitar la penetració ideològica dels hugonots. A l'època del bisbe Rafel Lasala i Lorela (1773-1792) es consolidà el prestigi històric del bisbat i es dugueren a terme les obres de construcció de l'actual Palau Episcopal i la formació de la important biblioteca. Al Concordat de l'any 1851 el govern espanyol i la Santa Seu decidiren, després d'una llarga vacant de la Seu Episcopal, suprimir la Diòcesi. S'inicià una campanya popular destinada a aconseguir capital suficient per a la restitució de la Seu. L'any 1895 la reina re-

gent, Maria Cristina, signà el decret creant l'Administració Apostòlica de Solsona. S'obrí pas a una nova etapa plena d'iniciatives científiques, espirituals i culturals impulsades pels nous bisbes. Ramon Riu i Cabanes (1895-1900) creà el Museu Diocesà i aixecà l'edifici del Col·legi de Sant Ramon o Seminari Menor. Francesc Vidal i Barraquer (1914-1919) impulsà l'ampliació del Museu i va promoure les campanyes arqueològiques de mossèn Serra i Vilaró.

L'any 1933 el papa Pius XI restituí definitivament amb ple dret la Seu Episcopal de Solsona. Actualment el bisbat comprèn una extensió de 3.536 km² i la seva jurisdicció s'estén sobre 214 parròquies dividides en 15 arxiprestats.

Aquest "Especial Solsona" ha estat realitzat gràcies a la col·laboració de:

- Exm. Ajuntament de Solsona
- Caixa de Barcelona
- Caixa de Catalunya
- Caixa de Manresa
- Caixa de Pensions "La Caixa"
- Caixa Rural Provincial de Lleida
- Confraria de la Mare de Déu del Claustre